:arvamus

Kaarel Tarand: ehituses on kaks aastat liiga lühike garantiiaeg LK 3

:kultuur

Trikoodes Rootsi mehed näitavad elu läbi positiivse prisma LK 14

Tiina Toometi loengud kutsikate kodustamiseks!

ulikool.epl.ee

Päevaleht Ülikool

Head võidupüha ja mõnusat jaanipäeva!
Järgmine Eesti Päevaleht ilmub laupäeval

BRÜSSEL AJAB TALLINN 2011 RAHAGA KIUSU? LK 11

Eesti Päevaleht

TEISIPÄEV
22. juuni 2010
HIND EESTIS 18 KROONI
VÄLISMAAL 2,10 EUR
NR 143

epl.ee

Arvamus 2 | Uudised 4 | Majandus 11 | Kultuur 14 | Sport 19

Konflikt: oma sõnutsi tundetu teeninduse osaliseks saanud Swedbanki klient kirjutas oma kogemusest blogis. LK 4

Swedbank tsenseeris pettunud kliendi blogi

Pank keelas avaldada fotot, millel oli näha pangakontor.

Swedbank: me ei luba oma logo ilma loata avaldada.

FOTO: REUTERS

Portugal loputas eile jalgpalli MM-i G-alagrupi kohtumises Põhja-Koreaga kommunistliku paariariigi koondist lausa seitsme väravaga ja teenis vajalikud kolm punkti. Lk 19

LÜHIDALT
22. juuni 2010

A P U M K S

VÄLISMAA:
Jaroslaw Kaczynski sai tugeva tulemuse
Poola presidendivalimistel võitjat veel ei selgunud, kuid hukkunud presidendi kaksikvend püsib tugevalt konkurentsis.
LOE LK 10

UUDISED:
Traagiline süstasõit
Kolm elu nõudnud Kaberneeme süstasõidul langesid kokku mitu ebaõnnestumist.
LOE LK 8

TALLINN:
Pealinnas mitu jaanituld
Tallinnas saab minna vabaõhumuuseumi, Nõmme või Stroomi jaanitulele.
LOE LK 9

ARVAMUS:
Kalamaja kaduv võlu
Tasuline parkimine rikuks Kalamaja kaunid aiad, kirjutab Tuuli Aug.
LOE LK 2

UUDISED:
Eksamitulemused väljas
Matemaatika lõpueksamil saadi palju nii väga kõrgeid kui ka madalaid punkte.
LOE LK 6

SPORT:
Uus põlvkond tennises?
14-aastane Anett Kontaveit asub Eesti tennisemeistrivõistlustel tiitlit kaitsma.
LOE LK 20

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22. | juuni 2010
Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö&koolitus 15 Sport 19

Eesti Päevaleht
AASTAST 1905

Aasta ilusaim aeg

Algab pühade ja aastapäevade hooaeg. Näiteks eile algas suvi, täpselt kell 14.28. Parajasti sadas vihma. Aasta kõige valgem aeg on käes, aga paraku ainult hetkeks. Päevad hakkavad nüüdsest taas lühemaks minema.

Homme on jälle võidupüha. 91 aastat tagasi võitsid Eesti väed Võnnu lahingus Landeswehri. Täna saab ka täpselt üks aasta Vabadussõja võidusamba avamisest – samba, mis laguneb.

Mõne päeva pärast tähistab Eesti Vabariigi põhiseadus oma 18. sünnipäeva. Üks Eesti ajaloo väheseid rahvahääletusi kiitis põhiseaduse heaks 28. juunil 1992. aastal. Praegu on päevakorras mitme põhiseaduspunkti muutmine.

18 aastat tagasi toimus ka rahareform, 20.–22. juunil 1992 vahetati Nõukogude rublad Eesti kroonide vastu. Järgmist sünnipäeva Eesti kroon enam ei näe. Aasta algusest hakkab Eestis kehtima euro.

Ja ülehomme on jaanipäev, jõulude järel eestlaste tähtsaim püha. Vähemalt see pole muutunud. Lõke. Sääsed. Grillvorstide ja -liha lõhn looklemas heinamaa kohal. Kes vähegi saab, sõidab linnast välja. Suvilasse, maakodusse, maale vanaema juurde, sõpradega mere äärde grillima…

Nagu ka kõikidel varasematel aastatel, ilmajaam prognoosib ja ajalehed kajastavad juba nädal aega, milline tuleb jaanipäeva ilm. Iga päev uus prognoos. Praegu paistab, et tuleb ilus ilm. Aga võib tulla ka nii nagu tavaliselt: vahelduv pilvisus, on päikest ja hoovihma. Täiuslik jaanipäev niikuinii.

Linna vahel võib näha noori, ülikondadega ja klanitud, lilled käes. Need on koolilõpetajad. Ülikoolid teevad samal ajal reklaami, et tehke nüüd järgmine samm ja tulge kõrgharidust omandama. Kui rahvastik väheneb, on iga uus tudeng kulda väärt.

Nädal aega eestlased eriti tööd tegema ei kipu. Sisemajanduse kogutoodangule see muidugi hästi ei mõju. Õnneks aga tarbitakse. Eriti liha, õlut ja viina. Ettevõtjadki on oma reklaamikampaaniad selle järgi rihtinud. Vähemalt sellest otsast ei pea majanduskasvu pärast muretsema. Häid pühi!

Lõhe kasvab

Eesti ja Euroopa rikkamate riikide sissetulekulõhe kasvab: kui kaks aastat tagasi oli Eesti SKT inimese kohta 67% Euroopa Liidu keskmisest, siis mullu kukkus see vaid 62 protsendini. Aga meile lubati vastupidist? Seadis ju Reformierakond viimastel valimistel sihiks viia Eesti viie Euroopa rikkaima riigi sekka. Ilmselt on selle sihiga sama lugu mis reformipartei 1999. aasta lubadusega viia aastaks 2002 Eesti keskmine palk 9000 kroonini kuus: tegelikult jäi see vaid 6000 krooni kanti.

Reformierakonda kiputakse pidama parteiks, kes täidab, kasvõi hambad ristis, oma lubadused – olgu selleks vanemahüvitis või madalam tulumaks. Kuid seda vaid mikrotasandil. Makrotasandil suudab aga see partei ikka ja jälle teha vigu, mis tekitavad küsimuse: kas see, kes nii suurtes asjades eksib, suudab väikesteski täppi panna?

EESTI PÄEVALEHT
Vastutav väljaandja ja peadirektor: Mihkel Reinsalu, 680 4400 **Peatoimetaja:** Lea Larin, 680 4400 **Toimetus:** Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, **kohalikud uudised** 322 3487, **Tallinna uudised** 680 4426, **välisuudised** 680 4455 **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **melu** 680 4544, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **reklaam** 680 4500. **EPL Online www.epl.ee** Väljaandja: Eesti Päevalehe AS, rg-kood 10138194

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma Eesti Päevalehe AS-i kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

KUI PARKIMINE on tasuline, hakkavad inimesed parkima aedades

Tasuline parkimine hävitaks aguliaiad

Tuuli Aug
EPL-i veebiväljaande vanemtoimetaja

Elasin mõned aastad tagasi kesklinnas Koidu tänaval vanas puumajas ja nägin pealt, mis juhtus, kui kesklinna tasuline parkimisala Uue Maailma enda alla haaras.

Minu majas oli kaheksa korterit ja maja taga üsna suur aed. Hoovis olid peenrad, liivakast, pesunöör ja grillinurk. Maja ees, tänava ääres parkisid autod. Hommikul läksid majaelanikud välja, ringutasid, tervitasid naabreid, panid autodele hääled sisse ja sõitsid tööle. Veidi hiljem tulid parkima mõned võõrad autod – kes parkis Koidu tänavale selleks, et korraks Pärnu maanteele asjatama minna, kes parkis pisut kauemaks, et trammiga kesklinna sõita. Igatahes polnud neid autosid palju ja kella viiekskuueks, kui kohalikud elanikud töölt tagasi tulid, olid külalisparkijatel asjad aetud ja nad kenasti minema sõitnud.

Siis aga laienes kesklinna tasuline parkimisala ka Koidu tänavale ja kuigi mul autot polnud, mõjutas edasine mindki. Kohaliku elaniku aastakaart polnud tapvalt kallis, aga ebamugav lisakulu siiski.

Kui maja ees maksis parkimine mitusada krooni aastas, aga maja taga, aias, mitte sentigi, siis hakkas mõnigi majaelanik lillepeenrale viltu vaatama. Mis ta laiutab seal, kuhu auto mahuks! Esmalt sigines aeda parkima teise korruse vanahärra eakas autologu. Siis hakkas aeda parkima ka esimese korruse noorpere. Kolm last kasvamas, raha tuleb hoolsalt hoida. Liivakast jäi nüüd üsnagi ühe parkiva auto külje alla, aga kerge bensiinilõhn last ei tapa.

Muru suri rataste all

Seejärel tundsid ülejäänud majas elavad autoomanikud ennast petetuna – naabrid hoiavad mitusada krooni kokku, nemad aga peavad parkimiskaardi soetama. Peagi olidki kõik maja kuus autot hoovi ära mahutatud. Peenrad kadusid, muru suri rataste all ja lõpuks tonksas ühe auto taguots ümber ka grilli. Sellest aga polnud midagi, sest kes seal õhtuti autosid risti-rästi täis pargitud hoovis ikka enam grillida tahtis.

See pole ainult ühe maja jutt. Sama muret kurdeti mitme kortermaja aiast.

Usun, et sama korduks tasulise parkimise ala puhul ka Kalamajas. Kokkuhoidlikud või lihtsalt kehvema sissetulekuga pered pargivad täis Kalamaja hoovid. Kumb on tähtsam? Kas tänaval parkivate autode arvu vähendamine või miljööväärtusliku puitasumi aedade-hoovide säilitamine puhke- ja mängualana?

Vaevalt et keegi linnavalitsusest sisimas usuks, et autosid täis pargitud aiad on ilusam ja parem lahendus kui parkivate autode rivi tänaval. Seega on Kalamaja parkimise tasuliseks muutmisel muu põhjus. Linnakassa vajab iga senti ja praegu kougitakse neid sente kalamajalaste taskutest.

Kalamaja elanikud on pea püsti löönud ja oma koduasumi hoovide puhtuse eest võitlema hakanud. Tubli! Kui kalamajalased ütlevad (ja seda nad teevad – valjuhäälselt sotsiaalmeedia ning rahvaküsitluse vahendusel), et neil ei ole võõraste parkijate ummistust tänaval, mis tingiks tasulise parkimise vajaduse, siis peaks linn taanduma ja neid uskuma.

Kokkuhoidlikud või kehvema sissetulekuga pered pargivad täis Kalamaja hoovid.

Võitlust Kalamaja hoovide nimel tasub jälgida, sest see näitab, kas Tallinna linnavalitsus suudab demagoogiliste argumentide ja toore jõu teerulliga oma elanikest üle sõita või ei.

KARIKATUUR: HILLAR METS

Üleskutse

Otsime oivalist ajakirjandust!

Kindlasti võiks Eesti ajakirjandus olla parem. Ent ta ei saa paremaks, kui raskel ajal eelistatakse tasuta lugude lugemist veebist, sest analüütiline ja uuriv ajakirjandus – mis jääb üha enam paberlehtede kanda – see vajab raha, lugejate tähelepanu ja toetust.

Demokraatia püsimiseks hädavajalik, ent majandusraskustes siplev ajakirjandus on jõudnud murdepunkti. Lugejatelt tuleb hakata küsima rohkem raha, mis tähendab ka veebiajakirjanduse järkjärgulist tasuliseks muutumist. Lugejatele tuleb aga saata sõnum, missugune on hea, kvaliteedimärki kandev ajakirjandus, mis seisab kõige laiemas mõttes rahva ja riigi huvide eest.

Niisugustes oludes on kirjastaja Hans H. Luik loonud oivalise ajakirjanduse aastapreemia, mille eesmärk ongi sellist ajakirjandust väärtustada. Aastapreemia eesmärgiks on ka algatada arutelu, milline peaks olema lugejat teeniv ajakirjandus ning seetõttu võib 100 000-kroonisele aastapreemiale kandidaate esitada iga Eesti inimene.

Allakirjunu ja teised žürii liikmed – Mihkel Kaevats, Natalja Kitam, Kristina Mänd ja Raimo Ülavere – on sõnastanud soovitusliku näpunäitena viis tingimust, millele oivalise ajakirjanduse aastapreemiale kandideeriv lugu peaks vastama. Need on järgmised:

a) loo hea probleemipüstitus;

b) lahenduste otsimine ühiskonna huvides;

c) probleemse teema ammendav avamine ja sobilike allikate paljusus;

d) esitusviisi ajakirjandusmeisterlikkus, silmapaistev ajakirjanduslik stiil;

e) tähelepanuväärne ühiskondlik mõjukus, vastukaja ja probleemi lahendusele kaasaaitamine.

Oivalist ajakirjandust peaks iseloomustama tegutsemine lugejate huvides, lahenduste otsimine ning sorav loetavus. Aastapreemial on kodulehekülg Facebookis, mille vahendusel võib kandidaate üles seada ning nende sobivuse üle diskuteerida. Ettepanekuid võib saata ka e-posti teel žüriile (kristina@ngo.ee; mihkel@uusmaailm.ee; mart.raudsaar@gmail.com; natalja.kitam@gmail.com; raimo@mindsweeper.ee). Kandidaatide esitamise tähtaeg on juuni lõpp ning seega otsime oivalist ajakirjandust, mis on ilmunud alates eelmise aasta juunist.

Auhinnale võib esitada nii mingi probleemi lahendanud ja teema ammendanud kirjutisi kui ka mingi teema alles ajakirjandusse toonud töid, mille autor teema kajastamist veel jätkab ning mille lõplik ühiskondlik mõju pole veel selge, ent mis on ennustatavalt positiivne. Lugejad võiksid käised üles käärida ja lisaks niru ajakirjanduse üle nurisemisele näidata, missugune on üks oivaline ajakirjandus.

Mart Raudsaar, AJAKIRJANDUSÕPPEJÕUD JA OIVALISE AJAKIRJANDUSE AASTAPREEMIA ŽÜRII ESIMEES

TSITAAT: Varem või hiljem on ülikooli bakalaureusekraadi lõputöö laul lauldud, sest nii inetut pardipoega poleks kunagi pidanud munast välja tulema. Professor **Rein Taagepera** (Eesti Päevaleht)

EBANORMAALNE, et ehituses – alal, kus põhitõed teada aastasadu, pakutakse garantiiajaks kaks aastat

Vabadus ehitada katkisi asju

Kaarel Tarand

kolumnist

Vabadussõja monument on justkui indikaatorlamp, mis signaliseerib avalikkusele ehituse alal valitsevast korralagedusest. Ja korralagedus on täiesti aus, eesti oma, mitte näiteks tšehhide, kellele iga klaasitüki allakukkumise puhul tavatsetakse näpuga näidata. Õigupoolest saab sammas ebaproportsionaalselt palju tähelepanu, olles eriliseks pinnuks nn kunstiavalikkuse silmas, kusjuures nende kriitika on ses mõttes pisut kahepalgeline, et kunstielu arengu seisukohast ülitähtsal ehitusobjektil nimega Kumu pärast valmimist toimunu ei jäänud ulatuselt sugugi maha samba ümber käivast. Selle vahega, et kuna nimetatud avalikkusele Kumu kangesti meeldis, siis ei peetud sündsaks puudujääke (mille põhjustajad olid peatöövõtjad, kannatajateks aga allhankijad) avalikult kritiseerida.

Alles hiljuti oli Tallinna-Tartu maanteel paar aastat tagasi (!) valminud Puurmani sillalt liiklus seoses remonttöödega paariks nädalaks ümber suunatud. Parandati silla ja teetammi ühenduskohti. Kas nende eluiga ongi kaks aastat? Mäo valmival ümbersõidul, nagu kirjutas möödunud nädala Järva Teataja, valgub rajatavasse tunnelisse survevett – veeprobleemi vältimine oleks projektijuhi sõnul „tähendanud 20–30 puurauku ja nende jälgimist kahe-kolme aasta jooksul, aga selleks polnud aega ja me ei näinud selleks ka vajadust". 30 aastat tagasi ehitati Tallinnas Olümpia hotell ka otse Härjapea jõkke, ning siis jamati ehitusauku jooksva veega pea pool aastat, kuna ei nähtud vajadust enne uurida, kus jõgi maa sees jookseb.

Terve või katkine hoone

Seda sorti lugudest võiks terve raamatu kirjutada. Erinevalt nii mõnestki tegevusalast, kus kvaliteedinõuete eiramine toob kaasa litsentsi kaotuse või hullemaidki sanktsioone, paistab ehitus alana, kus tegutsejatel ongi õigus toota/rajada katkisi asju, mida hiljem tellija kulul muudkui parandatakse. Millegipärast ei esitata avalikkuses küsimust, mille poolest ehitamine on muudest inimloomingu valdkondadest keerulisem, et seal valmimise hetkeks iial selge pole, kas hoone/rajatis ikka on valmis või mitte ja kas üldse ehitati terve või katkine rajatis.

Jah, kahtlemata peab ühe jao süüd endale võtma puudulik järelevalve. Nagu uudistest lugeda, selle teemaga majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumis ka tegeldakse. Justiitsministeerium aga tegelevat planeerimisseaduse ja ehitusseadusega üldisemalt. Väga hea, sest suurim vähk antud probleemistikus on peidus kivi all numbriga 4. Ehitusseaduse paragrahv „Ehitise garantii" sätestab, et „garantii kestus on vähemalt kaks aastat ehitamise lõppemise päevast arvates". Mul pole küll võtta ulatuslikku statistikat, kuid pakun, et tellijad, sh riik, ja eriti ehitusbuumi aastatel, ei olnud võimelised küsima miinimumnõudest pikemat garantiid. Ja seda on ikka häbematult vähe.

Kiire arenguga infotehnoloogias pakuvad tootjad sama pikka garantiid nagu ehituses.

Ehitus on ala, kus ongi õigus rajada katkisi asju, mida hiljem tellija kulul parandatakse.

Riigihangete praktikas on tähtsaim kriteerium hind. Tehku eratellija edaspidigi, mida tahab, kuid riik kodanike raha kasutajana peaks olema suunanäitaja ka kvaliteedi nõudmise alal. Tootja garantii pikkus on üks kvaliteedi tagamise hõlpsaid võimalusi. Ja miks ei peaks nõudma ostetavale pikka säilimisaega, kui ometi on näiteks Tallinna vanalinnast teada, et hoonete vundamendid ja müürid võivad vabalt vastu pidada 500 ja enam aastat, vask- ja kivikatused paarsada aastat ja puutaladki võivad aastasadu püsida, kui on vee eest kaitstud.

Kui vastuväiteks tuua, et pikema garantii andmine tähendaks ehitise hinna kallinemist, siis lubatagu küsida – miks küll? Kas see väide ei sisalda mitte ülestunnistust, et ehitamegi praaki, ja selle mõttega, et pärast garantii lõppu juba tellija raha eest kogu aeg parandus- ja hooldustöid teha? Teine seletus on, et lühikese garantiiaja pakkujad toodavad nn püsikaupu ajutisteks lahendusteks kõlbavate tehnoloogiate abil. Riigil kui suurimal ehitushangete tellijal oleks võimalik pikki garantiisid nõudes kutsuda esile ka tehnoloogiavahetus.

ILLUSTRATSIOON: PEETER SEPPING

Garantiinõue 10–15 aastat?

Näiteks, kui esitada Tallinna-Tartu maantee järgmise lõigu ehitajale garantiinõue 10–15 aastat, siis suure tõenäosusega ei saaks ta enam oma pakkumist rajada kohaliku paekivikillustiku kasutamisele teetammis. Järeldused on laialulatuslikud. Valida oleks graniidikillustiku kalli impordi ja vastava kohaliku tootmise käivitamise vahel. Kui mitte kasutada kõvu kivimeid, siis tuleks kaalumisele ka raudbetoonkonstruktsioonid, betoonvaiadele tõstetud tee muldkeha asemel. See omakorda oleks kohalikul toorainel põhinev tegevus, mis ühtlasi kaotaks vajaduse ehitada kahtlase kasuteguriga, kuid kalleid loomaviadukte ja -tunneleid, kõige tähtsamana aga jätaks Nabala piirkonnas alles senise elukeskkonna, millele suuremahuline killustikutootmine ähvardab lõpu teha.

Mõistagi peab küsimust vaatlema detailsemalt, teele ja koolimajale (kus võiks pigem rääkida 50-st kui 10 aastast) nõutav minimaalne garantiiaeg ei pruugi olla võrdne. Selge, et tuleb arvestada normaalset kulumist ja funktsioonist tulenevaid erisusi. Kuid ei saa ju normaalseks lugeda olukorda, kui tohutult kiire tehnoloogilise arenguga sektoris, näiteks infotehnoloogias, pakuvad tootjad ja kaupmehed sama pikki garantiisid nagu ehituses, kus põhitõed on teada vähemasti aastasadu ja tehnoloogilisi muutusi ei tähistata igal aastal muutuvate versiooninumbritega 1.2, 2.1 või 3.0.

Muidugi on ka võimalus, et vastutaja, garantii andja pärast garantiiaja lõppu või pigem esimeste puuduste ilmnemisel lihtsalt kaob. Et käivitub mingi uut moodi juriidiline skeemitamine, mille abil sohitegijad muudkui edasi õitsevad. Ma arvan siiski, et pole võimatu kehtestada reegleid, mis pikema aja peale sohitegijad mängust kõrvaldavad. Meil on õigupoolest juba julgelt 15 aastat dokumenteeritud ja mõõdetavat ehitustegevust, mille subjektid ja nende valitud tehnoloogiad hästi teada. Riigi ehitushangetel osalemiseks on firmadele tingimused seatud (valitsuse määrus tunnustatud pakkujate nimekirja kohta), pole keeruline neid vajaduse korral täiendada. Kui ma siiski eelöeldus eksin, siis oleks kena kuulda valitsuse ametlikku selgitust selle kohta, miks ei ole Eestis võimalik kehtestada vettpidavaid reegleid ehituse alal ja tagada antud garantiide vajaduse korral realiseerimist nii, et kelmid võrgust läbi ei pääseks.

Ja lõpuks – argument „aga Soomes" või „aga Saksamaal" ei peaks arvesse tulema. Muidugi peab teiste maade kogemusega kursis olema, kuid me elame siiski unikaalses Eestis ja vajame ka vähemasti nüanssides unikaalseid reegleid.

VALMISREISI MÜÜJA ehk vahendaja vastutab reisilepingust tulenevate kohustuste täitmise eest solidaarselt reisikorraldajaga

Kas turismiäris seadused ei kehti?

Merilin Kuusler

jurist

Viimastel nädalatel on meedias hulgaliselt kajastamist leidnud Eesti ühe tuntud reisikorraldaja Top Tours AS-i tegevuse lõppemine ja selle tagajärjel tekkinud küsimus – kes klientide ees vastutab?

Kahjuks on seni kõikidel pettunud klientidel olnud võimalus tutvuda meedias keerleva, peamiselt emotsioonidest tulvil diskussiooniga, saamata asjakohast informatsiooni probleemi lahendamiseks. Reisibürood, kes nii kõnealuse reisikorraldaja pakettreise kui ka üksikuid reisiteenuseid edasi müüsid, veeretavad vastutust nagu kuuma kartulit enda pealt eemale. Postimehe veebiväljaandes (E24, 09.06.10) ilmunud artiklis võtavad häälekalt sõna reisibürood, väites, et mida nemad küll teha saavad, kui on klientide makstud rahad kõik tegevuse lõpetanud reisikorraldajale edasi kandnud. Kõige selle eest tasumine võib aga kaasa tuua omakorda nende enda maksejõuetuse.

Kõikide eelkirjeldatud emotsioonide foonil on jäetud tähelepanu juhtimata asjaolule, et ka reisiteenuste ostmisel tekib võlasuhe kahe lepingupoole – ostja ja müüja vahel. Võlasuhte tekkimise aluseid on sellisel juhul kaks. Reisiteenus või pakettreis ostetakse reisikorraldajalt otse või teeb klient seda vahendaja ehk reisibüroo kaudu. Eesti Vabariigis sisaldub võlasuhete regulatsioon võlaõigusseaduses, mis sätestab eraldi käsitluse kahele lepingutüübile – müügilepingule ja pakettreisilepingule. Viimane lepingutüüp sõlmitakse juhul, kui tegemist on vähemalt kahe järgneva reisiteenuse kogumiga: veoteenus, majutusteenus, muu teenus. Kui klient ostab üksnes ühe neist teenustest, on tegemist klassikalise müügilepingu sõlmimisega.

Ka Eesti reisiettevõtjatel tuleb suhetes klientidega oma tegevuses lähtuda õigusaktidest.

Juhul kui klient valib pakettreisi ostmiseks vahendaja, sõlmitakse pakkumuse esitamise ja nõustumuse andmise tulemusena pakettreisileping, milles kirjeldatud reisi korraldajaks on mõni teine reisikorraldaja.

Vastutatakse solidaarselt

Siinkohal on oluline juhtida tähelepanu sellele, et vastutuse määrab sõnaselgelt seaduse säte, mille kohaselt reisikorraldaja koostatud pakettreisi vahendav isik (vahendaja) vastutab reisilepingust tulenevate kohustuste täitmise eest solidaarselt reisikorraldajaga. Solidaarne vastutus tähendab seda, et nii reisikorraldaja kui ka reisi vahendav büroo peavad täitma sama sisuga kohustuse. Kusjuures kliendil kui võlausaldajal, on õigus valida, kelle käest ta kohustuse osalist või terviklikku täitmist nõuab. Klient võib valida, kas nõuda täitmist reisikorraldajalt ja vahendajalt mõlemalt või ühe maksejõuetuse korral teiselt.

Üksiku reisiteenuse ostmise puhul reisibüroo ehk vahendaja kaudu sõlmitakse kliendi ja büroo vahel müügileping. Sellisel juhul on kliendi peamiseks kohustuseks tasuda reisiteenuse eest kokkulepitud summa ning reisibüroo kohustuseks võimaldada kokkulepitud teenus (lennukipletid, majutuskoht) jne. Kui viimatinimetatud kohustust rikutakse (klient ei saa kokkulepitud teenust), vastutab lepingut rikkunud pool ning kliendil on õigus rakendada kõiki õiguspäraseid õiguskaitsevahendeid, sealhulgas ühe võimalusena tekkinud kahju hüvitamist.

Kliendid, kes ostsid pakettreisi või reisi üksikteenuse otse tegevuse lõpetanud reisikorraldajalt, saavad nõude esitada üksnes reisikorraldaja enda vastu.

Õiguslikus mõttes ei oma siinses teemakäsitluses mingit tähtsust põhjus, miks rikkumise eest vastutav pool (vahendaja) ei saa oma kohustust täita. Ehk tuleb Eestis tegutsevatele reisiettevõtjatele (nii pakettreiside korraldajatele kui ka üksikteenuste vahendajatele) meelde tuletada, et suhetes klientidega tuleb ka neil nagu kõigil teistel ettevõtjatel oma tegevuses lähtuda õigusaktidest. Minimaalse kahju tekkimise huvides järgida turismiseadust, mis sätestab tagatisraha nõuded. Veelgi enam, maksejõulisus ja selle ulatus sõltub olulisel määral ettevõtte äririskidest ning tegutsedes reisiettevõtjana tuleb paraku neid õigesti hinnata, tehes sealjuures kõik endast oleneva klientide huvide maksimaalseks kaitseks.

Ja viimase märkusena, käesoleva arvamusloo autor on vahendaja kaudu ostetud Top Tours AS-i korraldatava lennu piletite eest tasutud raha täies ulatuses tagasi saanud.

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22. | juuni 2010
Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö&koolitus 15 Sport 19

FOTO: PILLE-RIIN PREGEL

Swedbanki kirja peale otsustas Indrek Vendelin fotole püütud pangalogod hägustada, kuid pilte internetist ei eemaldanud.

Swedbank käskis blogipidajal panga logoga fotod kustutada

KAUBAMÄRK

Swedbank põhjendas nõuet sellega, et sissekannet ei oldud pangaga kooskõlastatud.

Teele Tammeorg
teele.tammeorg@epl.ee

Sugulase leske asjaajamises abistada püüdnud Indrek Vendelin tundis, et sai Swedbanki kontoris halva klienditeeninduse osaliseks ja otsustas sellest isiklikus blogis kirjutada, et kogemust teistegagi jagada. „Pigem on see artikkel erand, tavaliselt pildistan loomakesi, liblikaid, putukaid," rääkis Vendelin.

Sissekandes heidab Vendelin Swedbanki klienditeenindajatele ette tundetut „programmeeritud" ja „robotlikku" käitumist. Illustratsiooniks riputas Vendelin üles fotomontaaži Swedbanki kontorist tänavalt vaadatuna ja kontori uksest, kuhu märgitud lahtioleku ajad. Mõlema pildi puhul oli näha oranžis kirjas Swedbanki nimi.

Nädal hiljem sai Vendelin Swedbanki juristilt kirja, milles paluti „viivitamatult sulgeda nimetatud veebileht või veebilehe osa, kus kasutatakse loata Swedbank kaubamärki ja logo". „Ma ei osanud kahtlustadagi, et see lubatud ei ole," rääkis Vendelin, kes pärast kirja saamist hägustas need kohad pildil.

Pank valvab kaubamärki

„Antud juhtumi puhul oli kaubamärgi kasutamine eelnevalt kooskõlastamata ning ei olnud taotletud luba kaubamärgi kasutamiseks," teatasid Swedbanki juristid pressiesindaja Laura Käeseli vahendusel. „Igal kaubamärgi omanikul on seadusest tulenevalt õigus uurida, mis on kaubamärgi kasutamise eesmärk. Meie eesmärk ei ole mõistagi keelata kõiki pildimaterjale, mis internetis liiguvad, kuid kaubamärgi kasutamist siiski jälgime ning vajadusel teeme nende kasutajate poole pöördumisi."

„Pean tunnistama, et selline juhtum tuleb mulle täieliku üllatusena," nentis Tartu ülikooli meediauuringute vanemteadur Pille Pruulmann-Vengerfeldt, kelle uurimisvaldkonnaks on infoühikond, sh blogosfäär.

„Mina ei oska näha, milliseid reegleid on rikutud. Kahtlustan, et pank on võtnud lihtsalt tugevama positsiooni ja inimest hirmutanud," ütles Pruulmann-Vengerfeldt. Ta märkis, et asi oleks teisiti, kui pilt oleks võetud panga veebilehelt, kuid antud juhul on tegemist avalikus kohas tehtud fotoga.

Pank on võtnud lihtsalt tugevama positsiooni ja inimest hirmutanud.

Pruulmann-Vengerfeldti sõnul on antud juhul tegemist väljendusvabaduse piiramisega. „See on sama, kui öelda, et kõndige palun tänaval, silmad kinni, muidu rikute meie kaubamärgi õigusi," ütles ta.

Internetis ei ole piirid veel paigas

•• Kaubamärgiseaduse järgi on registreeritud kaubamärgi omanikul õigus keelata kolmandatel isikutel selle kasutamine äritegevuses. Interneti puhul peab selleks, et kaubamärgi kasutamist keelata, olema sellel Eestis äriline tagajärg.

•• „Eks selliste avalike juhtumite kaudu me alles kombime piire. Kõiki neid asju, mida internet võimaldab, ei oska seaduseloojad kirja panna," nentis Pille Pruulmann-Vengerfeldt. „Piiriüleseid, hajusaid küsimusi lahendataksegi lõpuks kohtus ja muud võimalust ei olegi."

•• Indrek Vendelin siiski pangaga vägikaigast vedama ei hakanud ja muutis fotodel Swedbanki oranžid sildid loetamatuks. Tema sõnul blogipidajad ei teagi, mida tohib avaldada, mida mitte. „Praegu puudub selline koht, kus oleks reeglid kirjas," ütles Vendelin.

Ametnikud: oma mõtete avaldamine on väga hell teema

VALLANDAMINE

Oma mõtte vaba väljendamine on tundlik teema ja painab paljusid ametnikke.

Kärt Anvelt, Holger Roonemaa
uudised@epl.ee

Lääne-Virumaa maavanem Einar Vallbaum lükkas eile tagasi väite, et Eesti Päevalehes avaldatud arvamusartikli pärast vallandatud Urho Rättel üldse tema nõunikuna on töötanud. Vallbaum teatas, et Rättel oli lihtsalt maavalitsuse lepinguline töötaja. Kui veel eelmisel reedel ütles maavanem, et Rättel vallandati just nimelt arvamusartikli pärast, siis eile teatas ta, et see polnud üldse nii.

„Tal oli leping, et teatud ajani pidi tegema ühed asjad ära, mida ei ole tehtud, ja siis tuli see lugu ning siis tekkiski küsimus, et kas ta tegeleb nende asjadega või hoopis nendega, mille peale leping on sõlmitud," rääkis Vallbaum Eesti Päevalehe veebiväljaande ajakirjanikule.

Paljud märgid näitavad, et Rätteli kaasus on laiema põhjaga, kui vaid ühe inimese arvamusvabadus. Mitmed avaliku sektori hingeeluga kursis olevad inimesed andsid Eesti Päevalehele mõista, et oma mõtte vaba väljendamine ja arvamuse avaldamine, kuidas riigivalitsemises võiksid asjad toimuda, on paljudele ametnikele probleemiks.

Väga paljud ei julge sõnagi piiksatada, sest nad teavad, millised tagajärjed see kaasa toob. „See on üleüldine probleem Eesti avalikus teenistuses," nentis anonüümsust palunud endine tippametnik. „Mõelgem selle peale, miks tippametnikud nii vähe sõna võtavad. See ei ole nali, vaid tõsine asi," lisas teine.

Teisisõnu tähendab see, et ametniku sõnavõtule hakatakse kindlasti poliitilist maiku lisama. Nagu Eesti Päevalehele viidati – kui riigiametnik avaldab arvamust mingil oma valdkonna teemal, siis peab see kindlasti olema samas liinis, mida ajab minister. Ja kui ametnik riigivalitsemisest midagi isiklikult arvab, siis selleks peab tal olema piisavalt tugev renomee. Näiteks, kui Matti Maasikas kirjutab midagi välispoliitikast, siis keegi ei kahtle selles. „Aga neid on nii vähe, kes sõna võtavad," nentis üks ametnik.

Ametnik kordab juhi sõnu

Tallinna tehnikaülikooli avaliku halduse instituudi lektor Leno Saarniit lausus, et ei oska küll täpselt öelda, kui hull olukord ametnike suukorvistamise osas on, ent tema isikliku kogemuse järgi ei julge ametnikud oma arvamust nii palju avaldada, kui peaksid. „Nad lähtuvad pigem väga selgelt sellest, mida ülemus või poliitiline liider ees ütleb, mitte oma eksperdiarvamusest," tõdes Saarniit.

Leno Saarniidu hinnangul on Urho Rätteli lahtilaskmisel ka teine aspekt – kas maavanema nõunikul oli üldse õigus ja kohustus sellist artiklit kirjutada? „Seda tuleks avalikkuses arutada, Eestis pole seda seni tehtud," märkis Saarniit.

Riigikantselei uuring

6%

ametnikest peab oluliseks eetikakoodeksi jälgimist

•• Eelmisel aastal riigikantselei läbiviidud avaliku teenistuse rollide ja hoiakute uuringu tulemustest selgub, et eetilisust, väärikust ja eetikakoodeksi jälgimist pidas avalikule teenistusele vajalikuks väärtushinnanguks kõigest kuus protsenti ametnikest.

•• Avaliku huvi järgimist ja esiplaanile seadmist hindas vajalikuks väärtushinnanguks 11% küsitletuist.

•• Üle 40% ametnikest pidas väga oluliseks lojaalsust oma ametkonnale ja professioonile ning kolmandik tähtsustas lojaalsust juhile.

•• Avalikku seisukohavõttu hindas üldiselt sobivaks 46% ametnikest. Keskmisest loomulikumaks peavad sellist vabadust noored. Pensionieale lähenevad ja pika staažiga ametnikud hoiavad pigem keele hammaste taga.

Kohtutäitur Hille Kudu asendaja Reelika Nuudi müüb 15.07.2010a toimuvatel enampakkumistel järgmised vallas- ja kinnisasjad:

1. Saue vald, Ääsmäe küla, Kasesalu tn 2-5 (72704:002:0073), alghinnaga 70 000.-
2. Raasiku vald, Peningi küla, Pargi tn 1A (65101:003:0340), alghinnaga 693 000.-
3. Tallinna linn, Luise tn 4 -14 (78401:108:2100), alghinnaga 825 000.-
4. OÜ-le ABC Köögid kuuluvad köögimööblikomplektid, hinnad alates 6658.-

Enampakkumise tingimused ja fotod: www.varad.ee

Üleskutsemenetlus pärandaja kohustuste kindlakstegemiseks.

Tallinna kohtutäitur Elin Vilippus teatab, pärandaja **Tiia Reier** (47411040361) suri 24.05.2010. a. Tarmo Palmiste nõuab pärandi inventuuri. Palun pärandvara suhtes nõudeid ja õigusi omavatele isikutele teatada oma nõuetest ja õigustest inventuuri tegijale Elin Vilippusele ühe kuu jooksul üleskutse avaldamisest arvates. Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.
Kohtutäitur Elin Vilippus, Tulika 31-306, Tallinn.
Tel 699 6972, e-post: elin.vilippus@taitur.just.ee.

Tallinn

Põhja-Tallinna Valitsus KORRALDAB

vastuväidete avaliku arutelu:

Niine tn 8, 8b, 8e ja Soo tn 5 kruntide ning lähiala detailplaneeringu avalikul väljapaneku käigus esitatud vastuväidete lahendamiseks.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Niine tn 8 kinnistule ehitusõiguse ulatuse ning krundipiiride määramine elamu- ja büroohoone ehitamiseks; Niine ja Soo tänava vahelise kvartali keskosas asuvatele kruntidele juurdepääsu lahendamine ning lasteaiale parkimisvõimaluse tagamine. Moodustatavatele kruntidele määratakse maakasutuse sihtotstarve, hoonestusõigus; lahendatakse tehnovõrgud, juurdepääsud, haljastus ja heakord. Olemasolevatesse elamutesse ei planeerita täiendavaid kortereid, lubatud on korterite suurendamine abiruumide arvelt. Planeeritava ala suurus on 0.65 ha

Avalik arutelu toimub teisipäeval, **13. juulil 2010** algusega kell 15.00 Põhja-Tallinna Valitsuses Niine tn 2, ruumis 209.

Informatsiooni saab telefonidel 645 7017 ja 645 7040.

Jaani hind. Normaalne.

34.90

Rannarootsi metsamarja toorvorstikesed 450 g (77,55/kg)

54.90

Rakvere klassikaline šašlõkk 1 kg

25.90

Felix tomatiketšup 1 kg

13.90

Felix perekurk 680 g (38,61/kg)

9.90

+ pant 1.-

A Le Coq kali 1 l

99.90

Geogr.tähisega punane lauavein Wine-Box Tempranillo 11% Hispaania, 3 l (33,30/l)

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

74.90

Viin Saaremaa Vodka 40% 0,5 l (149,80/l)

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

149.90

+ pant 20.-

Õlu Saku Originaal 4,6% 20x0,5 l, 10 l (14,99/l)

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

Jaanipühadel oleme avatud nagu alati 8–23
Pakkumised kehtivad 17.06–30.06.

Üks mure vähem!

PRISMA

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22 | juuni 2010
Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö 15 Sport 19

FOTO: PILLE-RIIN PREGEL

PILT UUDIS

Kaitseminister autasustas reporter Holger Roonemaad

Riigikaitse Minister Jaak Aaviksoo andis eile üle kaitseministeeriumi teenetemärgid tulemusrikka tegevuse eest Eesti riigikaitse hüvanguks. I klassi teeneteristiga tunnustati erakordsete teenete eest Eesti riigikaitse arendamisel kaitseministeeriumi kaitseinvesteeringute asekantslerit Martin Hurta. II klassi teeneteristiga autasustas minister erubrigaadikindralit dr Klaus Wittmanni Balti kaitsekolledži hindamisraporti rahvusvahelise töörühma juhtimise eest. Eesti Päevalehe reporterit Holger Roonemaad autasustati riigikaitse temaatika järjepideva ja pühendunud kajastamise eest kaitseministeeriumi hõberinnamärgiga. EPL

Koolidirektor: õpilastel napib lugemisoskust

Intervjuu
Urmas Jaagant
EPL-i veebiväljaande toimetaja

Nõo reaalgümnaasiumi direktori Jaanus Järveoja sõnul on matemaatika eksami tulemused vastuolulised, kuna palju on nii väga häid kui ka päris halbu tulemusi.

Jaanus Järveoja

•• Kuidas hindate reaalainete riigieksamite tulemusi sel aastal? Läbikukkujate protsent oli neis üks kõrgemaid.
Tõsi. Keemia eksamil saadi sel aastal punkte vähem ja õpetajate sõnul võis mõjutada see, et tekstid olid ebastandardselt sõnastatud. Olen tunnetanud, et ka matemaatika ja füüsika eksamil jääb tulemus sageli funktsionaalse lugemisoskuse taha – ei saada ülesandest õigesti aru. Õpilaste lugemisoskus on nõrgemaks jäänud ja see hakkab ka reaalainetes segama.

•• Kust see lugemise ja arusaamise puudujääk siis tuleb?
Eks see arvutiajastust peale hakkab, kui tekstid on teistsugused ja ei toeta funktsionaalset lugemisoskust. Ei tahaks kogu vastutust tehnika progressi peale panna, aga oma osa sellel on.

•• Aga kui vaatame ka matemaatikat ja füüsikat, siis eriti esimeses oli päris palju läbikukkujaid.
Matemaatikas on tulemused kuidagi vastuolulised. Suhteliselt palju on saja punkti tulemusi, suhteliselt palju oli ka läbikukkujaid. Matemaatikaõpetajana ei saa ma hästi aru, kuidas sellisel eksamil saab läbi kukkuda. Eks kõigi ainete puhul on aega üsna vähe – eksamid on päris mahukad –, aga see ei tohiks olla takistuseks läbisaamisele. Mulle oli just see suurimaid üllatusi, et matemaatikas oli nii palju läbikukkujaid.

•• See, et koguni 81 eksaminandi sai matemaatikas maksimumi, teid samavõrra ei üllata?
See on kindlasti positiivne, aga ei üllata. Matemaatika eksam oli varasemate aastatega võrreldes natuke lihtsam. Võib-olla mängib rolli, et see muutub õige pea kohustuslikuks ega tahetud ülesannetega üle pingutada.

•• Mida see õpilaste kohta räägib, et saadakse kõrvuti palju halbu ja palju häid tulemusi?
Päris palju on õpilasi, kes suudavad hindele kolm või neli ära õppida ühe teema. Kui tuleb aga töö rohkem kui ühe teema peale, nagu on riigieksam, tekib märksa rohkem neid, kel tekivad probleemid. Ühel osal õpilastest tervikpilti ei tekigi.

•• Ometi valitakse matemaatikat päris palju, tänavugi tegi seda riigieksamit ligi 4500 õpilast.
Nende koolide kohta, kus matemaatikat süvendatult ei õpetata, ei oska öelda, miks seda ainet eksamiks valitakse. Reaalainetes on iga teema teistega suhteliselt rohkem seotud. Mõni õpetaja võib küll vastu vaielda, aga näiteks bioloogias võib üks teema olla küllaltki iseseisev, aga kui jääd reaalaines näiteks võrranditega hätta, ei ole mõtet rääkida ka tõenäosusteooriast.

•• Kas reaalainete tähtsuse rõhutamine viimasel ajal on juba mingeid tulemusi andnud või ei tasu selle mõju veel otsida?
Matemaatikuna toetun arvudele. Meil Nõo reaalgümnaasiumis käis eelmisel aastal katsetel 200 õpilast, sel aastal aga 230. Pole küll väga suur muutus, aga osalt võib see tõesti olla selle tulemus, et päris palju on räägitud reaalainete õppimisest. Mida rohkem on asjaga tegelejaid, seda tõenäosemalt leiame pärlid üles. Püramiidi baasi laiendamine on igal alal väga oluline.

KEEMIA RIIGIEKSAMIST
Õpetajate sõnul võis mõjutada see, et tekstid olid ebastandardselt sõnastatud.

•• Kas suurem huvi reaalainete vastu võib peagi kaasa tuua ka eksamitulemuste paranemise?
Ma arvan küll, et üldine tase peaks tõusma. Võib-olla on tulevane kohustuslik matemaatika eksam see, mis üldist taset tõstab. Kui kõik õpilased on kas või kohustusliku eksami tõttu motiveeritumad matemaatikat õppima, siis mõned tugevamad klassis saavad selle võrra paremini areneda.

Riigieksamid

Õppeaine ja keskmine tulemus:

•• saksa keel	78,0
•• vene keel võõrkeelena	75,9
•• prantsuse keel	72,4
•• inglise keel	69,3
•• ajalugu	65,6
•• ühiskonnaõpetus	64,0
•• füüsika	63,9
•• vene keel (kirjand)	59,7
•• keemia	59,5
•• geograafia	59,3
•• bioloogia	59,2
•• eesti keel (kirjand)	58,6
•• matemaatika	58,4
•• eesti keel teise keelena	57,6

Tühjad vuugivahed viivad toast sooja välja

Vaata lähemalt:
www.entigrena.ee

Võta ühendust:
tel 503 9585.

Tekst ja fotod: **Signe Kalberg**

Paneelivuukide tihendamisel elastsete vuugitäidistega ennustatakse sooja kokkuhoidu keskmiselt 1–2 kWh/m³ aastas.

Kui Entigrena OÜ juht Aivar Grünthal sõidab mööda paneelmajadest, teeb tema vilunud silm kiire ülevaate eelkõige vuukidest. 18 aastat tagasi oma esimese vuugitihendamise teinud mees on pidanud mitut ametit. Ehitanud valmis kaks puupaati ja mõtleb tõsiselt paadiehitusele, renoveerinud palkmaju, on pulmaisa ja suurürituste õhtujuht ning eelkõige edukas ettevõtja. Kuid kõigist neist on hingelähedasem vuugimeistri oma, sest hing kriibib sees, kui näeb ebaprofessionaalset tööd.

„Paljude nõukogude ajal ehitatud kortermajade põhiprobleemiks on paneelidevaheliste vuukide tihedus. Oma osa tühjades vuugivahedes on lisaks ebakvaliteetsele ehitustööle ka ajal ning ilmastikul. Aga kui paneelivuugid ei ole piisavalt tihedad, võib nende kaudu suur hulk soojust kaotsi minna, seepärast on kohane ette võtta vuukide tihendamine," sõnab Grünthal.

Ta lisab, et talvel tungib läbi paneelidevahelise vuugi tuul ja korteri seinad võivad külmuda. Eluruumis olev soe õhk tekitab seintele ladestuva kondensatsioonivee, mis kujutab endast soodsat keskkonda bakterite paljunemisele, rikub ehituskonstruktsiooni ning vähendab oluliselt soojapidavust. Korteriühistud on üha rohkem leidnud raha majade soojustamiseks. Siseruumide soojustamise peamisi tingimusi on paneelidevaheliste vuukide kvaliteetne tihendamine. See mitte üksnes ei kaitse tõmbetuulte ja vee läbiimbumise eest, vaid hoiab ära ka seente ja hallituse ning neid tekitavate mikroorganismide arenemise. „Samas on küllalt näiteid vuukide kohta, kus puuduvad ventilatsiooniavad. Energiasäästu eesmärgil tehakse hoonete piirded liiga tihedaks ja lakkab toimimast loomulik ventilatsioon," märgib Grünthal.

Kui aga ruumis on juba hallitust, siis arvatakse ekslikult, et ilmselt on ruumides temperatuur liiga madal. Üks võimalikke hallituse põhjuseid võib peituda ka vuukides. Kõikvõimalike ventilatsiooniavade sulgemisega loodetakse temperatuuri tõsta, kuid hallitust see ei vähenda. Toimub hoopis vastupidine käik: niiskus ei lähe ventilatsiooniava kaudu välja ja püüab nüüd läbi seina või lae välja minna. Kuskil seina sees on kindlasti temperatuur nii madal, et niiskus kondenseerub, mis toob endaga kaasa seina niiskumise. See omakorda suurendab hallituse tekkimise ohtu ja seina soojustakistus väheneb.

Ventilatsioon on vajalik

Nõuded näevad ette, et paneelivuukidesse tuleb paigaldada ventilatsiooniavad vähemalt iga kolme meetri tagant, kusjuures ava läbimõõt peab olema mitte vähem kui 10 mm. Tegelikkuses võib näha ilma ventilatsiooniavadeta vuuke ja vuugiavasid, mis on tehtud tillukese avaga painduvast materjalist torukesest. Selline töö paneb Grünthali nördima, kuna tal on kahju korteriühistust, kes sellise töö eest korraliku summa on pidanud välja käima.

Kuigi korteriühistud on pidanud vajalikuks tihendada vuuke, leidnud selleks ka tegija, juhtub paraku sedagi, et loodetud tulemust pole saavutatud.

Grünthali sõnul on mõistetav korteriühistu soov raha kokku hoida ja seepärast tehakse valik odavaima pakkumise teinud firma kasuks. „Paraku ei mõelda tagajärgedele. Ehitaja tuleb ja läheb, aga inimestel tuleb majas edasi elada. Kahjuks ei oska ehituses mittepädev korteriühistu juhatus analüüsida, mille arvel töö odavus tuleb. Paraku juhtub sedagi, et ehitusjärelevalvega tegelev inimene pole piisavalt kursis vuukide tihendamise nõuete ja tehnoloogiaga," möönab ta.

Grünthal soovitab enne eluaseme renoveerimistööde alustamist nõu pidada ehituseriala ja sisekliima asjatundjatega. Oskamatu tegutsemine ja vale materjali kasutamine võib rikkuda nii hoone kui ka majaelanike tervise. „Odavus tuleb eelkõige materjalide ja töö kvaliteedi arvel. Ma võin juba vuugile koputades öelda, kui palju on selle tihendamisel kasutatud elastset täidet. Vahel on see vaid millimeetripaksune, mis lihtsalt vuugile peale võõbatud, vuuk on aga jäänud puhastamata ja tihendamata. Töö odavuse nimel rikutakse tehnoloogiat ja tulemuseks on tihendatud vuuk, mis ei pea niiskust ega tuult. Töö teostaja annab heal juhul paariaastase garantii, just nii kaua võib ka vuugitihendus vastu pidada," selgitas Grünthal.

■ **Erik Kadak ja Aivar Grünthal teavad, kuidas teha vuugi tihendust nii, et see peaks vastu nii ajale kui ka ilmastikule.**

Nii töö kvaliteet, tehnoloogia kui ka materjalid nõuavad väljaminekuid. „Kas tõesti tuleb odavam maksta ebaprofessionaalse töö eest, mis paari aasta pärast tuleb ümber teha ja välja käia siis veel kord suur summa või kohe maksta kvaliteedi eest? Üheksakorruselise korruselamu paneelide vahel on vuuke paari kilomeetri jagu. Muidugi on vahe, kas maksta jooksva meetri eest 60 krooni või siis kaks korda rohkem. Kuid ega asjata öelda: ma pole nii rikas, et osta odavat asja," arutleb Grünthal.

Vuukide täitmine on täpne töö

Vähe pole aga neid korteriühistuid, kus ühel ilusal päeval avastatakse, et mitmesaja tuhande krooni eest tehtud vuugitihendustöö on tehtud lohakalt, kuid tegijat enam pole.

„Meie poole pöördus korteriühistu, kus vuukide tihendust on kaks aastat tagasi tehtud vaid maja otsaseintele. Kuna ühistu esimees elab ise otsaseinaga külgnevas korteris, tundis ta, et korteris on veelgi jahedam kui varem. Lähemal uurimisel selgus, et vuugi tihendusel on rikutud tehnoloogiat ja puuduvad ka ventilatsiooniavad. Firmat, kes tol ajal töö tegi, enam aga pole," pajatab Grünthal. Ta kinnitab, et Entigrena järgib vuukide tihendamisel tehnoloogiat täpselt ning tagab töö parima kvaliteedi.

Vuukide tihendamine pole sugugi kiire ja kerge töö, seda tehakse vaid kuiva ilmaga. Kõigepealt on vaja eemaldada vana tsemendikiht või vana mastiks ning tihend, kõik jäägid kõrvaldatakse kuni paneelini. Kindlasti tuleb uurida, kas vuugivahest sissepääsenud niiskuse tõttu on kahjustada saanud raudarmatuur, mis paneele koos hoiab. Enne vuugi täitmist tuleb ka nähtavaks saanud armatuur puhastada ning katta kruntvärviga. Seejärel tuleb puhastada vuugi pind ja vuuki paigaldada spetsiaalne elastne tihendustoru, mis on vuugi laiusest 25–35 protsenti suurema läbimõõduga. Kõige lõpuks täidetakse vuuk pealt 5 mm paksuselt polüuretaanmastiksiga. Täidetud vuugi pind peab olema veidi sügavamal paneeli pealispinnast ning vetruma.

Entigrena OÜ on üks väheseid vuugitihendajaid, kes annab oma tööle viieaastase garantii. Seda on võimalik teha, sest töö tegijateks on Tartu kutsehariduskeskuses Euroopa Sotsiaalfondist saadud raha toel vastava väljaõppe saanud mehed. „Entigrena töötajad on ainsad Eestis, kes on saanud tööturuameti kaudu vastava erialase koolituse. Meie töötajad pole juhuslikud tänavalt sisse astujad, vaid omavad ehitusalaseid teadmisi ning kogemusi," märgib Grünthal, kes koos vuugitööde eest vastutava spetsialisti Erik Kadakuga on teinud tööd peale Eesti ka Norras, Soomes ja Venemaal.

Mittekvaliteetne vuugitöö

Kvaliteetne vuugitöö

Vuugitöö:

- Mördikihi eemaldamine
- Vana kivistunud mastiksi eemaldamine
- Paneelkonstruktsioonide korrasoleku hindamine, külgpindade freesimine, lahtiste armatuurpindade värvimine jne
- Uue soojendusmaterjali paigaldamine vuukidesse ja ventilatsioonitorude paigaldus tehnoloogia nõuete kohaselt
- Paneeliservade kruntimine praimeriga (praimer Bostik 5075)
- Ilmastikukindla mastiksi paigaldus ja silumine (Bostik 2637)
- Vajadusel vuukide värvimine

Viktor Uibo, projektibüroo AS-i Tari juhatuse esimees:

Soovisime oma majale tihedamaid ventilatsiooniavasid panna paneelivuukidesse seepärast, et kiiremini vabaneda ehitusjärgsest niiskusest. Vuukide tihendaja on teinud head tööd, kuna vihmadega pole majja tulnud niiskust ega pääse sisse ka tuul. Vuugitihenduseks kasutatav materjal peab olema elastne ja katma tihedalt vuugi, selleks ei sobi tavaline mört. Eks seda nõuti ka nõukogude ajal, iseasi, kas seda nõuet täideti. Paraku mõjutab ehitisi ka siinne kliima oma temperatuuri kõikumistega. Suvel on palav ja talvel külm, temperatuuride vahe on suur, mille tõttu paneelide pikkus n-ö mängib ja see murendab vuukide täitmiseks kasutatud segu.

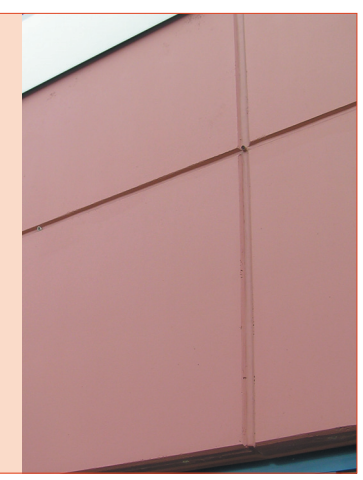

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22. | juuni 2010
Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö&koolitus 15 Sport 19

Kaberneeme süstamaraton: ebaõnnestumiste kokkulangemine

FOTO: REUTERS

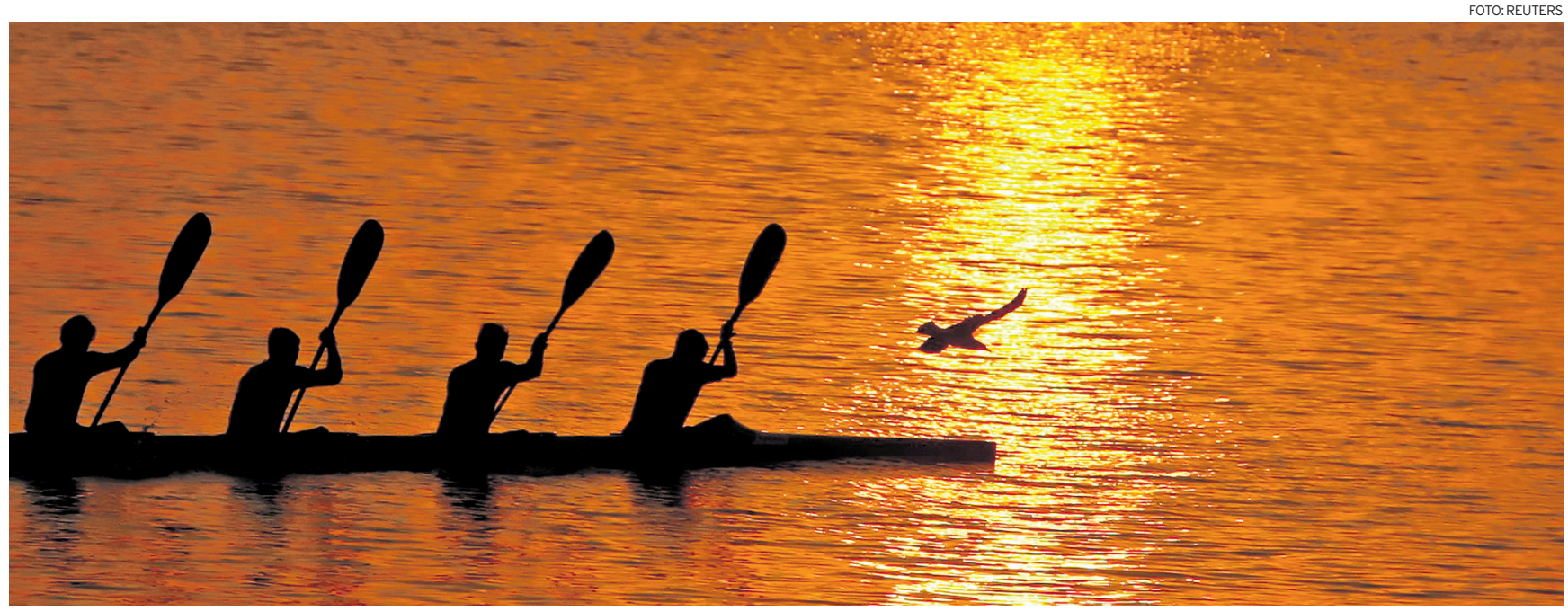

Korraldajad ja asjatundjad kinnitavad, et meresüstadega ületatakse ka meresid ja ookeane ning piiranguid, kui kaugel kaldast tohib sõita, pole.

Analüüs
Kärt Anvelt
vanemtoimetaja

Ära alahinda merd – vana tõde, mida kolme inimese surmaga lõppenud õnnetuse järel tuli taas meelde tuletada. Nagu sedagi, et vali ilmale vastav riietus.

Need on küll ammu teada tõed, ent nagu näha, tuleb neid ikka ja jälle üle korrata. Nii leiavad 12. juunil Kaberneeme süstamaratonil osalenud.

„Igasugused veespordialad eeldavad kaaslase tuge," tõdeb võistlusel osalenud, ent selle katkestanud Ingrid Tomson-Kärner.

Tomson-Kärner oli merel suurema seltskonnaga, omavahel oldi juba varem kokku lepitud – sõidetakse koos ning soolot tegema ei hakata.

Peale kaaslaste olemasolu on vajalik valida ka õige riietus. Tomson-Kärner oli sellel päeval merel seitsmemillimeetrise kalipsoga, mille peale oli tõmmatud erk ohutusvest. On aga tõsi, et kalipso pole süstasõiduks just kõige mugavam riietus. „Aga me elame Eestis, kus vesi pole kunagi piisavalt soe," põhjendab naine.

„Nad oleksid võinud olla natukene soojemalt riides," ohkab ka võistluse üks korraldajaid Ain Polma hukkunutele mõeldes, kinnitades siiski, et tal pole kellelegi etteheiteid.

Üheses süstas sõitnud Kaubi Türnpuu ning kaheses süstas sõitnud Maire ja Veiko Ehasalu huku põhjus oli alajahtumine. Veetemperatuur oli sellel päeval kümme kraadi, avamere pool ilmselt isegi vaid kaheksa kraadi. Nii külm vesi ja tugev tuul viivad sooja ja spetsiaalse riietuseta alajahtumiseni 15 minutiga, võibolla ehk kiireminigi.

Saatuslikuks sai riietus?

„Liiga õhuke riietus võib põhjustada hüpotermiat (alajahtumist), mis pikema avamerel viibimise korral võib muutuda ohtlikuks. Parim lahendus on kasutada spetsiaalselt aerutamiseks mõeldud riietust. Samuti võivad neopreenjalatsid osutuda väga kasulikeks," kirjutatakse aerutamisvarustust müüva EastPole OÜ koduleheküljel.

„Meresõidu kuldreegel ütleb – riietus tuleb valida vee-, mitte õhutemperatuuri järgi," rõhutab staažikas süstasõitja ja aerutamisvarustuse maaletooja Ahti Reinup.

Reinup viitab, et võistlusel läksid mõned merele kuivülikonnaga, teised aga lühikestes pükstes. „Reegleid, et vastava riietuseta sind starti ei lubata, pole. See on iga inimese enda otsustada. Aga võistlustel tahavad ju kõik anda endast parima ning igasugune paksem riietus – ka aerutamiseks mõeldud spetsiaalne kuiv või poolkuiv ülikond – hakkab vaba liigutamist veidi segama," tõdeb Reinup.

Kopteril oli teine ülesanne

Ain Polma sõnul sai ta Maire Ehasalult lausa kaks kõnet: esimeses teatas naine, et nad on Pedassaare ja Andineeme vahel ümber läinud ja vajavad abi. Järgmise kõne ajal viitas Maire Ehasalu juba, et triivivad avamere poole. „Kohe ma 112 ei helistanud," lisab Polma. „Saatsime oma jetid sinna piirkonda, mida Maire kirjeldas, otsinguile. Seejärel helistasin 112 ja mind suunati merepäästekeskusesse. Sealt öeldi, et kopter ei saa kohe tulla, teine sõit…" Kopter transportis sellel ajal haiget Kuressaarest Tallinnasse.

Millal piirivalvekaater tuli, ei oskagi korraldajad öelda. „Nägime neid, kui olime hädalisi juba vähemalt tunni otsinud. Kui kopter oleks kohe saanud tulla, siis suutnuks me nad ehk leida ja päästa…" jätab Polma otsad lahtiseks.

Ohutusjuhendis, millele kõik 38 süstas sõitnud 50 inimest alla kirjutasid, oli soovituslikult kirjas võtta kaasa veekindlalt pakendatud mobiiltelefon, siis Kaubi Türnpuult kõnet ei tulnudki. Kas mehel polnudki telefoni kaasas või jäi see vette, ei oska korraldajad öelda – mehe taskutest seda ei leitud.

Samas ohutusjuhendis olid kirjas nii mere- kui ka pika võistlusega seotud ohud, nende vältimine ja riskide vähendamine, samuti õnnetustele reageerimine. Eraldi kohustustele kanda ohutusvesti oli soovitatud riietuda ilmastikukindlalt ning võtta vajadusel kaasa lisarõivad, samuti oli soovitatav kanda kaasas termokilet.

Piirivalvet teavitati mais

On tava, kuid mitte kohustus, et merele minnes teavitatakse piirivalvet. Ain Polma andis piirivalve Muuga kordonis võistlusest teada mai keskel. Piirivalve pani aja kirja ning ütles, et kui ressursse jagub, siis tullakse igaks juhuks ka kohale. Rohkem Polma piirivalvega ei rääkinud, enne, kui tal tuli teatada inimeste kadumisest.

Meresõidu kuldreegel ütleb – riietus vali vee-, mitte õhutemperatuuri järgi.

Politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Harrys Puussepp jääb enda juurde: tulnuks üle kinnitada, et võistlus ikka toimub. „Kuigi ega seadus ju täna eelnevat teavitamist ette ei näe."

Kõrget lainet polnud

Kui piirivalve on ilmast rääkides viidanud, et sellel päeval oli merel neljameetrine laine, siis osavõtjad ja korraldajad ütlevad, et see on selgelt ülepaisutatud.

„Nonsenss," kinnitab Ingrid Tomson-Kärner. „Selles piirkonnas pole selline laine kuidagi võimalik. Mina sõitsin küll lühikest trassi, aga seal oli laine ehk pool meetrit. Ja ega laine polnudki probleemiks, probleeme tekitas tugev tuul," lisas ta.

Kaberneeme lähistel niisama kaasa sõitnud ja kahte aerutajat abistanud Ahti Reinup jõudis võistluspaika juba veidi pärast kella üheksat hommikul. „Kindlasti ei tekitanud suurimaid probleeme laine kõrgus, mis oli vast maksimaalselt kaks meetrit, kaldast kõige kaugematel trassi osadel. Pigem tuule tugevus, mis võis olla puhanguti ehk 16–18 m/s," räägib Reinup.

Tehnikat jäi väheseks

Korraldajate poolt tagatud, neljast jetist ja kahest kaatrist koosnenud ohutusmeeskonda on Reinupi sõnul tagantjärele lihtne kritiseerida ja ebapiisavaks hinnata. „Vaiksema ilmaga poleks ilmselt probleeme tekkinud. Aga praktika näitas, et nendes oludes jäi seda siiski väheks."

Korraldajate hinnangul oli turvajette piisavalt. „Tegevuskava paika pannes jaotasime piirkonnad, kus keegi patrullib. Selle järgi oli ohutusmeeskond piisav. Aga kuna otsingud läksid pikemaks – me ei leidud ju hädalisi – ja me kaasasime sinna neli masinat, siis võinuks jette ja kaatreid ehk rohkem olla. Kas või kaldal tagavaraks," tõdeb Polma.

epl.ee
ANALÜÜS PIKEMALT INTERNETIS!

Tossupadrun võiks kohustuslik olla

•• Võistluse ühe korraldaja Ain Polma sõnul peaks osavõtjate jaoks muutma kohustuslikuks tossupadruni, mille abil aerutaja saaks endast vee pealt märku anda ja oleks nii kergemini leitav. Tossupadruni kasutamisel tekib suur tossupilv, mida on kauem näha kui näiteks signaalraketti.

•• Juhtunud õnnetuse järel võeti netifoorumites kiiresti üles teema, nagu poleks süstasõitjad maratonil päästeveste kasutanud. „See ei vasta kuidagi tõele," ütleb süstasõitja ja aerutamisvarustuse maaletooja Ahti Reinup.

•• „Ei kasutatud klassikalisi, kraega varustatud päästeveste, sest nendega aerutamine ei ole lihtsalt võimalik. Kuid kõik võistlusest osavõtjad kasutasid spetsiaalselt aerutamiseks loodud ja selleks sobilikke ohutusveste," kinnitas ta. Väidetavalt polnud need kõigil aga erksavärvilised.

•• Üks olulisemaid turvavarustusi on merel aerupadi, mis võimaldab ka eskimopööret mittevaldaval aerutajal oma jõududega tagasi süsta sisse saada. Tegemist on täispuhutava kotiga, mis kinnitatakse ühe aerulaba otsa ja puhutakse täis. Seejärel pannakse aer ristiti kokpiti taha ja täispuhutud aerupadi jääb vee peale. Ka seda ilmselt võistlusel ei kasutatud.

TALLINN

Tallinna Keskkonnaamet TEATAB

Tallinna Linnavalitsus jättis 9. juuni 2010 korraldusega nr 974-k algatamata Tallinna arengukava 2011-2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise, sest arengukavas esitatud eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevuste puhul on keskkonnamõju hinnatud varasemalt või kui arengukava tegevuste elluviimisel tuvastatakse eeldatavalt oluline keskkonnamõju tegevuste edasisel kavandamisel, hinnatakse keskkonnamõju planeeringute või projektide tasandil.

Tallinna arengukavas 2011-2027 on võetud aluseks Tallinna Linnavolikogu 19. juuni 2008 otsusega nr 129 kinnitatud „Tallinna arengukavas 2009-2027" püstitatud eesmärgid ning muudetud ja täiendatud Tallinna arengukava 2009-2027 eesmärkide saavutamist ja elluviimist. Tallinna arengukava on Tallinna pika- ja lühiajalise arengu eesmärke määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks eluvaldkondade arengu lõimimisele ja koordineerimisele. Tallinna arengukava peaeesmärgid võtavad aluseks ning konkretiseerivad Tallinna arengustrateegias seatud arengueesmärke. Keskkonnamõju strateegiline hindamine on läbi viidud Tallinna arengustrateegia „Tallinn 2030" koostamisel.

Arengukava koostamise ja muutmise protsessi korraldaja on Tallinna Linnakantselei arenguteenistus (aadress Vabaduse väljak 7, 15199 Tallinn) ning arengukava võtab vastu Tallinna Linnavolikogu (aadress Vana-Viru tn 12, 15080 Tallinn).

Tegevuskava keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise otsusega saab tutvuda Tallinna Keskkonnaametis, Harju tn 13, esmaspäeviti kella 14.00 kuni 18.00 ja neljapäeviti kella 9.00 kuni 12.00 ning Tallinna õigusaktide registris aadressil https://oigusaktid.tallinn.ee/.

TALLINN

Tallinna Kesklinna valitsus TEATAB

Tallinna Kesklinna Valitsus viis 17. juunil 2010 algusega kell 15.00 läbi **Luite tn 1 kinnistu detailplaneeringu** avaliku väljapaneku järgse avaliku arutelu. Avalikul väljapanekul laekus kaks küsimusi ja vastuväiteid sisaldavat pöördumist, mis mõlemad käsitlesid piirkonna müraprobleemi ja Terviseameti kooskõlastust. Linnaosas läbiviidud detailplaneeringu avalikust arutelust võtsid osa detailplaneeringut koostav arhitekt, vastuväite esitanud Tartu Arhitektuuribüroo ning linnaosa esindajad. Vastuväite esitanud Luite tn 40 esindaja arutelul ei viibinud, kuid kodanik andis telefoni teel teada, et soovib põhimõtteliselt oma vastuväitest loobuda. Arutelul teatas Tartu Arhitektuuribüroo esindaja, et tema küsimused ja vastuväited on suunatud pigem Terviseametile ning andis teada, et soovib oma vastuväite tagasi võtta. Detailplaneeringu menetlemist jätkab Tallinna Linnaplaneerimise Amet.

Käesolevat teadet ei avaldata ajalehes Kesklinna Sõnumid, kuna järgmine linnaosa leht ilmub septembris. Lähemat teavet detailplaneeringute kohta saab Tallinna Linnavalitsuse kodulehelt: http://www.tallinn.ee/est/ametlikud_teated

Lasnamäe Linnaosa Valitsuses TOIMUB
(Punane tn 16 I korruse infosaalis)

Keevise tn 6 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduste ja lähteseisukohtade teine avalik väljapanek alates 01.07. kuni 08.07. 2010. Detailplaneeringu ülesandeks on Keevise tn 6, Keevise tn 10, Lennujaama tee 5 ja Lennujaama tee 7 kinnistute piiride ja maakasutuse sihtotstarbe muutmine ning moodustatavatele ärimaa sihtotstarbega kruntidele ehitusõiguse määramine 3- kuni 10-korruseliste äri- ja büroohoonete ehitamiseks. Detailplaneeringuga on haaratud ka Lennujaama tee 9/ Keevise tn 14 kinnistu, mille piire ei muudeta. Olemasolevale ärimaa sihtotstarbega kinnistule kavandatakse uus ehitusõigus kuni 10-korruselise ärihoone rajamiseks. Keevise tn 6 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eskiislahenduse avalik arutelu toimub 09.07. 2010 kell 15.00 Lasnamäe Linnaosa Valitsuses Punane tn 16 V korruse saalis.

Põhja-Tallinna Valitsus KUULUTAB NURJUNUKS

17. juunil 2010 väljakuulutatud kirjaliku enampakkumise Tallinna linnale kuuluvate äriruumide üürile andmiseks kuna ei esitatud ühtegi pakkumist.

: vigurmarssimine
Vabaduse väljakul sõjaväeorkestrite festival Est-Tattoo 2010 kl 12.30-st

: anna verd
Doonoritelk Tammsaare pargis kell 11–16

: etendus
„Aucassin ja Nicolette" Dominiiklaste kloostris kell 20.30

: kumu
Maa ja vee kahekõne. Eero Hiironeni skulptuurid

Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö&koolitus 15 Sport 19

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22. | juuni 2010

Jaanilaupäeva õhtul saab valida kolme suure, erilmelise peo vahel

JAANITULI

Jaanikule kutsuvad vabaõhumuuseum, Nõmme spordikeskus ja Stroomi puhkeala.

Tuuli Aug
tuuli.aug@epl.ee

FOTO: RAUNO VOLMAR

Stroomi puhkealal algab Jaanipidu kell 18 ja kestab kella 23-ni.

Vabaõhumuuseumis kestab jaaniõhtu kella seitsmest õhtul kuni südaööni. Sealne pidu tuleb traditsiooniline ja on täis „müstikat ja armastust, lõõmavaid lõkkeid ja tundeid, tantsu ja pillilugusid, laulu ja rahvalikke mänge", teatas Raepress.

Peo peaesinejad on folkansamblid Kukerpillid ja Svjata Vatra, lisaks astuvad üles seto ansambel Sõsarõ ja paljud teised.

Korraldajad soovitavad peole tulla ühissõidukiga, sest parkimiseks on kohad vaid vabaõhumuuseumi tagumise värava juures ehk ühe kilomeetri kaugusel peaväravast.

Ühistransport liigub oma tavalise graafiku kohaselt ja lisaks sõidab jaaniõhtul vabaõhumuuseumisse ka eribuss. Buss sildiga „Vabaõhumuuseum" sõidab marsruudil Väike-Õismäe – Kullerkupu – Nurmenuku – Karikakra – Sinilille – Meelespea –Rukkilille – Haabersti – Sõba – Tanuma – Rocca al Mare. Buss väljub Väike-Õismäelt kl 18 ja 19. Tagasisõit Vabaõhumuuseumi eest kell 22.30, 23.30 ja 00.30.

Piletihinnad: tavapilet 160 krooni, sooduspilet 80 krooni, perepilet 320 krooni, lapsepilet 10 krooni.

Jaaniõhtu täpsem kava: http://www.tallinn.ee/est/Jaanipaev

Nõmme spordikeskuses toimuva jaaniõhtu programm peaks pakkuma midagi igale maitsele. Esinema on kutsutud Eesti üks nõutumaid meessoliste Ott Lepland, vana hea Apelsin ning Tanel Padar & The Sun. Lisaks peetakse traditsioonilisi jaanipäevamänge ja jõukatsumisi. Piletid on müügil Piletimaailma ja Piletilevi müügipunktides ning kohapeal. Plats avatakse juba kell 18 ning pidu kestab kella kaheni. Jaanituli süüdatakse kella 22 paiku. Sel aastal süüdatakse jaanipäeva lõke tiigile Peeter Jõgioja suure tule- ja trummisõu saatel.

Põhja-Tallinna jaanipidu toimub traditsiooniliselt Stroomi puhkealal, pidu algab kell 18 ja kestab kella 23-ni. Esinevad ansamblid Tsarõ ning Eesti Mehed ja paljud teised. Loomulikult ei puudu ka jaanilõke ja kogu puhkealal on avatud rohkelt söögi- joogikohti. Lapsed saavad lasta teha näomaalinguid, batuutidel hüpata, lauahokit mängida, täpsust visata ning teatevõistlusel ja rühmamängudes osaleda.

Mustamäe linnaosa valitsus ja kaitseliidu Tallinna malev kutsuvad Männi parki võidupüha tähistama – 23. juunil kell 16 annab seal kontserdi Tallinna maleva puhkpilliorkester, esinevad veteranid ning Mustamäe kaitseliitlased näitavad oma oskusi ja relvastust. Külastajatele pakutakse ehtsat sõdurisuppi.

Paraad toimub Viljandis

22. juuni
19.30 Leedu kaitseväe orkestri kontsert Arkaadia aias
21.30 kontsertetendus „Ümera lahing 800" lauluväljakul
23.30 muinastule süütamine Kaevumäel
00.00 südaöösimman ansambliga Tuulelõõtsutajad lauluväljakul

23. juuni
09.00 tulede ühendamine, pärgade asetamine Vabadussõjas langenute kalmistul
10.00 võidupüha jumalateenistus Jaani kirikus
11.00 võidupüha paraad Vabaduse platsil
12.00–15.00 kaitseväe ja kaitseliidu lahingutehnika näitus ning sõdurisupp rahvale Mõisapargis
12.45 orkestrite vigurmarss „Est-Tattoo 2010" Vabaduse platsil
14.00 Viljandimaa võidutule jagamine omavalitsusjuhtidele Vabaduse platsil

T. 22

Pühad

Kiirabi paneb välja lisabrigaadi

Tallinna haiglad ja apteegid töötavad tavalisel pühadeaegsel režiimil ja Tallinna kiirabi paneb välja lisabrigaadi.

Tallinna hambapolikliinik töötab 23., 24. ja 26. juunil kella 9–16, osutatakse esmaabi ja tööl on hambakirurg. 25. juunil on korraline tööpäev.

Tõnismäe apteegi müügisaal on 22. ja 25. juunil avatud kella 8–21.50, 23. ja 24. juunil kella 10–21.50. Valveapteek töötab 24. juunil kella 22–8, teistel päevadel 22–10.

Vikerlase valveapteek töötab kella 20–8.

Vältimatut arstiabi antakse Lääne-Tallinna keskhaigla (Paldiski mnt 68) ja Ida-Tallinna keskhaigla (Ravi 18) erakorralise meditsiini osakondades kõigile abivajajatele ööpäev läbi. Ka Tallinna lastehaiglas (Tervise 28) saab vältimatut abi haigla vastuvõtuosakonnas ööpäev läbi. **EPL**

PÄEVAL
+17
ÖÖSEL
+13

Jalgpall

Peaväljakul näeb MM-i 2. juulist

„Rahvusvaheline jalgpalliliit on taotluse Vabaduse väljaku videoekraanidelt jalgpalli MM-i mänge üle kanda nüüdseks rahuldanud," kinnitas linnapea nõunik Juhan Paadam.

Vabaduse väljaku ekraanidelt hakatakse jalgpallivõistlusi üle kandma alates 2. juulist, kui võistlus on jõudnud veerandfinaalideni. Jalgpalli maailmameistrivõistlused toimuvad 11. juunist kuni 11. juulini Lõuna-Aafrika Vabariigis. Varem on väljaku ekraanidel näidatud suusatamist ja iluuisutamist. **EPL**

Üleskutsemenetlus pärandaja kohustuste kindlakstegemiseks.

Tallinna kohtutäitur Elin Vilippus teatab, pärandaja **Aivar Nook** (36305130217) suri 22.05.2010. a. Ingrid Nook nõuab pärandi inventuuri. Palun pärandvara suhtes nõudeid ja õigusi omavatele isikutele teatada oma nõuetest ja õigustest inventuuri tegijale Elin Vilippusele ühe kuu jooksul üleskutse avaldamisest arvates. Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.
Kohtutäitur Elin Vilippus, Tulika 31-306, Tallinn.
Tel 699 6972, e-post: elin.vilippus@taitur.just.ee.

Üleskutsemenetlus pärandaja kohustuste kindlakstegemiseks.

Tallinna kohtutäitur Elin Vilippus teatab, pärandaja **Luise Vendel** (44811050298) suri 26.11.2009. a. Viljar Vendel nõuab pärandi inventuuri. Palun pärandvara suhtes nõudeid ja õigusi omavatele isikutele teatada oma nõuetest ja õigustest inventuuri tegijale Elin Vilippusele ühe kuu jooksul üleskutse avaldamisest arvates. Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.
Kohtutäitur Elin Vilippus, Tulika 31-306, Tallinn.
Tel 699 6972, e-post: elin.vilippus@taitur.just.ee.

Müüa lahustivaba vanniemaili koos paigaldusega. Garantii.

Tel nr 558 1222

Eesti Päevaleht | teisipäev, 22. | juuni 2010
Arvamus 2 Uudised 4 Majandus 11 Kultuur 14 Töö&koolitus 15 Sport 19

Kaczynski üllatavalt tugev tulemus

POOLA

Enneaegsetel presidendivalimistel võitjat veel ei selgunud, favoriidi seis on veidi ebakindel.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Selles loos on tõesti omamoodi Hollywoodi. Riigi president hukkub lennuõnnetuses, leinav rahvas peab leidma talle järeltulija ja üheks variandiks on valida üsnagi täpselt samasugune mees.

Just see toimub praegu Poolas. Aprillis 95 kaaslasega surma saanud Lech Kaczynski kaksikvend Jaroslaw otsustas ennetähtaegsetel valimistel venna järel vabaks jäänud presidendiametisse kandideerida ning saavutas suuresti just kaastunde mõjul väga tugeva toetuse, kogudes pühapäeval toimunud valimistel 37 protsenti häältest.

See tähendas küll kaotust, sest suurima toetuse – 41 protsenti – sai ettearvatult parlamendi esimees ja hukkunud presidendi riigipea kohustused üle võtnud Bronislaw Komorowski. Kuna võiduks vajalikke enam kui pooli hääli ei saanud keegi, toimub kahe nädala pärast valimiste teine voor. Kuigi Komorowski võit on tõenäoline, pole see enam kaugeltki nii kindel kui paar kuud tagasi.

Kaastundel on 61-aastase Kaczynski populaarsuse tõusus muidugi oluline osa. Küllap vaid vähesed on unustanud, kuis kaame näoga Jaroslaw langes lennukirusude juures palves põlvili. Kuid kaastunne on vaid osaline selgitus, paljude vaatlejate meelest on Kaczynski tõepoolest muutunud või siis erakordses olukorras väga oskuslikult valimiskampaaniat arendanud.

Enamiku oma poliitikukarjääri ajast, sealhulgas lühikest aega peaministriks olles, on Kaczynski jätnud pigem tundetu ja tõsise mehe mulje, kes on külmavereliselt pühendunud poliitikale ja ei millelegi muule. Eks süvendas seda kuvandit ka asjaolu, et pole tal ei naist ega lapsi. Tundus, et tema sügavalt konservatiivsed ja natsionalistlikud vaated ei lähe suurele osale rahvast enam peale.

FOTO: REUTERS

Enam kui kolmandik poolakaid soovib, et neil oleks peaaegu samasugune president kui varem.

Kommentaatorite meelest on ta nüüd inimlikum. Selle üheks näiteks tuuakse Poola Kroonikalaadsele ajakirjale antud intervjuu, milles ta avameelselt ja ausalt rääkis venna surmast ja sellest, kuis ta ei suutnud seda teatada oma vanale haigele emale, sest võinuks seepeale kaotada ka tema. Ka tema poliitikunägu on teisenenud. Kaczynskil on ikka olnud pigem lõhestaja kui ühendaja imidž, pigem kompromissitu kui oponente ära kuulava

Kaastundel on Kaczynski tõusus oluline osa, aga see üksi võitu ei too.

poliitiku maine. Nüüd aga räägib ta sellest, et tahab teha koostööd vastastega kogu maa ja rahva hüvanguks. Presidendiks pürgija jaoks muidugi täiesti mõistlik taktika, ainult et Kaczynskilt ei osatud seda lihtsalt eriti oodata.

Komorowskit peeti üsna kindlaks võitjaks ka siis, kui valimised oleksid toimunud korrapäraselt ehk millalgi sügisel ning ametis jätkamiseks oleks kandideerinud ka hukkunud president Lech Kaczynski. Ta on endiselt favoriit, kuid eduseis on selgelt kahanenud. Väidetavalt eelistavat nii investorid kui ka rahaturud Komorowski võitu, kuna eeldatavalt sujuks tal hukkunud presidendist paremini koostöö peaminister Donald Tuski majanduslikus mõttes liberaalse valitsusega. Poola presidendil ei ole küll täidesaatvat võimu, kuid tal on voli seadustele veto panna, rääkida kaasa välis- ja julgeolekupoliitikas ning täita mõningaid olulisi ametikohti.

Komorowski ämbrisse astumised

- **Omal moel on Kaczynskile küllap kasuks tulnud Komorowski mitmed kampaaniaaegsed apsakad, mis pole küll suured.**
- **Näiteks ütles ta, et tahab Poola NATO-st välja tõmmata, mõeldes tegelikult küll Afganistanist taandumist.**
- **Siis viskas ta nalja selle üle, et Krakówi ja Poznani inimesed on viletsad ja labased. See olevat küll vana stereotüüp, kuid presidendiks kandideerija suust ei kõla just ülearu diplomaatiliselt.**
- **Ajalehe The Scotsman korrespondent tõstis veel esile juhtumi, kus Komorowski astus kaamerate ette, et teatada midagi riiklikku julgeolekunõukogusse puutuvat. Näha oli, et tal oli käes väljatrükk Wikipediast sedasama nõukogu puudutava artikliga.**
- **Aadlipäritolu 58-aastasel Komorowskil on viis last.**

Venemaa alustas taas kord gaasisõda, seekord viidates Valgevene võlale

TÜLI

Gaasitarnete katkestuse taustal on Lukašenka soov teenida Vene nafta edasimüügist.

Jaanus Piirsalu
jaanus.piirsalu@epl.ee

Venemaa alustas eile taas gaasisõda, seekord Valgevenega, mille tegelikuks eesmärgiks on sundida Minskit järeleandmistele Venemaa-Kasahstani-Valgevene ühtse tolliliidu rakendamiseks.

Venemaa gaasimonopol Gazprom väidab, et Valgevene on neile aasta algusest gaasi eest võlgu 192 miljonit dollarit (2,4 miljardit krooni). Võlg on Gazpromi väitel tekkinud sellest, et Valgevene keeldub maksmast 184 dollarit tuhande kuupmeetri gaasi eest, makstes endiselt eelmise aasta hinda 150 dollarit. Nagu gaasisõdade puhul kombeks, on Valgevene omakorda esitanud Gazpromile vastunõude 200 miljonit dollari (2,5 miljardit krooni) väärtuses gaasi transiidi eest Euroopasse, mida Gazprom ei tunnista.

Gazpromi juhatuse esimees Aleksei Miller teatas eile hommikul, et gaasi andmist Valgevenesse vähendati 15 protsendi võrra ning kui Valgevene võlga kustutama ei hakka, siis vähendatakse gaasitarneid kuni 85 protsendini senisest mahust. Miller lubas, et gaasitarned Euroopasse läbi Valgevene, peamiselt Poola ja Saksamaale, seejuures ei kannata. Minski kinnitusel aga ei suuda nad 85-protsendilise vähendamise puhul tehnilistel põhjustel kuidagi garanteerida gaasi tõrgeteta transiiti Euroopasse.

See aga tähendaks, et Euroopa Liit satub teatud määral järjekordselt Venemaa gaasisõja tahtmatuks pantvangiks, mis omakorda mõjub taas halvasti Venemaa mainele Euroopa Liidu peamise gaasiga varustajana.

Gaasisõda peegeldab Venemaa ja Valgevene viimasel ajal halvenenud suhteid, sest Minsk keeldub alla kirjutamist Venemaa-Kasahstani-Valgevene tolliliidu täielikuks rakendamiseks vajalikke dokumente. Minsk puikleb vastu, sest soovib säilitada senist soodsat nafta importimise skeemi Venemaalt, mis lubas neil naftat suure kasumiga Euroopasse edasi müüa. Jutt käib ekspertide andmetel aastas ligi kahe miljardi dollari suurusest preferentsist Valgevene jaoks, mille ta tolliliidu rakendamisega kaotaks.

Valgevene presidendil Aljaksandr Lukašenkal on seda raha väga vaja, sest hiljemalt järgmisel aastal peaksid tulema presidendivalimised. Kuigi Lukašenkal ei tohiks võitmisega tulla probleeme, tahab ta täita lubaduse tõsta Valgevenes keskmise palga 500 dollarile (6350 krooni), ütles Valgevene politoloog Leonid Zaiko. Praegu on see 340 dollari (4320 krooni) ümber.

FOTO: REUTERS

Valgevenelane krutib gaasikraani Nesvižskaja kompressorijaamas.

Sarkozy asus Euroopat Venemaaga ühendama, et maailm hädast päästa

SÕPRUS

Peterburi majandusfoorumil esinenud Prantsusmaa president Nicolas Sarkozy kuulutas Euroopa ja Venemaa ühinemist. „Maailma valitsemissüsteemi tuleb muuta, aga mitte istuda, käed rüpes, ja oodata, kuni taevas alla kukub," kuulutas Sarkozy.

Spontaanselt peast peetud esinemises nimetas Sarkozy Euroopa ja Venemaa vahel loodavat uut organisatsiooni nende lahenduste seas, mis päästavad maailma probleemidest, vahendas Vedomosti. Prantslase kujutluses oleks tegemist ühe hiiglasliku majandusruumiga, organisatsiooniga, kus inimesed ja kaubad liiguksid vabalt.

Maailm on Prantsusmaa presidendi hinnangul sattunud kriisi, sest puudub 21. sajandile ja globaliseerumisele sobiv valitsemisvorm. „Maailm on muutunud külaks, majandus on muutunud üleilmseks, aga asjaajamine on endiselt jäänud rahvuslikuks-kohalikuks," teatas Sarkozy. „Maailma juhtis mitte turg, vaid spekulatsioonid," ründas Sarkozy saalis istuvaid pankureid. „Tulemus – mullid internetis, rahanduses, kinnisvaras."

Medvedev ja Sarkozy

Olevat rahandusstruktuuri siiski hävitama ei pea. „Ma tahan, et Venemaa ja Prantsusmaa juhiksid arutelu uue süsteemi loomiseks, kus ettevõtted saaksid võrdsetel tingimustel maailmas konkureerida, kandmata rasket finantskoormat," kuulutas president.

Vedomosti võrdles foorumil osalejaid lummanud Sarkozy lennukuse samaväärseks Napoleoni omaga. **Andres Reimer**

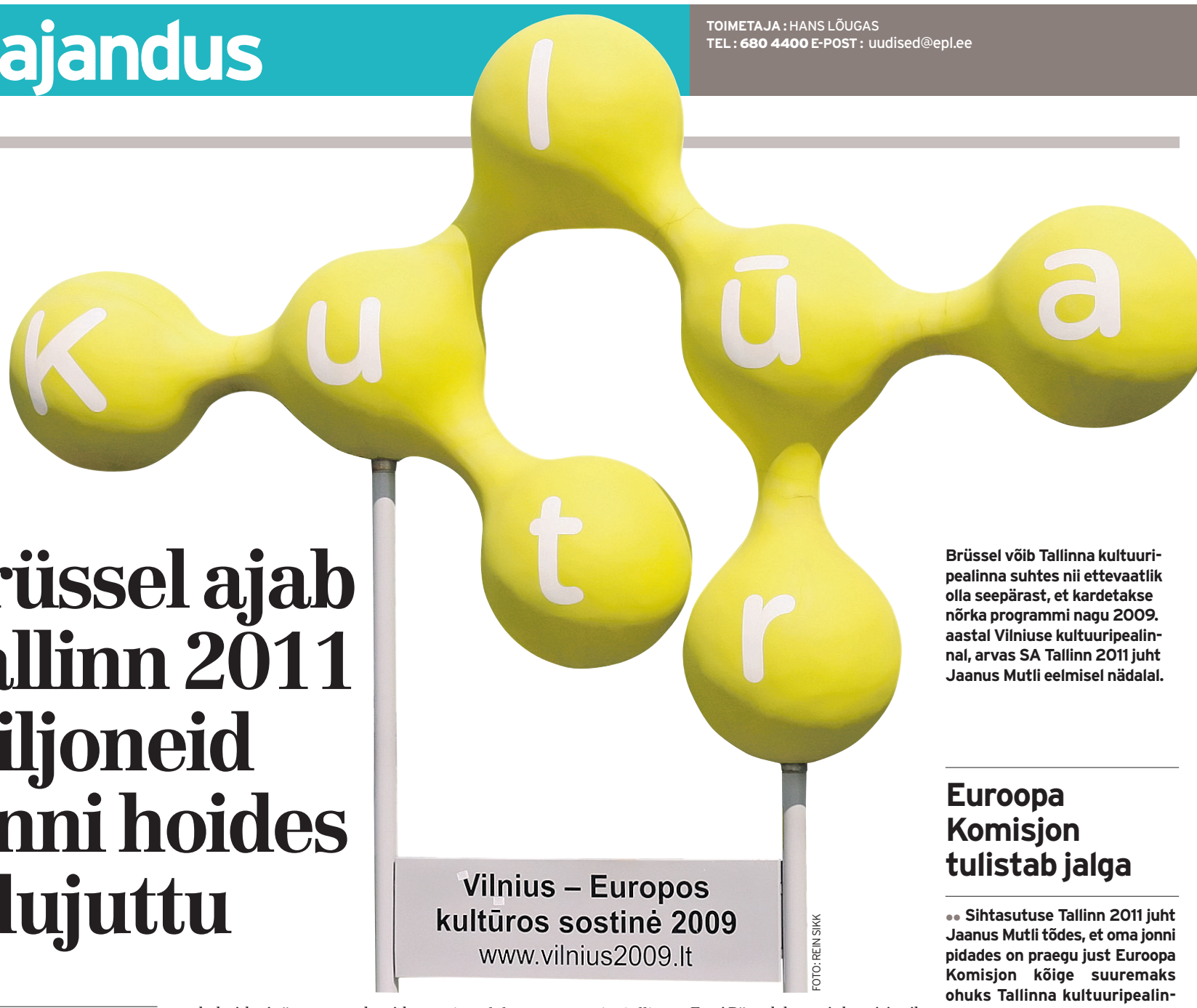

FOTO: REIN SIKK

Brüssel ajab Tallinn 2011 miljoneid kinni hoides udujuttu

Brüssel võib Tallinna kultuuripealinna suhtes nii ettevaatlik olla seepärast, et kardetakse nõrka programmi nagu 2009. aastal Vilniuse kultuuripealinnal, arvas SA Tallinn 2011 juht Jaanus Mutli eelmisel nädalal.

GARANTII

Euroopa Komisjon ei suuda kuidagi Tallinna linnale väljendada, mis garantiisid vaja on.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Eelmisel nädalal andis Euroopa Komisjon teada otsusest, et järgmisel aastal Euroopa kultuuripealinnaks olevale Turu linnale määrati 23,5 miljoni krooni suurune toetus, kuid Tallinna projekt jäi samast rahast vähemalt esialgu ilma.

Kultuuripealinna ellu viima määratud sihtasutuse Tallinn 2011 juht Jaanus Mutli ütles seepeale nõutult: „Ma ei tea, miks nad Tallinna kiusavad." Brüssel räägib täiendavatest garantiidest, kuid pole kuidagi täpsustanud, mida nad silmas peavad.

Esiti üritas Eesti Päevaleht garantiiküsimuste kohta saada selgitust EL-i toetust määrava žürii esimehelt Sir Bob Scottilt. Selgitamise võttis enda peale aga Euroopa Komisjon, mille hariduse ja kultuuri peadirektoraadi kultuuriprogrammide üksuse juht Ann Branch lükkas esiteks ümber arvamuse, et Tallinna kiusatakse. „Väide, et komisjon kiusab Tallinna, on väär," kinnitas ta, lisades, et Brüssel käitub täpselt Euroopa Liidu seaduste järgi.

Kiusab, ei kiusa

Mis puutub garantiidesse, siis väitis komisjoni esindaja, et nemad on nõuded nii Tallinnale kui ka riigile enam kui selgelt edastatud. „Žürii on palunud kirjalikke garantiisid rahastamise kohta nii linna kui ka riigi ametiisikute võimudelt oma raportis. Sellise palvega kiri sai komisjoni poolt sihtasutusele Tallinn 2011 saadetud 27. mail. Ilma garantiideta lükatakse otsus toetuse määramise kohta edasi," lisas Branch. Komisjoni viidatud dokumentidega tutvudes tuleb välja, et need ei aita kuidagi edasi, sest neil pole sõnagi piisavate garantiide kohta. 27. mai kirjas viidatakse üldsõnaliselt ühe lausega žürii kevadisele raportile Tallinna kultuuripealinna seisukorra kohta. Ja raportis väljendatakse soovi „rahastamist puudutava täiendava info ning selgemate arvude kohta".

Ilma kõrgema ametnikuhariduseta on raske tingimusi välja lugeda.

Eesti Päevaleht uuris komisjonilt spetsiaalselt, mis on see täpne info, mida soovitakse. Samuti sai päritud, kas komisjon mõistab, et nii linna kui ka riigi eelarved võetakse vastu alles hilissügisel ning enne seda ei saa keegi Eestist välja käia täielikult kaetud veksleid.

Kuid komisjoni esindaja jättis neile küsimustele vastamata. „Vastavalt kultuuripealinnade kohta käivatele õigusaktidele peab komisjon arvestama eelarvevahendite korraliku kasutamise huve ning kui need tingimused pole täidetud, ei saa ka toetust määrata. Toetuse määramine pole automaatne ning seda on Tallinnale mitmel korral ka meelde tuletatud," kõlas komisjoni esindaja Branchi seletus, millest on raske ilma kõige kõrgemat ametnikuharidust omamata konkreetseid tingimusi välja lugeda. ●

Euroopa Komisjon tulistab jalga

•• Sihtasutuse Tallinn 2011 juht Jaanus Mutli tõdes, et oma jonni pidades on praegu just Euroopa Komisjon kõige suuremaks ohuks Tallinna kultuuripealinnale. „Kui komisjon ei leia seda toetust, siis nad ise pigem lõikavad osa programmi ära. See raha on mõeldud ainult ja ainult programmi jaoks ning ei lähe ei turunduse ega palkade peale," nentis ta.

•• „See tundub natuke sellise jonni ajamisena. Kas ta just kiusamine on, kuid jonni ajamine küll. Miks seda tehakse, ma ei tea ja ma ei näe mingit põhjust selleks," lisas ta.

•• Samal ajal avaldas Mutli lootust, et kui 28. juunil saabub Tallinna Euroopa toetust määrava žürii esimees Sir Bob Scott, saab ta kohapeal inimestega kohtudes piisavad selgitused nii linnalt kui ka riigilt ja lõppkokkuvõttes läheb kõik siiski hästi. „Mina küll siin ei pabista, ma usun, et härra Scott saab Tallinnas olles kõik vajalikud selgitused," leidis Mutli.

Andres Liinat

Tartu ülikooli raamatupoe võib ära osta Krisostomus

RAAMATUPOOD

Tartu ülikool plaanib kahjumit teeniva ülikooli raamatupoe müüa erafirmale, ent samal ajal säilitada poe kaubamärgi.

Ülikooli nõukogu otsustas 18. juunil ülikooli raamatupoe müümiseks jätkata läbirääkimisi Krisostomuse raamatukauplusega. Müügi tingimusena sätestas nõukogu ülikooli raamatupoe kaubamärgi ja praeguse asukoha säilimise.

Ülikooli kantsleri Andres Liinati sõnul on Tartu ülikooli raamatupoe peamine eesmärk tagada õppe- ja teadustööks vajaliku kirjanduse kättesaadavus soodsatel tingimustel, kuid praeguses olukorras ei suuda raamatupood suurte kauplusekettidega võistelda. „Hubased väikesed raamatupoed on tänapäeval üha harvemad, kuid usun, et koostöös Krisostomusega suudame tõestada, et see on võimalik."

Krisostomuse müügijuht Martin Laiapea ütles Eesti Päevalehele, et Krisostomus on eelkõige internetipood ja letimüügi väljund puudub, sest olemasolev pood Tartu kesklinnas on pigem kontor. „Seega TÜ raamatupood annab meile võimaluse tegeleda ka letimüügiga ning suurendada erialase kirjanduse kohapealset valikut nii TÜ kui ka teiste teadusasutuste tarbeks üle Eesti," ütles Laiapea ja kinnitas, et TÜ kaubamärki ei olegi plaanis muuta, kuna tegemist on tugeva ja väärika kaubamärgiga. ● EPL

Serverilahendus tarkvara hinnaga!

ORDI
www.ordi.ee

Ordi Pro Server 530 Foundation

Ordi Pro Server 530 koos Windows Server® 2008 R2 Foundationiga on väikeettevõttele suunatud lahendus, mis sobib ideaalselt kuni 15 kasutajaga kollektiivi.

Lahendus pakub põhilisi infosüsteemi võimalusi nagu kaughaldus, turvalisus ning failide ja printeri jagamine. Tuntud ja tunnustatud Windowsi platvorm muudab paigalduse ja haldamise lihtsaks ja odavaks. Windows Server® 2008 R2 Foundation serverit on võimalik laiendada ehk see areneb ja kasvab koos Teie äriga.

Personaalse serveripakkumise saamiseks pöörduge server@ordi.ee
Pakkumine kehtib kuni 31.07.2010

13 990.-

Microsoft GOLD CERTIFIED Partner

Windows Server 2008 R2 Foundation

Ordi soovitab Windows Server® 2008 R2 Foundationit

Ordi salongid TALLINN: Narva mnt 31, tel. 6630530; Pärnu mnt 142, tel. 6577870 PÄRNU: Aia 8, tel.4471450
TARTU: Küüni 5b, tel. 7377855; Betooni 9, tel. 7385700 NARVA: Tallinna mnt 19c, tel. 3566448

Küsi parimatest raamatupoodidest!

Suvelugemist kolmelt kirjastuselt!

HUNTERS THOMPSON
Hirm ja jälestus Las Vegases

Hullumeelne ja kultuslik „Hirm ja jälestus Las Vegases" kirjutab kahe mehe, ajakirjandusdoktori Raoul Duke`i ja tema advokaadi doktor Gonzo veidraid narkootikumidega vürtsitatud seiklusi värvilises-närvilises Las Vegases. See on ühtaegu hümn individuaalsele eneseväljendusele ning tagasivaade 1960-ndate kirjule plahvatusele USA-s.

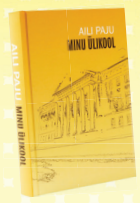

AILI PAJU
Minu ülikool

Aili Paju oma lauasahtlist välja toonud päeviku, mida ta pidas aastatel 1963–1993. Päevikusse, mis on ehmatavalt avameelne, on tee leidnud ka palju tuntud inimesi: Toomas Savi, Mart Laar, Lagle Parek, Tunne Kelam, Vigala Sass, Kaika Laine on ainult tühine osa nendest...

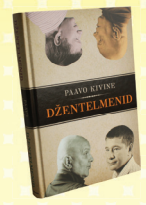

PAAVO KIVINE
Džentelmenid
Inglasliku huumori tulevärk eesti autorilt!

Inglise klubis käivad vestlemas kaks härrasmeest, Alex ja Max. Millest nad ka juttu ei alustaks, ikka räägivad nad muudkui naistest. Samas peitub igas mahlases dialoogis peidus see, kuidas ilma naisteta poleks mehed need, kes nad on.

ROMY MILLER
Meestemagnet

Üldiselt ei ole naistel meeste võlumisega raskusi. Probleem on pigem selles, milliseid mehi nad ligi tõmbavad. Kui soovid, et edaspidi jookseksid sinu järel just need mehed, kes sulle meeldivad, siis see raamat on kindel valik.

ÜLO MATTHEUS
Ilusate asjade püha

Ülo Mattheuse uus raamat sisaldab vaateid lähiajaloole, poliitikale ja inimeseks olemisele. „See on tema sulest tark ja valus raamat, mis kuulub kahtluseta eesti esseistika paremikku."

ALEKSI BARDY
Oskari paadiraamat

Oskari paadiraamat – esimene eestikeelne kogu pere paadiraamat! Toredalt illustreeritud lugu väikese Oskari seiklusterohkest suvest. Ettevaatust, merepisik on nakkav!

RYU MURAKAMI
Misosupis

Välismaalastele Tokyo ööelu tutvustava jaapani noormehe Kenji järjekordseks kliendiks juhtub aastavahetuse-eelsel pühadeajal üks kõige tavalisema olekuga keskealine Ameerika ärimees Frank. Pooleldi kõheldes võtab teenistust vajav Kenji tööotsa vastu, lootes, et saab Franki varakult enda kaelast ära sokutada. Nii lihtsalt need asjad aga ei lähe.

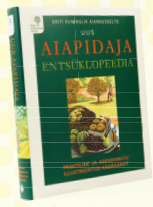

BRITI KUNINGLIK AIANDUSSELTS
Uus aiapidaja entsüklopeedia

See entsüklopeedia on kavandatud aiandusraamatute nurgakiviks ja on parim kingitus aiapidajale. Ükskõik kas tegu on iluaia või tarbeaiaga, ikka leiab sellest kogukast teosest lugemist ja nõuandeid nii algaja kui ka kogenud aednik.

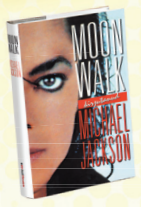

MICHAEL JACKSON
Moonwalk

Michael Jackson jutustab oma loo esimest ja viimast korda oma sõnadega, tõmmates saladuskatte oma elult, mõtetelt ja tunnetelt. See raamat annab ainulaadse võimaluse tutvuda Michaeli tõelise olemusega ja saada teada, kuidas temast sai suurim staar.

JAVIER SIERRA
Salajane õhtusöömaaeg

Leonardo da Vinci kuulus fresko on tulvil segadusse ajavaid kõrvalekaldeid: sellelt puudub Püha Graal, Jeesus Kristus ei jaga armulauda ning jüngrid on tegelikult oma aja tähtsate lahkusuliste portreed. „Kui te selle raamatu läbi loete, ei vaata te „Püha õhtusöömaaega" enam kunagi sama pilguga," lubab Javier Sierra.

COLIN COOPER
Beebi isa käsiraamat

Spetsiaalselt isadele mõeldud juhend aitab neil osaleda turvaliselt ja edukalt oma laste eest hoolitsemises ja arengus. „Beebi isa käsiraamat" on terviklik praktiline imiku ja mudilase hoidmise juhend ning isade kirjutatud.

IVAR SOOPAN
Seljakotiaabits

Sama mõnus kui teel olla on tegelikult reisi planeerida. Ivar Soopani raamat on selle juures tõsiseks abimeheks. See hoolitseb, et palavikus vappuv inimene midagi olulist ei unustaks ja kahe jalaga maa peal püsiks.

PETER HESSLER
Ennustusluud. Reis Hiina minevikus ja olevikus

Raamat näitab kommunistlikku suurriiki muutuste ajajärgul, pakkudes eestlasele mõndagi tuttavat. Raamatus põimuvad ühte kaugeim minevik ja tänapäev. Väärt lugemisvara igaühele, kes tunneb huvi selle kauge maa vastu, mis meile üha lähemale jõuab.

MARGIT TÕHK
Metstötsi rajad

Kuidas lapsele loodust ja suhteid keskkonnaga arusaadavamaks teha? Loomulikult mängu ja mänguliste tegevuste kaudu. Metstötsi raamatust saad teada nii mõndagi huvitavat loodusest, Metstötsist kui keskkonnaharidustegelasest ja Metstötsi metoodikast õppe- ja kasvatustöös.

Valiti 2009. aasta parimaks reisiraamatuks!

PEETER VIHMA
Kättpidi Keenias

Reisiraamatuid ilmub palju, kuid vähesed räägivad Aafrikast. Peeter Vihma viib meid seiklema Keeniasse, kus ta 2008. aastal tegi vabatahtliku tööd. Ta on kirjutanud sellest ühe eheda raamatu koos slummide, hašiši, puskari, Barack Obama ja mõttetu tööga.

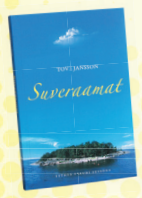

TOVE JANSSON
Suveraamat

Täiuslikult elujaatav raamat täis tillukesi seiklusi ja suuri rõõme tuntud muumide autorilt Tove Janssonilt. Vähe on neid raamatuid, mille lihtsus ja siirus tabab lugejat kui välgust.

JOÃO LOPES MARQUES
Minu ilus eksiil Eestis

Raamatusse „Minu ilus eksiil Eestis" on koondatud João arvamuslugude paremik, mis pakub värskendava kõrvaltvaataja pilgu meie väiksele konnatiigile. Siin raamatus on lugemisvara, mida saab mõnuga, jalad seinal, nautida.

IVAR SOOPAN
Kõik poisid ei saa suureks

„Kõik poisid ei saa suureks" on kaasakiskuv raamat 10–14-aastastest poistest, kelle suvevaheaega mahub niihästi põnevaid seiklusi kui ka ootamatuid sündmusi. Need on tõestisündinud lood 1980. aastate alguse Lõuna-Eestist ja suurem osa tegelasi on pärit autori lapsepõlvest.

KOKTEIL
Moodsad kokteilid Eesti ja Soome parimatelt baarmenitelt

Kokteiliraamatust leiate 45 kokteili parimatelt baarmenitelt, nagu Helger Haava, Krista Meri jpt. Kokteilid, mille valmistamiseks pole vaja erilisi abivahendeid ega keerulisi komponente, on mõeldud harrastajast kokteilisegajale ning ka päris algajale katsetajale.

MILANA
Milana

Tere tulemast modellimaailma! See on anonüümse Eesti modelli lugu elust enesest. Mõned nimed on muudetud, mõned sündmused on ajalises nihkes ja vahel võib ka mälu petta, aga see kõik on päris. Särav, halastamatu ja üllatav raamat!

SUSANNA WIDLUNDH
Aed igaühele

Raamatust on abi neile, kes rajavad elu esimest aeda, ja ka neile, kes elavad juba ammu aiaga majas. Raamatust leiab suure valiku taimi vastavalt kasutusotstarbele, nagu päikeselisele ja varjulisele kohale, vette ja kaldale, lisaks roni- ja hekitaimed, suve- ja sibullilled jne.

IVAR SOOPAN
Head pahad poisid

17-aastane Rain teeb vale otsuse, kui juhiloata autorooli istub. Süütuna tunduv olukord saab traagilise lõpu ja viib poisi noortevanglasse. See on põnev lugu maailmast, kuhu sattuda ei taha keegi, aga kus olles tuleb enda eest välja astuda. Ootamatult põimuvad kaks täiesti erinevat maailma – sõbrad satuvad sündmuste keerisesse, mis paneks keema iga poisi vere.

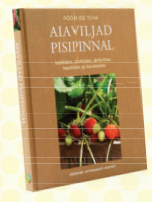

DEBORAH SCHNEEBELI-MORRELL
Aiaviljad pisipinnal

Kointeinerkasvatuseks sobilike söögitaimede valik on üllatavalt lai. Lisaks maitsetaimedele võid kasvatada ube, herneid, varajast kartulit ja juurvilja, paprikat ja tšillit, marjapõõsaid ja suvi läbi saaki andvat lehtköögivilja.

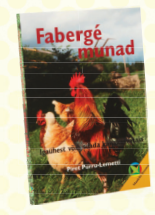

PIRET PURRU-LEMETTI
Fabergé munad. Igaühest võib saada kanakasvataja

Kana on armas kodulind, keda saab pidada nii talus kui ka linnas tagahoovis. Tuleb vaid teada, mida kana eluks vajab. Kanakasvajata Piret Purru-Lemetti mõnusate ilukirjanduslike sugemetega käsiraamat sisaldabki kõike seda, mida üks kanadega tegelev inimene teadma peaks.

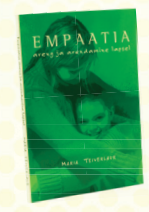

MARIA TEIVERLAUR
Empaatia areng ja arendamine lapsel

Empaatia – see on ümbrusesse sisse- ja kaasaelamisvõime, kaaslaste mõistmine. Käesolevas raamatus on antudki ülevaade empaatiast arengulises kontekstis ja välja toodud ka rida harjutusi, mis aitavad kaasa eelkooliealise lapse empaatia arengule.

R&A
Illustreeritud golfireeglid 2008

„Illustreeritud golfireeglid 2008" on golfi juhtorganisatsiooni R&A ametlik väljaanne.
See raamat sisaldab golfireeglite kogu ning enam kui 100 illustratsiooni eesmärgiga lihtsustada mängureeglite mõistmist. Tähelepanu pööratakse situatsioonidele, mis tekitavad mängijatele tihti küsimusi.

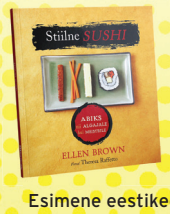

ELLEN BROWN
Stiilne *sushi*

Esimene eestikeelne *sushi* kokaraamat nüüd Eestis! Lihtsas ja arusaadavas vormis raamat annab inspiratsiooni ja õpetust koduseks *sushi* tegemiseks koos ülevaatega *sushi* valmistamise ajaloost.

ANDRES EHIN, FUJITOMI YASUO
Kuitund

„Kuitund" on raamat, kus kohtuvad kaks säravat luuletajat, kes esindavad küll eri kultuure, kuid jagavad sarnast luuletunnetust. Selles kolmekeelses kogumikus on luuletused eesti, inglise ja jaapani keeles.

TOIVO NIIBERG
Maitsvad lilled

Suvelilled ei ole ilusad ja kasulikud ainult peenral või amplis, vaid üsna sageli ravimi, maitsetaime või isegi eraldi roana. Paljusid õisi võib segada toorsalatitesse, nendega võib kaunistada toite ja hiljem õieilu ka ära süüa.

KRISTA KAUR, URMAS LAANSOO, TAIMI PUUSEPP
Maailma rahvustaimed

Raamat tutvustab 121 maa rahvustaime. Osa neist on hästi tuntud ja nii tavalised, et võib tunduda lausa üllatav, et tegu on mõne riigi sümboltaimega. Mõni riik on piirdunud ühe lemmikuga, teistele on osutunud valiku tegemine liiga raskeks ning rahvustaimi on saanud kohe mitu.

DAVID M. MATTHEWS
Iga mees näeb sind alasti

Oma aususes häbitu ja poliitiliselt täiesti ebakorrektne „Iga mees näeb sind alasti" purustab halastamatult müüdid meestest. Raamatust saad teada, milline peaks naine olema meeste arvates, mida mehed voodis salaja tahavad ja miks on vale peaaegu kõik, mis arvate meeste kohta teadvat.

ANDRUS KIVIRÄHK
Leiutajateküla Lotte

Lõbusad ja vahvad seiklused koeratüdruk Lottest ja tema sõpradest. Raamat on valminud Janno Põldma ja Heiki Ernitsa joonisfilmi „Leiutajateküla Lotte" ainetel.

TOIVO NIIBERG
Õnneliku pere ja kodu saladus

Kodud nagu inimesedki sünnivad, vananevad ja surevad. Igal kodul on oma eellugu ning järellugu. Kindlasti annab alati midagi ära teha, et kodu oleks veelgi kodusem. Seda abi peaks see raamat lugejale pakkuma.

DOMINIQUE MOISI
Emotsioonide geopoliitika

Dominique Moïsi ütleb veenvalt, et tänapäeva maailma sündmusi saab kõige paremini selgitada mitte niivõrd kultuurinähtusi, kuivõrd emotsioone analüüsides. Rahvusvahelisi konflikte tekitavad pigem emotsioonid: hirm, lootus ja alandus.

ANDRES ANVELT
Punane elavhõbe

Tõele au andes oli ju oodata, et endine kriminaalpolitseinik tunneb politseitöö ja vanglaelu eripära. Hoopis ootamatum on aga, et Anvelt on osutunud tugevaks loo jutustajaks. Ta on joonistanud välja kirjud karakterid ja pajatab seiklustest nii, et on raske raamatut käest ära panna.

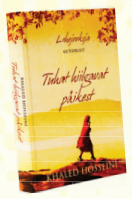

KHALED HOSSEINI
Tuhat hiilgavat päikest

„Lohejooksjaga" kuulsuse saavutanud autori teine romaan on ühtaegu tema sünnimaa Afganistani ajaloo kolme aastakümne kroonika ning hingesügavusi raputav lugu perekonnast ja sõprusest. Tema kaht seni ilmunud raamatut on müüdud üle 20 miljoni eksemplari kogu maailmas.

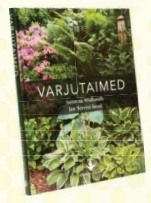

SUSANNA WIDLUNDH
Varjutaimed

Selle raamatuga panete särama isegi aia kõige pimedama nurga. Tihti võibki just varjuline koht teha aia eriliseks tänu varjutaimede huvitavale kasvukujule, lõputule hulgale rohelise eri nüanssidele ja mustrilistele lehtedele.

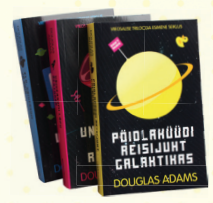

DOUGLAS ADAMS
Põidlaküüdi reisijuht

Kultuse staatuse saanud Douglas Adamsi raamatute sarja esimene osa! Ühel neljapäeva pärastlõunal hävitatakse ootamatult planeet Maa, et teha ruumi uuele hüperkosmost läbivale kiirteele. Samal ennelõunal oma maja lammutamise üle elanud Arthur Denti jaoks on see juba liig mis liig. Paraku on nädalalõpp alles ees ja Galaktika osutub väga suureks ja põrutavaks... Loe ka järgmisi osi!

SOFI OKSANEN
IMBI PAJU
Kõige taga oli hirm

Üle poole sajandi on meie vanaemad ja vanaisad vaka all hoidnud tundeid ja üleelamisi, mille põhjustasid N liidu hirmutusvõtted Eestil ja eestlaste suhtes. Kuidas küll inimesed hirmule ja propagandale ülesehitatud ühiskonnas hakkama said?

KEITH JA BROOKE DESSERICH
Kirjad Elenalt

„Kirjad Elenalt" on tõsielulugu kuueaastase Elena võitlusest ajuvähiga. Elena elu viimaste päevade päevik, mille panid kirja tema vanemad Keith ja Brooke Desserich. Raamat, mis õpetab meid hindama igat hindamatut hetke, mida saame veeta koos oma lastega.

RENATA MOLHO
Olla Armani

Esimene pilguheit moelegendi kiivalt kaitstud ja varjatud maailma. Avasta lugu, kuidas väikelinnast ja vaesest perest pärit poisist kujuneb õnneliku saatuse tahtel legendaarne moelooja, kelle loomingut imetletakse ja ihaldatakse kogu maailmas.

TOIVO NIIBERG
Õnnelikkuse allikad

Õnnelikuks olemist peab õppima. Ka õnnetusele tuleb osata näkku naerda. Raamat „Õnnelikkuse allikad" kujutab endast võimalust otsida oma õnnelikkuse tundele ehk positiivsele mõtlemisele sobilikumaid lahendeid ja ressursse.

RAJIV CHANDRASEKARAN
Õukonnaelu Smaragdlinnas

Mis läks Iraagis valesti? Autor toob päevavalgele USA eesmärgid ja tegevuse Iraagis, millel oli sõjajärgse riigi pakiliste vajadustega väga vähe pistmist. See oleks lõbus lugemine, kui see kõik poleks tõsi. The Times valis raamatu viimase kümnendi saja parima teose hulka.

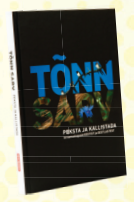

TÕNN SARV
Peksta ja kallistada

See raamat on meelepärane või vihastab, ükskõikseks jätab väheseid lugejaid. Kõige enam panevad siinsed lood siiski Eesti elu ja tegemiste üle järele mõtlema, sest Tõnn räägib meiega fredjüssiliku filosoofilise ja rahuliku vaatlejana, kellest kiirgab elukogemust.

MARJU LAURISTIN
Punane ja sinine

Marju Lauristinil on anne oma mõtetega teistele väga palju anda, samas iseennast varju jättes. See pole ainult tema elu- ja kujunemislugu. Ta heidab pilgu Eestile keerulistele aegadele – nii neile, mis eelnesid ta sünnile aastal 1940, kui ka praegusele ja tulevasele.

PETER CONRADI
Punane Rappija

Ta oli leebe jutuga vanaisa. Endine vene kirjanduse õpetaja. Ja Venemaa kõige jõhkram sarimõrvar. Tema nimi oli Andrei Tšikatilo. Mis toimus Tšikatilo peas? Mis rolli mängis kogu selles loos ühiskond? Peter Conradi on raamatu „Hitleri klaverimängija" autor.

VIKTORIA SAAT
Suhte Alkeemia

Armastus on inimese isiksust sügavalt mõjutav tunne. Kust see tuleb, miks ja miks just nüüd? Kas armastus on igavene? Kas tõesti on võimalik, et armastus ühel päeval lõpeb? Armastuse küsimuste ja vastuste ümber keerleb Viktoria Saadi nõtkes stiilis uurimus armastuse etappidest.

MAIA RAUDSEPING
Kompost ja kompostimine

Kompost parandab mulla koostist ning õhu ja vee imendumist mulda, vähendab erosiooni ning vajadust kunstlike väetiste järele. Samas on see ka taimekaitsevahend. Kompostimine on tõhus panus keskkonnakaitsesse: orgaanilisi jäätmeid kompostides tagatakse ainete looduslik ringkäik.

RITTA ROOSAAR
Vanaema Ingeborgi kokaraamat

Raamatusse on kogutud üle saja vanavanaemade, vanaemade, emade ja tütarde retsepti ja nipi, kuidas säästlikult lihtsaid ning puhtaid maitseid kasutades oma perekonda ja sõpru rõõmustada. Neid retsepte järgides ei tule poodi palju raha jätta.

ALI SMITH
Tüdruk kohtab poissi

„Tüdruk kohtab poissi" räägib tüdrukutest ja poistest, tüdrukutest ja tüdrukutest, armastusest ja muutumisest, tarbimise absurdsusest. Samal ajal on see ka lugu arusaamistest ja ilmutustest, mis võivad olla ühtaegu naljakad ja lüürilised.

REIN SANDER
Metsast aeda

Sellest raamatust leiate üle 40 loodusliku taime, mida tasub tuua metsast aeda kasvama. Nende hulgas on nii kaunite õite kui ka huvitava tekstuuriga taimi, neid, kes taluvad varju, neid, mis eelistavad kasvada jalgupidi vees, aga ka neid, millel on võimas raviväg.

SOFKA ZINOVIEFF
Punane printsess

Vürstitar Sofka Dolgoruki elu kulges käsikäes XX sajandi suurte muutustega. „Punane printsess" on lugu sellest, kuidas Tsaari-Venemaa ja Peterburi õukonna kõige kõrgema klassi plikakesest sai Briti kommunistliku partei liige. Päranduseks saadud päevik, mis tegelikult kujutab endast vanaema Sofka kirglikke kirju oma elu suurele armastusele, avab lapselaps Sofka jaoks uksed, mille olemasolust ta varem mitte midagi ei teadnud.

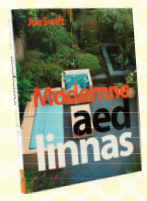

JOE SWIFT
Modernne aed linnas

Raamatust saate ideid, kuidas vähese vaevaga värskendada aia ilmet ja sda aasta ringi kaunis hoida; kuidas olemasolevat väärtuslikku maksimaalselt esile tuua ja diskreetselt varjata vähem eksponeerimist vajavaid detaile.

LEELO TUNGAL
PEEP PEDAMSON
Miriami lood

„Miriami lood" on esimene 3D-piltidega Eesti lasteraamat, millega on kaasas stereoprillid ja DVD! Miriam on väike isepäine tüdruk, kelle fantaasialend ja iseolemise soov tekitavad igasuguseid humoorikaid situatsioone ja seiklusi.

TOIVO NIIBERG
Püsililled roaks ja rõõmuks

Väikeses koduaias, kus iga ruutmeeter on rangelt arvel, võiks igast taimest saada väiksemal või suuremal määral ka kasu. Edasine sordiaretus kulges samuti kolmes liinis: saada ilusamat õit, suurema raviainete sisaldusega taimeosa või toitvamat juurikat, vart või maitsvamat õienutti.

TOIVO NIIBERG
Puud ja põõsad raviks ning toiduks

Raamatu eesmärgiks on väärtustada nii uusi ilupõõsaid-puid kui ka kodumaiseid, rõhutades eelkõige nende teisi kasutamisvõimalusi lisaks dekoratiivsusele. Kas teadsite, et ravimtaimeks ning toidulaua rikastajaks sobivad ka meie oma kadakas, tamm, pärn, magesõstar, metskibuvits ja kukerpuu?

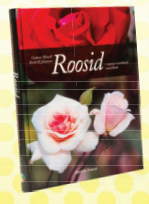

GUDRUN MANELL,
BERTIL K JOHANSON
Roosid – raamat roosisõbralt roosisõbrale

Roosid tulevad ja lähevad, ent lemmikud jäävad. Hobiaedniku raamat tutvustab neid sorte, mis on meil Eestis ammu tuntud ja väga külmakindlad, aga vahepeal moest välja läinud ja seetõttu paljundatuna raskesti kättesaadavad olnud. Tõlke konsultant on Else Liventaal (TBA).

WIMBERG
Suur pidusöök

Raamatus on 12 lastele kirjutatud juttu. Need sobivad nii ettelugemiseks väiksematele kui ka iseseisvaks lugemiseks suurematele. Seejuures rõhutab autor, et kirjutab lastele ainult selliseid luuletusi ja jutte, mis võiksid meeldida ka nende vanematele.

LEO KUNNAS
Gort Ashryn, 2. osa

Kaasahaarava ulmetriloogia teises osas jätkub kapten Anton Irv VIII, Eesti Vabadussõja kangelase kaheksanda klooni lugu inimese ja sõdurina ligi tuhat aastat pärast meie aega. Inimkond on taas jõudnud omavahelise sõjani ning piirid inim- ja tehisintellekti vahel hakkavad hägustuma.

KÜLLIKE KÜTIMETS
Väiksele nuputajale

Nuputamisülesanded on mõeldud kasutamiseks 6–9-aastastele lastele. Ülesannete kaudu saab arendada loogilist mõtlemist, loovust, kujundada iseseisva töö harjumusi, kinnistada ja süvendada teadmisi matemaatikast.

EestiPäevaleht
Maalehe Raamat
EESTI EKSPRESS RAAMAT

Ujumistrikoo teeb moodsa mehe rõhutud rinna rõõmsamaks

Arvustus

Andres Laasik
toimetaja

Oluline juhtub siis, kui ühe kandi inimesed panevad pead kokku ja teevad midagi head ära. Sellest räägib rootslaste komöödia „Mehed ujumistrikoodes".

„Mehed ujumistrikoodes" on film lihtrahva seast pärit tavalistest meestest, kes võtavad endale eesmärgi saada kujundujumises väljapaistvateks meistriteks. Ehk siis spordialal, kus inimesed sulistavad basseinis ja moodustavad seejuures kauneid kujundeid. Kujundujumise meistriks saamine on filmi läbiv dramaatiline (või pigem heatahtlikult koomiline) tegevusliin, mis tipneb filmi lõpus kirgastumisega.

Stsenaristi tahtel luuakse tulevaste kujundujujate grupi sees hulk põnevaid karaktereid, kes vaatajale huvi pakuvad. Seekord, võib öelda, on see täiesti õnnestunud. Filmis tõuseb esile üks peategelane – luuseri olemisega keskealine Fredrik (Jonas Inde), töötu ja väikese viinaveaga. Ta ei ole üldsegi halb inimene, kuid elu tal eriti ei laabu. Tema lahutatud edukas eksabikaasa tormab karjääri virvatulukeste järel Londonisse ja jätab Fredrikile mõneks ajaks kaela teismelise tütre Sara (Amanda Davin), kellega isa ei oska suurt midagi peale hakata.

KAADER FILMIST

Kui elu on üksluine või kasvavad probleemid üle pea, aitab kujundujumine.

Isa ja tütre lugu ongi see, mis jookseb paralleelselt meeste ponnistusega saada headeks kujundujujateks. Kuni ühel hetkel ei jookse lood enam sugugi paralleelselt, vaid ristuvad. Tütar Sara lülitub isa püüdlustesse. Mis muidugi lähendab kahte üksikut hinge.

Selliseid elu positiivseid pooli rõhutavaid muhedaid komöödiaid on teinud britid ja „Meestel ujumistrikoodes" on kahtlemata temaatiline seos menukate teostega nagu „Püksid maha" või „Kalendritüdrukud". Lisaks soojale huumorile ühendab filme veel seegi, et see soe huumor on saavutatud väljapaistva näitlejameisterlikkuse abil. Stseenide ülesehitus on ladus ja psühholoogiliselt põhjendatud. Elust enesest leitud positiivsed näited mõjuvad filmis täiesti usutavalt.

„Mehed ujumistrikoodes" oleks esmapilgul justkui epateeriv. Õllekõhtudega vanad hokimängijad hakkavad tegelema spordialaga, mis sobib hästi noortele tüdrukutele. Peale selle on filmis nalju tegelastega, kel vähemlevinud seksuaalne orientatsioon. Kuid konflikt on näiline, tegelikult on film poliitiliselt täiesti korrektne. Film on korrektne isegi mittepoliitiliselt, sest vaatab elule läbi positiivsuse prisma.

Kui Aristoteles defineeris kunsti ja selle erinevust ajaloost, ütles ta, et ajalugu kirjeldab seda, mis juhtus, ja poeesia seda, mis võib juhtuda. „Mehed ujumistrikoodes" kirjeldab seda, mis võiks juhtuda. Tavalise väikese õnnetu inimesega, kes ootab oma tundi, et tõusta kättevõidetud saavutuste rõõmus. Olgu see saavutus kas või kujundujumine.

Mehed ujumistrikoodes

ROOTSI 2008
R: MÅNS HERNGREN
O: JONAS INDE, ANDREAS ROTHLIN-SVENSSON, JIMMY LINDSTRÖM, PETER GARDINER BENNY HAAG, AMANDA DAVIN
TALLINNA KINOS ARTIS

Lühidalt

Film
Oksaneni romaani teemal valmib dokfilm

Prantsuse kirjastus Stock, mis annab augustis välja Sofi Oksaneni menuki „Puhastus", teeb koos telekanaliga Arte kirjanikust portreefilmi, kirjutab Lääne Elu. Filmi tegemine viis 16-liikmelise grupi Prantsuse ajakirjanikke ja kirjastajaid Soome, Tallinna ja Läänemaale, kus külastati metsavendade punkrit talumuuseumi. **EPL**

Sofi Oksanen

Kunst
Näitus mitmekülgsest Adamson-Ericust

Reedest on Adamson-Ericu muuseumis avatud kaht korrust läbiv väljapanek „Adamson-Eric. Ühe looja mitmekülgsus", kus peale maalide on väljas kavandid, ehted, dekoratiivsed metallvormid, mööbel, nahkehistöö, portselanmaal, kangad jm. **EPL**

Noortele
Disainimuuseum kutsub linnalaagrisse

Tarbekunsti- ja disainimuuseum korraldab 14.–15. juulil suvise linnalaagri TEX-STIIL. Esimese päeva teemaks on rõivadisain ja taaskasutus. Teisel päeval saab lähemalt uurida siiditrükitehnikat ja interaktiivseid kangaid. **EPL**

Eestiaegne seikleja!

Sel laupäeval, 26. juunil Eesti Päevalehe ostjale vaid 79 kr + 18 kr lehe eest!

Karl Ast Rumor

„Aegade sadestus I-III"

Andeka kirjaniku mälestustes avanevad lapsepõlve- ja algkooliaastad ning tema järjest tormilisemaid tuure koguv riigivastaline tegevus. Karl Ast tahtis kõige rohkem olla kirjanik ja Karl Rumori nime all ongi ta üks meie parimaid novelliste.
Raamatu järelsõna autor on Eesti Kirjandusmuuseumi direktor Janika Kronberg.

AKADEEMIA Eesti Päevaleht Raamatud on ajaleheta müügil Eesti Päevalehe toimetuses kaanehinnaga 299 kr.

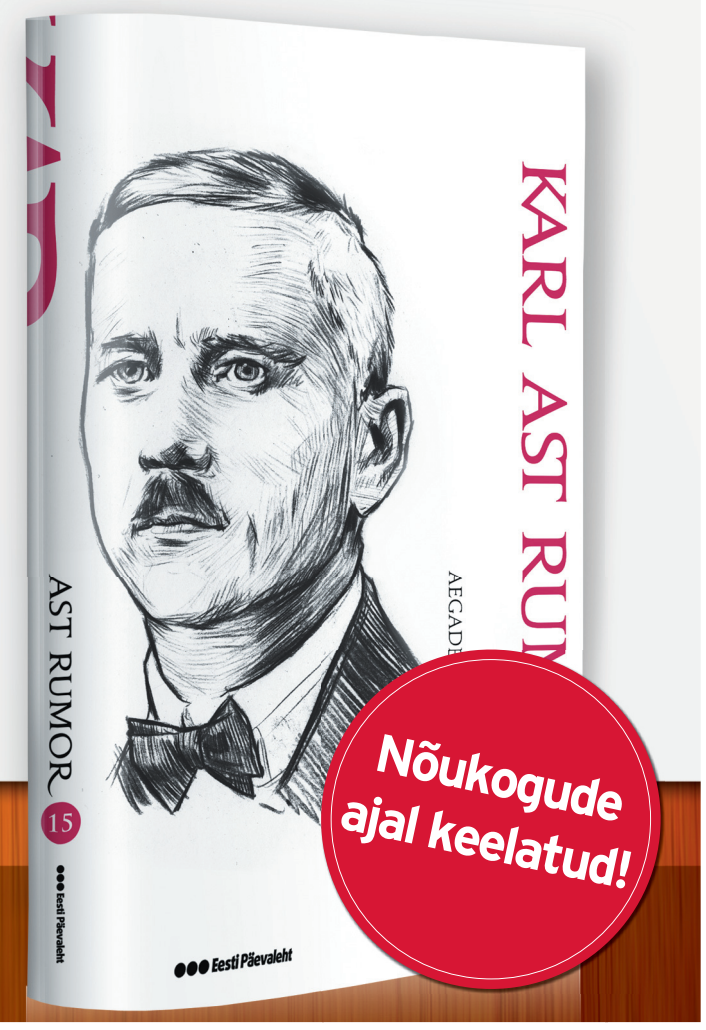

Eesti mälu
EESTI KAALUKAIM MÄLESTUSTESARI

Jurist selgitab:

Ähvardav tööandja, pikad komandeeringud ja vanad puhkused

Helve Toomla
jurist

•• Jäin lapsega haiguslehele. Kui teatasin kaupluse juhatajale (töötan väikelinnas müüjana), et pean koju jääma, läks ta endast välja ja ähvardas töölepingu lõpetada. Nad ei saa lubada endale sellist töötajat, kes istub lapsega haiguslehel, karjus ta ja ütles, et jäägu ma siis juba päriselt koju. Minu küsimus: kas nad tõesti saavad haiguslehe pärast mind töölt lahti lasta? Ma ei ole tavaliselt haiguslehel olnud, aga eelmise aasta lõpus olin ise haige ja selle aasta alguses oli laps haige ning nüüd jälle. Juhataja pani puhketuppa stendile üles nende töötajate nimed, kes on kõige rohkem haiguslehel olnud, sh ka minu. Kas see on normaalne? Kas tööandja võibki kogu aeg ähvardada, hirmutada ja mõnitada?

Kindlasti ei ole tööandja esindaja käitumine vastavuses seaduste ega moraalinõuetega. Sõim ja ähvardused on vastuolus nii töölepinguseaduse §-s 28 näidatud tööandja kohustustega kui ka võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja lõpuks meie riigi põhiseaduse põhimõtetega.

Töölepinguseaduse (TLS) § 92 lg 1 p 2 ja 3 kohaselt ei või tööandja töölepingut üles öelda põhjusel, et töötaja täidab olulisi perekondlikke kohustusi või ei tule lühikest aega tervisliku seisundi tõttu tööülesannetega toime. Töölepingu erakorraline ülesütlemine tervisliku seisundi tõttu võib kõne alla tulla sel juhul, kui töötaja ei ole pika aja, eeldatavasti nelja kuu jooksul suutnud tööülesandeid täita.

Haiguspäevade sel kombel avalikustamine on aga tõenäoliselt vastuolus isikuandmete kaitse seadusega ja selle peale soovitan esitada kaebuse andmekaitse inspektsioonile.

•• Teatavasti on tööandjal õigus saata töötaja lähetusse kuni 30 järjestikuseks päevaks. Aga kui tihti võib ta seda teha? Kui näiteks tööandja saadab mu veebruariks Soome komandeeringusse, siis kas tal on õigus saata mind järgmisesse välislähetusse juba 1. märtsil? Kas nädalavahetused lähevad pikas komandeeringus tööaja sisse?

Seadus ei sätesta, kui tihti võib töötajat lähetusse saata. Võib tõesti olla nii, et täna töötaja tuleb ja homme läheb. Lähetuses kehtib töölepingus näidatud tööaeg. Igas seitsmepäevases ajavahemikus peab üldjuhul olema 48 (summeeritud tööaja arvestuse korral 36) tundi järjestikust puhkeaega. Seda aega ei arvata tööaja hulka ka lähetuses olles. Seadus ei nõua, et puhkeajal peab töötaja tingimata kodus olema, kuid sellises tingimuses võidakse töö- või kollektiivlepingus kokku leppida.

•• Avalikus teenistuses koosneb teenistuja palk ametipalgast (palgaastmele vastav palgamäär + diferentseerimine), avaliku teenistuse seadusest tulenevatest lisatasudest (kraad, keel, staaž) ja lisatasust nõutavast tulemuslikuma töö eest (valitsuse määrus nr 182). Kuidas siis tõlgendada avalikus teenistuses mõistet „kokkulepitud töötasu"? Millest tuleb arvutada valveaja tasu, kas ametipalgast või n-ö brutopalgast ehk kogupalgast?

Kahjuks on töötasu mõiste segane ka TLS-is. Tänavu aprillis tuli sotsiaalministeeriumilt minu järelepärimisele vastus, kus öeldakse: „Töötasu ja kokkulepitud töötasu omavad sisuliselt sama tähendust ning hõlmavad kõiki töötajale töö eest makstavaid tasusid." Samal ajal aga ei ole üheselt selge, mis on töö eest makstav tasu, seda eriti avalikus teenistuses. Tsiteeritud vastuses leitakse, et ületunnitöö, öötöö ja riigipühal tehtud töö eest saab töötaja täiendavat tasu, mis on käsitatav töötasuna. Kas avalikus teenistuses makstavaid lisatasusid ja diferentseeritud palgaosa saab ka käsitada täiendava tasuna, on vaieldav ja vajab seaduse tasemel täpsustamist. Ise arvan, et avalikus teenistuses tuleks riigiteenistujale valveaja eest maksta vähemalt 1/10 tema palgast. Riigiteenistuja palk on avaliku teenistuse seaduse § 8.1 kohaselt ametipalk (palgaastmele vastav palgamäär) koos seaduses sätestatud ja seaduse alusel makstavate lisatasudega. Kohaliku omavalitsuse teenistujate palgamäärad ja lisatasud kehtestab volikogu.

Kui osa puhkusepäevi jäi kasutamata, tuleb uurida, kas need pole aegunud.

•• Töötan hoolekandeasutuses. Teatavasti tuleb kasutamata puhkus järgmisel aastal ära kasutada. 2002. aastal, kui sinna tööle läksin, oli meie ametlik puhkus 56 kalendripäeva. Kaks aastat hiljem juba 42 ja sellest aastast vaid 28 päeva. Läksin tööle novembris 2002 ja mul on seega kasutamata puhkusepäevi nende kahe kuu eest. Kas puhkusepäevade arvutamisel ja nende väljavõtmisel lähtutakse 2002. aasta või siis juba praegu kehtivast seadusest?

Hiljemalt 31. detsembriks 2010 tuleb ära kasutada see puhkuseosa, mis on välja teenitud pärast 1. juulit 2009 – sel päeval jõustus uus TLS, mille kohaselt aegub põhipuhkuse nõue ühe aasta jooksul arvates selle kalendriaasta lõppemisest, mille eest puhkust arvestatakse. Vanemaid aegumata puhkusi saab kasutada kuni 1. juulini 2013 ja seejuures tuleb lähtuda sellest puhkuse pikkusest, mis kunagi konkreetsel tööaastal kehtis.

Kuni 1. juulini 2009 anti puhkust tööaasta eest. Tööaasta algas päevast, mil töötaja tööle asus, ja kestis 12 kuud. Küsija esimene tööaasta algas 2002. aasta kindlal päeval, oletame, et selleks oli 1. november. Esimese tööaasta, 1.11.2002–31.10.2003 puhkuse 56 kalendripäeva kasutas ta arvatavasti ära 2003. aastal. Kui aga mitte, siis on tööandjal õigus lugeda selle tööaasta puhkus või selle osa aegunuks, sest siis kehtis puhkustele neljaaastane aegumistähtaeg. 2004. aastal sai ta või pidi saama 42 kalendripäeva puhkust tööaasta 1.11.2003–31.10.2004 eest ja nii ikka edasi kuni tööaastani 1.11.2008–31.10.2009. Seega on vaevalt usutav, et 2002. aasta kahe kuu eest on jäänud puhkus kasutamata, need jäid tööaasta sisse ja kui küsija on igal aastal täies ulatuses puhkust kasutanud, siis ei ole tal varasemate tööaastate eest midagi saada. Kui aga mõnes tööaastas jäi puhkusepäevi kasutamata, tuleb uurida, kas need pole aegunud.

Saada oma tööalane küsimus:
AGNE.NARUSK@EPL.EE
JÄRGMINE „JURIST SELGITAB" ILMUB 17. AUGUSTIL

Lühidalt:

31 töötut tegi ebaseaduslikult tööd

•• Tänavu on avastatud töötukassas arvel olevaid inimesi töötamas 31 korral, teatas maksu- ja tolliamet. Ümbrikupalka saab regulaarselt umbes kuus protsenti tööl käivatest inimestest, lisaks need neli-viis protsenti, kes saavad palka juhutööde eest. Palgamaksmise kontrollimisel tuvastati rikkumisi keskmiselt 72% juhtudest. Vihjeid ümbrikupalga maksmise kohta on ametile laekunud 462. Suvekuudel on maksuhalduri suurema tähelepanu all majutusteenuseid pakkuvad ettevõtted, kohvikud ja meelelahutusüritused. **EPL**

Tudengid peavad tähtsaks võrdset kohtlemist

•• Meditsiinitudengite jaoks on töökoha valikul kõige olulisemad näitajad võrdne ja aus kohtlemine tööandja poolt, head suhted töökaaslastega ning huvitav ja arendav töö, näitas Instar EBC poolt kevadel läbi viidud tööandja maine uuring. Märkimisväärselt vähem nimetati kõrget palka või modernset töökeskkonda. Kõige rohkem on üliõpilased huvitatud töötamisest Tartu ülikooli kliinikumis, Põhja-Eesti regionaalhaiglas ja Lääne-Tallinna keskhaiglas. Vastanutest 62 protsenti eelistab töötada avalikus sektoris, 34 protsenti erasektoris ja neli protsenti kolmandas sektoris.

Uuringus osales 500 üliõpilast arstiteaduse, hambaarstiteaduse ja õenduse erialadelt. **• Agne Narusk**

Arv

1020

inimest sai sel kevadel riigimetsas metsaistutajana hooajatööd, kasvama pandi üle kümne miljoni pisikese puu. Iga istutaja töötas metsas 15 päeva.

Pane tähele!

Täna on lühendatud tööpäev

Töölepinguseaduse § 53 ütleb, et uusaastale, Eesti Vabariigi aastapäevale, võidupühale ja jõululaupäevale eelnevat tööpäeva lühendab tööandja kolme tunni võrra. Teatavasti on homme võidupüha (vt pühade ja tähtpäevade seadus). EPL

Ettepanek:

Tööstressi vastu lühema töönädalaga?

•• Erakonna Eestimaa Rohelised arvates võiks märkimisväärset leevendust tööstressile pakkuda praegu seadustatud täistööaja lühendamine, mis säästaks nii inimesi kui ka looks juurde töökohti, vahendab Delfi Majandus riigikogus täpselt nädala eest räägitut.

„Eesti ajakasutuse uuringud näitavad, et inimeste tööpäevad on sageli täidetud tühja-tähjaga," märkis EER-i fraktsiooni aseesimees Marek Strandberg ja lisas, et roheliste hinnangul oleks päeva võrra lühem töönädal vastavuses tegeliku ajakasutusega ning võimaldaks paremini tööle keskenduda. „Kaasaegsed tehnoloogiad võimaldavad oluliselt tööviljakamat tegevust ning miks mitte lasta suurema osa tööd masinatel ära teha," toonitas Strandberg. „Rohelised soovivad, et sügiseks oleks asjatundlikult uuritud, kui palju head võib tulla tööaja lühendamisest 40 tunnilt 32-le."

15. juunil võttis riigikogu otsusena vastu Erakonna Eestimaa Rohelised (EER) fraktsiooni eelnõu, millega tehakse valitsusele ettepanek töötada 2010. aasta oktoobriks välja ja esitada riigikogule kinnitamiseks rahvastiku tervise arengukavast lähtuv tegevuskava ja vajalikud eelnõud. Pensioniea tõstmise kompenseerimiseks on rohelised ette näinud töönädala lühendamise. Võimalik, et 2011. aasta algusest töötavad eestlased 40 tunni asemel 32 tundi nädalas. **• Agne Narusk**

FOTO: ISTOCKPHOTO

Eesti Päevaleht võtab oma toredasse meeskonda tööle

REKLAAMIMÜÜGI PROJEKTIJUHI

kelle töö sisuks on klientide reklaamialane nõustamine ja reklaamimüük Eesti Päevalehte ja selle lisadesse ning Eesti Päevalehe võrguväljaandesse.

Pakume:
- suhtlemisrohket ja rutiinivaba tööd edukas, rõõmsameelses ning pidevalt arenevas müügimeeskonnas
- töötulemustele vastavat tasu
- tulemusliku töö korral kuupreemiat
- mitmesuguseid enesetäiendusvõimalusi

Eeldame:
- head suhtlemisoskust
- pingetaluvust ja positiivset ellusuhtumist
- korrektsust ja kohusetundlikkust
- valmidust meeskonnatööks ja algatusvõimet
- loogilist mõtlemist ja analüüsivõimet
- kasuks tuleb varasem töökogemus müügivaldkonnas ja võõrkeelte oskus (inglise ja vene keel) suhtlustasandil

CV ja motivatsioonikiri palume saata **26. juuniks** k.a Eesti Päevalehte aadressil Narva mnt 13, Tallinn 10151, märgusõna MÜÜK või e-postiga timo.harmaorg@epl.ee

Eesti Päevaleht

NB! Asume nüüd uuel aadressil:

TEA Keeltekool
Tammsaare Ärikeskus,
Tammsaare tee 47, III korrus, Tallinn 11316
Kontakt: 523 1119; kool@tea.ee
www.tea.ee

TEA KEELTEKOOL

Inglise, saksa, vene, eesti, prantsuse, soome, itaalia, rootsi, hispaania, portugali, hiina, jaapani, araabia, türgi, läti, leedu, poola ja heebrea keel, kreeka keel.

Aastaringselt: 60 ak/t al. 3946.- + km
NB! Intensiivkursused al. 2665.- + km
Soodustus püsiklientidele!

Suvekursuste kuumad hinnad:
- **40 ak/tundi 2500 kr + km (tavahind 3083 kr + km)**
- **60 ak/tundi 3400 kr + km (tavahind 3946 kr +km) inglise ja eesti keel**
- **60 ak/tundi 3800 kr + km (tavahind 4474 kr + km) muud keeled**

Pakkumine kehtib kuni 1. juulini 2010.a.

KÜSI HINNAPAKKUMIST FIRMASISESTELE KURSUSTELE!
Lisainfo www.tea.ee

Üld-, firmasisesed- ja intensiivkursused, individuaalõpe, keeleõpe välismaal.

Sisekaitseakadeemia
www.sisekaitse.ee
Julgetele ja teotahtelistele inimestele

SISEKAITSEAKADEEMIA KUULUTAB VÄLJA KONKURSI JÄRGMISTELE ÕPPEJÕUDUDE AMETIKOHTADELE:

Kandideerimisdokumentide esitamise tähtaeg: 01.07.2010 kell 17:00

Politsei- ja piirivalvekolledž
- korrakaitse õppetooli lektor (1,0 koormusega, Paikuse)
- korrakaitse õppetooli assistent (1,0 koormusega, Paikuse)
- piirivalve teooria ja juhtimise õppetooli lektor (1,0 koormusega, Muraste)

Päästekolledž
- kriisireguleerimise õppetooli juhataja-lektor (1,0 koormusega, Tallinn)
- tuleohutusjärelevalve õppetooli juhataja-lektor (1,0 koormusega, Tallinn)
- tuleohutusjärelevalve õppetooli lektor (1,0 koormusega, Tallinn)

Konkursi tingimustega saate lähemalt tutvuda meie kodulehel:
www.sisekaitse.ee

TV. Ilm

TOIMETAJA : KRISTINA SAAN
TEL : 680 4400 E-POST : epl@epl.ee

Ilm:

www.ilm.ee • www.bbc.co.uk • www.cnn.com

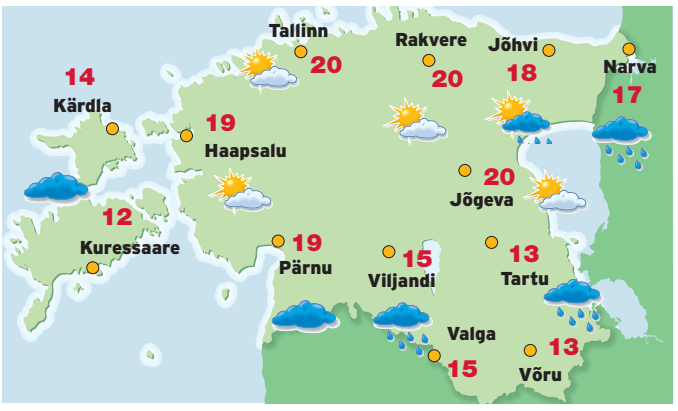

Teisipäev 13...20
Põhjakaare tuul 3–9 m/s

Kolmapäev 17...22
Põhjakaare tuul 3–9 m/s

Neljapäev 18...25
Kirdetuul 3–9 m/s

Reede 18...27
Kirdetuul 3–9 m/s

Ilm Eestis

Täna

Vahelduva pilvisusega. Mitmel pool sajab vihma, võib äikest olla. Saju tõenäosus on suurem Pärnu-Kunda joonest ida pool. Puhub põhjakaare tuul 3–9 m/s. Sooja on 13...18, kohati kuni 20 °C.

Lähipäevil

Kolmapäeval ja neljapäeval on vahelduva pilvisuse ja olulise sajuta ilm. Puhub põhjakaare tuul 3–9 m/s. Sooja on 17...22 °C. Neljapäeva öösel pilvisus tiheneb. Saju tõenäosus suureneb. Puhub idakaare tuul 3–9 m/s.

PÄIKE TÕUSEB	PÄIKE LOOJUB	PÄEVA PIKKUS
• Tallinnas 4.03	• Tallinnas 22.43	TALLINNAS
• Tartus 4.06	• Tartus 22.24	18 tundi 40 minutit

Ilm Euroopas

Amsterdam	11...19	vahelduv	Moskva	14...28	vahelduv
Ankara	14...29	selge	Oslo	9...22	vahelduv
Ateena	20...32	selge	Pariis	12...23	vahelduv
Berliin	11...22	vahelduv	Praha	10...19	vahelduv
Budapest	14...22	vihm	Riia	14...20	vihm
Helsingi	13...21	vahelduv	Rooma	16...24	vahelduv
Kopenhaagen	12...19	vahelduv	Stockholm	11...23	vahelduv
London	13...22	vahelduv	Varssavi	13...19	vihm
Lissabon	16...29	selge	Viin	14...18	pilves
Madrid	14...29	selge	Vilnius	16...23	vihm

Täna Teles

+ Eesti Päevaleht +

Kill Bill - Pruudi kättemaks, vol. 2

(KILL BILL: VOL 2, USA 2004)
T 21.25 TV3

Pärast O-Ren Ishii (Lucy Liu) ja Vernita Greeni (Vivica A. Fox) surma on Pruudi (Uma Thurman) surmanimekirja jäänud alles kolm inimest: Elle Driver (Daryl Hannah), Budd (Michael Madsen) ja loomulikult kurikuulus Bill (David Carradine), veritasu ihkava naise kunagine tööandja ja armastatu.

Tiiger. Spiooni-kaamerad džunglis

(INGLISE 2008)
T 22.15 ETV2

Esimest korda filmivad varjatud kaamerad mõne päeva vanuseid tiigrikutsikaid, kellega emal on palju tegemist.

ETV

08.25 Tweenie-põngerjad
08.45 Lammas Shaun (Inglise 2007)
08.55 Südameasi (Inglise 2005)
09.45 Kiskjate planeet, 3/4: Lõvi (USA 2006).* Dokumentaalsari
10.35 Vitamiin (ETV 1982)
11.00 Jalgpalli MM: Kokkuvõte 11. päeva mängudest
12.05 Eesti muusika videod, 2/11
13.05 Katused ja korstnad (Eesti Telefilm 1968)
13.30 Eesti levimuusika varasalvest: Arne Oit (ETV 1985)*
13.50 Vaarao sõjaväägi (Eesti Telefilm 1974)*
14.25 Mõõt on täis: Katastroofid, mida mäletame (Soome 2009
15.00 Bernadotte'id, kuninglik perekond, 2/2 (Bernadotte - a Royal Family, Rootsi 2010)* Dokumentaalsari
15.50 Elu nagu Marsil (Life on Mars, Inglise 2005)*
16.45 Jalgpalli MM: Prantsusmaa - Lõuna-Aafrika Vabariik
19.00 Aktuaalne kaamera
19.15 Südameasi (Inglise 2005)*
20.05 Mängija (Eesti 2008). Dokumentaalfilm
21.00 Aktuaalne kaamera
21.20 Jalgpalli MM: Kreeka - Argentina
22.15 Sport
22.20 Jalgpalli MM: Kreeka - Argentina jätkub
23.35 Eesti TOP 7
00.05 Pult: Massikultuurist. Linnar Viik (ETV 2003)
00.30 Elustiilid: Feminism (ETV 1994)
00.54 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Lindprii: Aasta pearahakütt
06.45 Imelised salasõbrad
07.10 Pardilood
07.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad
08.00 Suvereporter*
09.00 Tee õnnele*, 463
10.00 Armastuse meri*, 33/150
11.00 Kodus ja võõrsil*, 4753
11.30 Võsareporteri jätkulood*
12.00 Tähed muusikas
12.55 Unistajad*, 47/175
13.55 Komissar Rex: Viimane matš
15.00 Kaks ja pool meest: Umbes nagu nekrofiilia
15.30 Õhus on armastust, 32
16.30 Unistajad, 48/175
17.30 Armastuse meri, 34/150
18.30 Tee õnnele, 464
19.25 Kodus ja võõrsil, 4754
20.00 Suvereporter
21.00 Krimi
21.30 Snaiper 2 (Sniper 2, USA 2002). R: Craig R. Baxley. O: Tom Berenger. Põnevusmärul
23.20 Terminaator - Sarah Connori kroonikad
00.20 Supernatural: Põrgu läheb lahti
01.10 Kaks ja pool meest*: Kahe sõrme reegel
01.35 Komissar Rex*: Viimane matš
02.25 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas*
03.10 Võsareporteri jätkulood*
03.35 Suvereporter*
04.25 Tähed muusikas*
05.10 Da Vinci juurdlus*: Väike õde 3

TV3

06.15 Yu-Gi-Oh GX
06.40 Nõiad
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 A.T.O.M.
07.55 Igavene homne*
08.50 Kirgede torm*
09.50 Vaprad ja ilusad*
10.15 Kodu keset linna*
10.45 Südamehääl: Alisa*
11.40 Top Shop
12.05 Õhtusöök viiele*
13.05 Miami Vice
14.05 C.S.I. Miami: Märklauad
15.00 A-Rühm: Kõuehääl
16.00 Südamehääl: Alisa
17.00 Kodu keset linna
17.30 Vaprad ja ilusad
18.00 Igavene homne
19.00 Kirgede torm
20.00 TV3 uudised
20.30 Õhtusöök viiele. Õhtusööki valmistab Tõnise turismitalu perenaine Irina.
21.25 Kill Bill - Pruudi kättemaks, vol. 2 (Kill Bill: Vol 2, USA 2004). Märul. R: Quentin Tarantino. O: Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen, Lucy Liu, Daryl Hannah, Vivica A. Fox
00.05 Seadusesilm Steven Seagal: Surmav käsi
00.35 C.S.I. New York: Sees on surnu
01.30 Põgenemine: Halb veri
02.20 NYPD Blue: Juveeliäri
03.10 Telejazz Live
05.00 Õhtusöök viiele*
05.45 TV3 uudised*

ETV2, KANAL 11, TV6

ETV 2
18.00 Cedric **18.15** Lammas Shaun* **18.20** Adiboo seiklused inimkehas **18.25** Mina ja minu lemmikloom **18.40** Tweenie-põngerjad* **19.20** AK(viipekeeles) **19.30** AK (vene keeles) **19.45** Vana aja asjad: Põllumajandus (Eesti 2003) **20.00** Tuleb tuttav ette (ETV 2004) **20.45** Elioni Rattamaratonide sari **21.10** Minuscule (Prantsuse 2007) **21.20** Loomasuu ei valeta: Uneaeg (Creature Comforts, Inglise 2005) **21.30** Põrgulikud üürnikud (Tenants from hell, Inglise 2004) **22.15** Tiiger. Spioonikaamerad džunglis (Tiger - Spy In the Jungle, Inglise 2008) **23.05** Boynton Beachi raske kaotuse klubi (Boynton Beach Club, USA 2005)* **00.51** ERR-i uudised

KANAL 11
06.20 Uudised vene keeles **06.50** Victoria*, 162/171 **07.35** Superlapsehoidja* **08.25** Nigella retseptid* **09.00** Võluvägi* **09.50** Top Shop **10.05** Victoria, 163/171 **10.55** Kodusaade* **11.35** Dieedidoktorid* **12.30** Top Shop **12.45** Tantsi, kui oskad!* **13.40** Põrgulikud pruudid 4* **14.30** Naistevahetus 7 **15.20** Superlapsehoidja: Larmeri pere **16.10** Võluvägi: Neljas õde **17.00** Ühe miili klubi **17.50** Üllatusremont **18.25** Nigella retseptid: Hea tuju söögid **18.55** Kelgukoerad **19.45** Dieedidoktorid: Viimane! **20.35** Aardekütt **21.25** Tantsi, kui oskad! **22.20** 90210: Tere, hüvasti, aamen **23.10** Kuidas alasti hea välja näha 2 **00.05** Suvereporter **00.55** Aardekütt* **01.40** Night Chat **05.00** After Chat

TV6
06.00 Hommikustuudio **10.00** Uudistemagasin **10.40** Kübermaailm **11.10** Nissani spordiseiklus **11.40** Top Shop **12.05** Hyperioni langus (USA 2008). Märul* **13.45** Kodu keset linna **14.15** A-Rühm* **15.10** Tähevärav SG-1* **16.05** NCIS kriminalistid: Katseaeg* **17.00** Kõige naljakamad koduvideod. **17.30** A-Rühm **18.30** Simpsonid **19.00** Perepea **19.30** Tähevärav SG-1 **20.25** KINOÕHTU: Tulnukas Tulnuka vastu (USA 2007). Ulmefilm **22.20** Seks ja linn **22.55** NCIS kriminalistid: Modell **23.50** Perepea* **00.20** Simpsonid* **00.50** Trikimees Criss Angel **01.20** Seks ja linn* **01.50** Hollywoodi südames. **02.15** Ameerika edetabel. **03.05** Trikimees Criss Angel* **03.30** Nissani spordiseiklus* **03.55** Uudistemagasin **05.00** SMS-mäng

TV

TOIMETAJA: KRISTINA SAAN
TEL: 680 4400 E-POST: epl@epl.ee

Kolmapäev, 23. juuni

ETV

08.00 Entel-tentel-trika-trei (ETV 2004)
08.15 Putukate suvemängud
08.35 LE. Karoliine hõbelõng (Eesti 1984)
09.50 Vallatud kurvid (Eesti 1959). Eksituskomöödia
11.25 Võidupüha paraad. Võidupüha paraad peetakse seekord Viljandis.
12.35 Laululahingu lahedamad laulud, 1 (ETV 2008)
13.30 Verekivi (Eesti 1972). R: Madis Ojamaa. O: Andres Ild, Peeter Jakobi, Tõnu Aav, Mikk Mikiver jt.
14.40 Ilus Eesti (ETV 2001)
15.35 Jalgpalli MM: Kokkuvõte 12. päeva mängudest
16.45 Jalgpalli MM: Sloveenia - Inglismaa
19.00 Aktuaalne kaamera
19.15 Teatrietendus Sõdur (ETV 2008). Mart Kivastiku tõlgendus kindral Laidoneri saatusest.
20.25 Lotokolmapäev
20.55 Viking Lotto
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Jalgpalli MM: Ghana - Saksamaa
23.35 Täna õhtul. Kullafond (ETV 2009)
00.30 Kuldsed kuuekümnendad, 1
00.50 Iff! Laulab Ivo Linna (ETV 1994)
01.15 Muusika- ja naljasõu "Kala ja külalised" (ETV 2009)
02.45 Dands gestab veel... (ETV 1998)
04.15 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Lindprii: Halb enne
06.45 Imelised salasõbrad
07.10 Pardilood
07.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad
08.00 Suvereporter*
09.00 Tee õnnele*, 464
10.00 Armastuse meri*, 34/150
11.00 Kodus ja võõrsil*, 4754
11.30 Krimi*
12.00 Tähed muusikas
12.55 Unistajad*, 48/175
13.50 Pöörane puhkus (USA 1983)
15.35 Superman (UK/ USA 1978). R: Richard Donner. O: Christopher Reeve, Gene Hackman, Marlon Brando. Seikluslik fantaasiafilm
18.30 Igavesti noor (Forever Young, USA 1992). Seikluskomöödia
20.30 Pöörane klassiekskursioon (National Lampoon's Senior Trip, USA/Kanada 1995)
22.20 Showtime - politseikroonika kangelased (Showtime, USA 2002). R: Tom Dey. O: Robert De Niro, Eddie Murphy. Põnevuskomöödia
00.10 Kurjuse kannul: Identiteet
01.05 Tõelised kuriteod: Astbury. Dokumentaalsari
01.55 Prantsuse suudlus* (French Kiss, USA/ UK 1995)
03.45 Rooli võim*: Hooaja viimane!
04.10 Krimi*
04.35 Tähed muusikas*
05.20 Kokasaade - Lusikas*

TV3

06.15 Yu-Gi-Oh GX
06.40 Nõiad
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 A.T.O.M.
07.55 Igavene homne*
08.50 Kirgede torm*
09.50 Vaprad ja ilusad*
10.15 Kodu keset linna*
10.45 Südamehääl: Alisa*
11.40 Top Shop
12.05 Õhtusöök viiele*
13.05 Miami Vice: Lapse mure
14.05 Täitsa tavaline mees - Adami naasmine*
15.00 A-Rühm: Sõjaväekohus
16.00 Südamehääl: Alisa
17.00 Kodu keset linna
17.30 Vaprad ja ilusad
18.00 Igavene homne
19.00 Kirgede torm
20.00 TV3 uudised
20.30 Doktor Dolittle 3 (USA 2006). Koguperekomöödia.
22.20 Paremaks või halvemaks (Honeymooners, USA 2005). Komöödia. R: John Schultz. O: Cedric the Entertainer, Mike Epps, Gabrielle Union
00.05 Majavalvur (Housesitter, USA 1992). Komöödia
01.55 Jäljetult kadunud
02.35 Telejazz Live
04.25 Paremaks või halvemaks (USA 2005). Komöödia*
05.50 TV3 uudised*

ETV2, KANAL 11, TV6

ETV 2
10.00 Keskpäev (Eesti Telefilm 1981) **11.05** Eesti rahvakalender: Jaanipäev (ETV 1989) **11.30** Meloodiaid estraadilt **12.00** Kolmest kaheteistkümneni **12.30** Keskpäevane praam (Eesti 1967). **13.45** Tsirkus Maksimus **14.30** ETV Huumori kuld (ETV 2009) **15.00** ÜhesHingamine. XVIII tantsupidu Meri (ETV 2009) **17.10** ETV Huumori kuld (ETV 2009) **17.35** Vanaema õunapuu otsas (ETV 1981) **18.20** Cedric **18.30** Lammas Shaun **18.40** Operaator Kõps seeneriigis **19.00** Operaator Kõps marjametsas **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vene keeles) **19.45** Vana aja asjad (Eesti 2003) **20.00** Autostopp (Eesti Telefilm 1965) **20.20** Pillikeel (ETV 1983) **20.35** Sass, kes kõnnib omapead. Näitleja Aleksander Eelmaa (ETV 2006) **21.30** Tabamata ime (Eesti 2007) **00.00** Eesti muusika videod, 2/11* **01.00** Christina Aguilera. "Live And Down Under" (Austraalia 2007) **02.00** ERR-i uudised

KANAL 11
06.20 Uudised **06.50** Victoria*, 163/171 **07.35** Superlapsehoidja* **08.25** Nigella retseptid* **09.00** Võluväg*i* **09.50** Top Shop **10.05** Victoria, 164 **10.55** Hooaeg* **11.35** Dieedidoktorid* **12.30** Top Shop **12.45** Tantsi, kui oskad!* **13.35** Kuidas alasti hea välja näha* **14.30** Naistevahetus **15.20** Superlapsehoidja **16.10** Võluväg*i* **17.00** Ühe miili klubi **17.50** Üllatusremont **18.25** Nigella retseptid **18.55** Kelgukoerad **19.45** Coleeni kaunitarid **20.35** Aardekütt **21.30** Tantsi, kui oskad! **22.20** Ameerika kõige lollimad modellid **23.10** Täiuslik koduperenaine **00.15** Pöörane piilukaamera **00.55** Aardekütt* **01.45** Night Chat

TV6
06.00 Hommikustuudio **10.00** Uudistemagasin **10.30** Kübermaailm **11.00** Nissani spordiseiklus **11.30** Top Shop **11.55** Tulnukas Tulnuka vastu (USA 2007)* **13.45** Kodu keset linna **14.15** A-Rühm* **15.10** Tähevärav SG-1* **16.05** NCIS kriminalistid* **17.00** Kõige naljakamad koduvideod. **17.30** A-Rühm **18.30** Simpsonid **19.00** Perepea **19.30** U2 - Vertigo **21.20** KINOÕHTU: Pisipetis Bowfinger (USA 1999) **23.15** Seks ja linn **23.45** Kuldrannik **00.40** Perepea* **01.10** Simpsonid* **01.40** Trikimees Criss Angel **02.05** Seks ja linn* **02.30** Hollywoodi südames. **02.55** Ameerika edetabel. **03.45** Trikimees Criss Angel* **04.10** Nissani spordiseiklus* **04.35** Uudistemagasin **05.00** SMS-mäng

Neljapäev, 24. juuni

ETV

08.00 Klaabu, Nipi ja Tige Kala
08.10 Klaabu kosmoses
08.25 Kunksmoor (Eesti 1977)
08.45 Operaator Kõps marjametsas
09.00 Eesel, heeringas ja nõialuud
09.20 Lotokolmapäev*
09.55 Viking Lotto*
10.00 Pisuhänd (Eesti Telefilm 1981)
11.30 Laululahingu lahedamad laulud, 2 (ETV 2008)
12.30 Malev (Eesti 2005). Ajaloolise absurdikomöödia tegevus toimub 13. sajandi alguse Eestis ja Liivimaal.
14.20 Ramsese vembud (Eesti 1987)
14.30 Võidupüha paraad*
15.40 Jalgpalli MM: Kokkuvõte 13. päeva mängudest
16.45 Jalgpalli MM: Slovakkia - Itaalia
19.00 Aktuaalne kaamera
19.10 Meeste tantsupidu Elementaalne*
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Jalgpalli MM: Kamerun - Holland.
23.35 Juu jääb. Muusika väel. Kuuleme peol esinenud muusikute mõtteid elava musitseerimise tulevikust ja ka erilise keskkonna mõjust muusika sünnil.
00.00 Siin me oleme (Eesti Telefilm 1978). Muusikaline mängufilm Juhan Smuuli monoloogi „Suvitajad" ainetel
01.05 Grand Dorado (ETV 1998)
02.36 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Lindprii: Malta indiaanlane
06.45 Imelised salasõbrad
07.10 Pardilood
07.35 Kass Oggy ja kurjad prussakad
08.00 Hiigelkutsu seiklused (Clifford's Really Big Movie, USA 2004). Täispikk joonisfilm
09.20 Farmi peoloomad (Barnyard, USA/ Saksamaa 2006). Täispikk animakomöödia
11.00 Helesinine laguun (The Blue Lagoon, USA 1980). Romantiline seiklusdraama
13.05 Tähed muusikas
14.00 Komissar Rex: Ohtlik ülesanne
15.00 Kaks ja pool meest
15.30 Õhus on armastust, 34
16.30 Unistajad, 49/175
17.30 Armastuse meri, 35/150
18.30 Tee õnnele, 465
19.25 Kodus ja võõrsil, 4755
20.00 Kaks kanget - Naabrite eri
20.30 IFF 60. Ivo Linna 60 a juubelile pühendatud kontsert
21.40 Tähtede sadu, 2/2
22.35 Saladused
23.30 Vennad ja õed: Kõik kadugu
00.25 Jane Doe 4: Kuni surm meid lahutab (USA 2005)
01.55 Helesinine laguun* (The Blue Lagoon, USA 1980)
03.45 Kodusaade*
04.20 Hooaeg*: Hooaja viimane!
04.55 Tähed muusikas*
05.40 Foobia*

TV3

06.15 Yu-Gi-Oh GX
06.40 Nõiad
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 A.T.O.M.
07.55 Igavene homne*
08.50 Kirgede torm*
09.50 Vaprad ja ilusad*
10.15 Kodu keset linna*
10.45 Südamehääl: Alisa*
11.40 Top Shop
12.05 Naabrist parem*
13.15 Miami Vice: Tänavatarkus
14.15 Doktor Dolittle 3 (Doctor Dolittle 3, USA 2006). Koguperekomöödia*
16.00 Südamehääl: Alisa
17.00 Kodu keset linna
17.30 Vaprad ja ilusad
18.00 Igavene homne
19.00 Kirgede torm
20.00 TV3 uudised
20.30 Õhtusöök viiele. Külalised on enda juurde kutsunud põline muhulane ja Eesti suurima hobusekarja omanik Martin.
21.25 Grey anatoomia
22.20 Californication
23.00 Päästjad: Viha
00.00 Samantha: Neitsi
00.30 Samantha: Lähenemiskeeld
01.00 Ilusad inimesed: Ohtlik maailm
01.55 Võrk: Tapame Buddha
02.50 Telejazz Live
05.00 Õhtusöök viiele*
05.45 TV3 uudised*

ETV2, KANAL 11, TV6

ETV 2
09.35 Laulab Tarmo Pihlap (ETV 1981) **10.00** ETV Huumori kuld (ETV 2009) **10.25** Veel kord! Kukerpillid **11.00** Suvi, Artur Rinne ja ansambel Suveniir (ETV 1982) **11.30** Mehed ei nuta (Eesti Telefilm 1968) **12.50** Kihnu pulm (Eesti 2009) **14.25** Täna õhtul Kihnu Virve (ETV 2009) **15.25** Teid aeda viia tõotan ma... Anne Veski (ETV 1984) **15.45** ETV kuld: Estraad **16.45** LE. RööVlirahnu Martin (Eesti 2005) **18.00** Laulukarussell 2008, 4 **18.55** Adiboo seiklused inimkehas **19.00** Pagar ja korstnapühkija (Eesti 1982) **19.10** Lindude ja loomade sõda (Eesti 1970) **19.20** AK (viipekeeles) **19.30** AK (vn) **19.45** Vana aja asjad: Rahvasport **20.00** Kukerpillid **21.00** EL: Sensatsiooniline Tartu Kevadbänd **21.30** dokkaader: Kõrbeloss (Norra 2007) **22.20** Nota bene! Teatriuulud, 7/12 (ETV 2000) **23.00** Tartu muusikapäevad 30 **23.30** Gwen Stefani. Harajuku Lovers Live (USA 2006) **00.57** ERR-i uudised

KANAL 11
06.20 Uudised vene keeles **06.50** Victoria*, 164/171 **07.35** Superlapsehoidja* **08.25** Nigella retseptid* **09.00** Võluväg*i* **09.50** Top Shop **10.05** Victoria, 165/171 **10.55** Kokasaade - Lusikas **11.35** Coleeni kaunitarid* **12.25** Top Shop **12.40** Tantsi, kui oskad!* **13.25** Täiuslik koduperenaine* **14.30** Naistevahetus 7 **15.20** Superlapsehoidja **16.10** Võluväg*i* **17.00** Ühe miili klubi **17.50** Üllatusremont **18.25** Nigella ekspress **18.55** Kelgukoerad **19.50** Coleeni kaunitarid **20.40** Aardekütt **21.30** Pereisa (USA 2000) **23.40** Tavapärased imed (USA 2005) **01.10** Aardekütt* **01.55** Night Chat **05.00** After Chat

TV6
06.00 Hommikustuudio **10.00** Uudistemagasin **10.10** Nissani spordiseiklus **10.40** Pisipetis Bowfinger (Bowfinger, USA 1999)* **12.30** Top Shop **12.55** Kodu keset linna **13.25** A-Rühm* **14.20** U2 - Vertigo* **16.05** Kuldrannik* **17.00** Kõige naljakamad koduvideod. **17.30** A-Rühm **18.30** Simpsonid **19.00** Perepea **19.30** Kylie Minogue - Showgirl Tour **20.40** KINOÕHTU: Tuhat aakrit (USA 1997). Draama **22.45** Seks ja linn **23.15** Matrjoškad **00.10** Perepea* **00.40** Simpsonid* **01.10** Nash Bridges **01.55** Seks ja linn: Tibutants* **02.20** Hollywoodi südames. **02.45** Ameerika edetabel. **03.35** Nash Bridges* **04.20** Nissani spordiseiklus* **04.45** Uudistemagasin **05.00** SMS-mäng

Reede, 25. juuni

ETV

08.25 Tweenie-põngerjad
08.45 Vahvad väiksed putukad (Inglise 2001)
08.55 Südameasi (Inglise 2005)
09.45 Siin me oleme (Eesti Telefilm 1978)*
11.00 Jalgpalli MM: Kokkuvõte 14. päeva mängudest
12.00 Mehed ei nuta (Eesti Telefilm 1968)
13.20 Kukerpillid (Eesti Telefilm 1987)
14.20 Rahvakunstnikud: Heli Lääts (ETV 1981)
15.10 Klaverikuulamiskool kõigile: Arbo Valdma meistriklass (ETV 1991)
15.40 Saarmamees (L'homme aux loutres, Prantsuse 2006). Dokumentaalfilm
16.30 Ramsese vembud, 1 (Eesti 1985)
16.45 Jalgpalli MM: Portugal - Brasiilia
19.00 Aktuaalne kaamera
19.15 Südameasi (Inglise 2005)*
20.00 Lillede väg (Flower Power)
20.05 Hercule Poirot: Neljanda korruse korter (Inglise 1988)
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Jalgpalli MM: Tšiili - Hispaania
22.15 Sport
22.20 Jalgpalli MM: Tšiili - Hispaania jätkub
23.35 ETV live: Bonzo ja Unelmate Orkester (ETV 2008)
00.35 Tähelaev: Heino Kiik (ETV 2009)
01.48 ERR-i uudised

KANAL 2

06.25 Lindprii: Kurja juur
07.15 Pardilood
07.40 Tom ja Jerry - Raketiga Marsile (Tom and Jerry Blast Off to Mars!, USA 2005)
09.00 Tee õnnele*, 465
10.00 Armastuse meri*, 35/150
11.00 Kodus ja võõrsil*, 4755
11.30 Kaks kanget - Naabrite eri*
12.00 Tähed muusikas
12.55 Unistajad*, 49/175
13.55 Komissar Rex: Preester hädaohus
15.00 Kaks ja pool meest: Haiglane ja mitte värske
15.30 Õhus on armastust, 36
16.30 Unistajad, 50/175
17.30 Armastuse meri, 36/150
18.30 Tee õnnele, 466
19.25 Kodus ja võõrsil, 4756
20.00 Suvereporter
21.00 Ellujääja
21.30 Viimane tund - Columbine'i koolitulistamine
22.35 Ohtlik piir
23.35 Tõelised kriminalistid: John Newmani mõrv
00.35 Mehhiklane (The Mexican, USA/ Mehhiko 2001). R: Gore Verbinski. O: Brad Pitt, Julia Roberts. Põnevuskomöödia
02.45 Saladused*
03.25 Suvereporter*
04.15 Tähed muusikas*
05.00 Räpane Mackey: Uus mees
05.50 Selgeltnägijate tuleproov*

TV3

06.15 Yu-Gi-Oh GX
06.40 Nõiad
07.05 Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 A.T.O.M.
07.55 Igavene homne*
08.50 Kirgede torm*
09.50 Vaprad ja ilusad*
10.15 Kodu keset linna*
10.45 Südamehääl: Alisa*
11.40 Top Shop
12.05 Õhtusöök viiele*
13.05 Miami Vice
14.00 Seadusesilm Steven Seagal: Surmav käsi*
14.30 Traffic Türgis*
15.00 A-Rühm: Tuli
16.00 Südamehääl: Alisa
17.00 Kodu keset linna
17.30 Vaprad ja ilusad
18.00 Igavene homne
19.00 Kirgede torm
20.00 TV3 uudised
20.30 Õhtusöök viiele
21.25 NCIS kriminalistid: Endine kaasa
22.20 Tuline jalgealune (Lone Star State Of Mind, USA 2002). Krimikomöödia. R: David Semel. O: Joshua Jackson, Jaime King
00.05 Surmav suudlus (USA-Saksamaa 2008) Märul
01.50 Kurjuse tund (Brasiilia-Argentina-Portugal 2004). Draama
03.55 Traffic Türgis*
04.20 Õhtusöök viiele*
05.10 TV3 uudised*

ETV2, KANAL 11, TV6

ETV 2
18.00 Karusmarjad metsikus looduses **18.20** Reis ümber maailma: Täna oleme Põhja-Kanadas jääkarudel külas (Kanada 2007) **18.30** Künkaotsa kliinik (Inglise 2003) **18.40** Tweenie-põngerjad* **19.00** Tweenie-põngerjad: Roosa Penelope (Inglise 2000) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Vana aja asjad: Televisioon ja raadio (Eesti 2003) **20.00** Mitte üksnes leivast (Eesti Telefilm 1969) **20.40** Helin (Eesti Telefilm 1972) **21.20** Minuscule (Prantsuse 2007) **21.30** Lewis: Tulest sündinud elu (Inglise 2007) **23.00** Omid Djalili show, 2/6 (Inglise 2007) **23.30** dokkaader Kõrbeloss (The Desert Castle, Norra 2007)* **00.25** Keane 02 Arenal (Keane - Live at the 02, Inglise 2007) **01.15** ERR-i uudised

KANAL 11
06.20 Uudised vene keeles **06.50** Victoria*, 165/171 **07.35** Superlapsehoidja* **08.25** Nigella ekspress* **09.00** Võluväg*i* **09.55** Top Shop **10.10** Victoria, 166/171 **11.05** Ostuhetk **11.35** Coleeni kaunitarid* **12.25** Top Shop **12.40** Tavapärased imed* (Ordinary Miracles, USA 2005) **14.15** Pöörane piilukaamera **14.30** Naistevahetus 7 **15.20** Superlapsehoidja: Keileni pere **16.10** Võluväg*i*: Must kadedus **17.00** Ühe miili klubi **17.50** Üllatusremont **18.25** Nigella ekspress: Ajaga võidu **18.55** Kelgukoerad **19.45** Coleeni kaunitarid: Sweaty Betty **20.35** Aardekütt **21.25** Trinny ja Susannah kaardistavad keha **22.15** Põletada pärast lugemist (Burn After Reading, USA 2008) **00.00** Suvereporter **00.50** Aardekütt* **01.35** Night Chat **05.00** After Chat

TV6
06.00 Hommikustuudio **10.00** Uudistemagasin **10.05** Kübermaailm **10.35** Nissani spordiseiklus **11.05** Top Shop **11.30** Tuhat aakrit (A Thousand Acres, USA 1997)* **13.35** Kodu keset linna **14.05** A-Rühm* **15.00** Kylie Minogue - Showgirl Tour* **16.05** Eureka **17.00** Kõige naljakamad koduvideod. **17.30** A-Rühm **18.30** Simpsonid **19.00** Perepea **19.30** Tähevärav: tõelaegas (Stargate: Ark of Truth, USA/Kanada 2008). Ulmepõnevik **21.30** KINOÕHTU: Õudne film (Scary Movie, USA 2000). Õuduskomöödia **23.10** Seks ja linn **23.40** Kondid **00.35** Perepea* **01.05** Simpsonid* **01.35** Eureka: Pilootosa (2)* **02.20** Seks ja linn* **02.45** Ameerika edetabel. **03.35** Matrjoškad* **04.20** Haihtunud **05.05** Nissani spordiseiklus* **05.30** Uudistemagasin

Partneri muruniidukite õnnelikud võitjad on:
Aada Puusild Jämejala küla
Aadu Vainjärv Tallinn
Aarne Jusson Tallinn
Elvi Benno Haapsalu
Ülo-Eduard Tammik Tallinn
Võitjatega võetakse ühendust.

Eesti Päevalehe tellijate vahel lähevad loosi suviselt praktilised auhinnad Bauhofilt. **Tegutse hiljemalt 15. juulil,** nii osaled veel kolmel loosimisel, kus lähevad loosi 10 000-kroonised Bauhofi kinkekaardid, Partneri rohulõikurid ja õunapurustaja-mahlapressi komplektid.

Täpsem info ja tellimine:
www.epl.ee/suveloos, 680 4444 või suveloos@epl.ee

Igaüks saab hakkama
bauhof EHITUS JA AED

Meelelahutus

TOIMETAJA: STEN KIVISSAAR
TEL: 680 4400 E-POST: kultuur@epl.ee

Täna on sündinud:

Mark Sinisoo, 1932
diplomaat
Mari-Ann Hütt, 1943
arhitekt,
Leelo Tungal, 1947
kirjanik
Ott Sandrak, 1958
ajaloolane
Uku Joller, 1963
laulja
Kadri Hinrikus, 1970
teleajakirjanik
Urmas Reinsalu, 1975
poliitik

Nimepäev

Paula, Pauliine, Liina, Liine

Sudoku:

Pappocom Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

	1	8		5		6	7	
3	5						4	1
		9				5		
9			5		3			2
			9		2			
1			7		8			4
		7				4		
6	3						8	7
	9	4		8		1	5	

SUDOKU reeglid
Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.
Eelmise mängu lahendus:

1	5	7	8	9	3	2	6	4
4	9	3	1	6	2	5	8	7
8	2	6	5	7	4	3	9	1
3	8	1	7	5	6	4	2	9
7	4	2	3	1	9	8	5	6
9	6	5	4	2	8	1	7	3
2	1	9	6	4	5	7	3	8
5	3	4	9	8	7	6	1	2
6	7	8	2	3	1	9	4	5

SUDOKU EPL ONLINE'IS
Mängi aadressil www.epl.ee/sudoku

Horoskoop+ristsõna

JÄÄR Eelolevate päevade jooksul on sind kerge provotseerida. Seega, kui tunned vihahoogu saabuvat, hinga sügavalt ja säilita loogiline mõttekäik!

SÕNN Ürita mitte olla kade – kui kellelgi lähebki hästi, ju ta on selle siis ära teeninud. Kadedus pole muud kui vaid enda nõrkuse ja saamatuse tajumine.

KAKSIKUD Kui kiirustad, tee seda aeglaselt! Sa võid hooletusest paraja käki kokku keerata. Samuti kipud suupruukimisega liiale minema.

VÄHK Võimalusi on tegelikult palju rohkem, kui sulle tundub. Lõpeta kõik poolikud asjad korralikult ära. Lahtised otsad risustavad su mõtteruumi.

LÕVI Õhusoleva pinge tõttu võid mängulaua nuppudest puhtaks lüüa. Kui aga oled heas tuules, võiksid teha plaane tulevikuks.

NEITSI Kui oled liikuva eluviisiga ega istu kodus, siis kohtud arvatavasti paljude inimestega. Ära anna lubadusi niisama viisakusest!

KAALUD Praegune planeetide seis tekitab sinus soovi end igal tasandil maksma panna. Igaks juhuks väldi baare ja pubisid.

SKORPION Lase vaim vabaks, fantaseeri, unista! Kui on probleeme, unusta need vähemalt tänaseks ja loo enda jaoks uus positiivsus!

AMBUR Seilad eksootika ja poeetiliste meeleolude lainel. Oled valmis kohtuma tundmatuga, mistõttu eelistad uusi suhteid vanadele.

KALJUKITS Sul ei pruugi olla õiget ettekujutust oma partneri tunnetest. Siiski oled sa hea emotsioonide peegeldaja. Ole ikka rõõmsate inimeste seltsis!

VEEVALAJA Kuna Uraani mõju on tugev, siis tunned end kui meri enne tormi. On tunne, et kohe-kohe hakkab midagi juhtuma.

KALAD Eelarvamused paljude asjade suhtes ei lase sul käituda nii, nagu sa oma sisimas tahaksid. Kasulik oleks kerge paast ja rohke vee tarbimine.

	MADAL-RÕHKKOND / KEEMIA-INSTITUUT	LA-DIEES / ROHI MERE-HAIGUSE VASTU	VORMSI ENN alias ENN ... / KORVPALLI-LIIGA	ALUS, PÕHI / SENEGALI PEALINN	VETEVAIM / NUUMERUS	RIIGINA EKSISTEE-RIMINE / 2 x TÄHT	AASIA RIIK / HELIKUNST (kõnek.)	2. / INITSIATIIV	TERAVILI / TAIPAMA
BASKI TRUMM									
KÄESOLEVA AJANI / NÕNDA									
SÜLI, RÜPP, EMAIHU / SPORDI-TARVETE-FIRMA									
...TÄHT (tähe-süsteem) / KENADUS									
"MINU VEETLEV ..." / VEDEL LAHJA TOIT									
KANADA HOKI-LEGEND / NÕUD									
PERSONA ... GRATA / TARBETU									
VILJADE VÕI OITE KOGUM / LINNA KINDLAPII-RILINE OSA									
ÕHUKESEKS KULUNUD RIIE / SOOME LINN									

Baskini anekdoodid

●● Mees peatab tänaval mööduja:
„Vabandage, kas te saaksite vahetada sada eurot väiksemateks rahatähtedeks?"
„Kahjuks mitte. Aga komplimendi eest suur tänu!"

●● „Mida te ka ei räägiks, aga meie, prantslased, oleme maailmas moe asjus esikohal. Meie välja mõeldud on mansetid!" ütleb prantsuse moelooja.
„Ei vaidle vastu," vastab inglane. „Teie eelis, aga meie, inglased, ainult täiendasime teie mansette särgiga!"

●● Reisibüroos heliseb telefon:
„Tere! Soovin odavat puhkust umbes 50 dollari eest. Soovin, et oleks raamatukogu, bassein, spordisaal, saun, hea toit, numbritoas televiisor, arvuti ja video!"
„Sellise raha eest meil reise ei ole! Kui soovite tasuta…"
„Mil moel?"
„Pöörduge Rootsi vanglasse!"

●● „Kui soovite, annab kohus teile väga hea advokaadi!"
„Tänan. Mul oleks rohkem vaja kaht usaldusväärset tunnistajat!"

●● "Kujuta ette, milline progress on toimunud!"
„Millest sa räägid?"
„Ennemuiste oli vaja vihma esilekutsumiseks taguda trumme ja hüpata lõkkesse…"
„Aga nüüd?"
„Nüüd piisab sellest, kui pesed oma autot!"

●● Kaks blondiini ootavad bussi.
„Mis number bussi sa ootad?"
„Number 25."
„Mina ka!"
Sõidab ette liinibuss number 25.
„Oo! Sõidame koos!"

Loto

KENO LOTO

11 134. loosimine, 19. juuni k 21.15:
2 4 10 13 15 18 21
25 28 29 44 48 49 50 51
53 55 56 61 63

11 135. loosimine, 20. juuni k 14.15:
5 12 14 15 19 25 30
32 33 37 42 44 45 48 49
50 57 58 62 64

Piraaja Klubi BUD GRACE

Hagar Hirmus CHRIS BROWNE

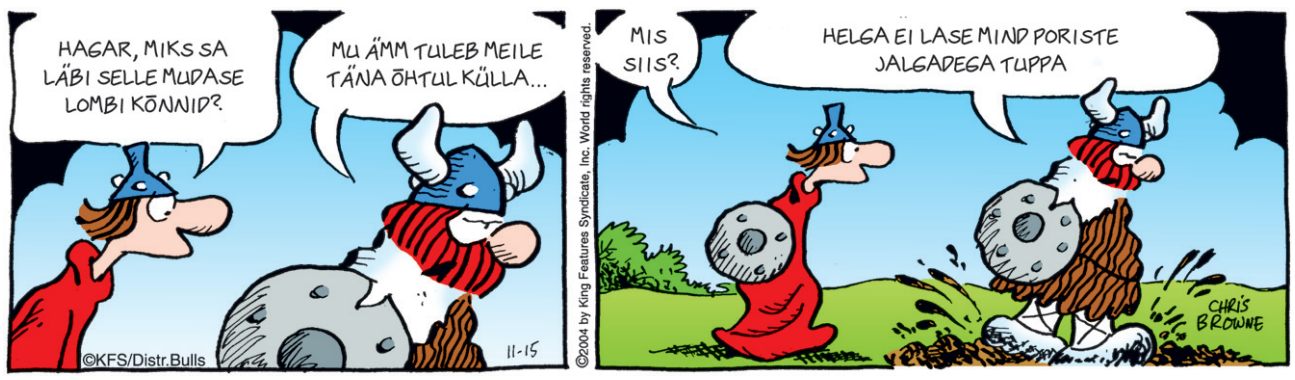

Garfield JIM DAVIS

Viivi ja Wagner JUBA TUOMOLA

Dilbert SCOTT ADAMS

Kes Itaalia vutimeestest ebaedu korral maha lastakse?

JALGPALL

Valitsev maailmameister kistakse ilmselt ribadeks, kui mängus Slovakkiaga libastutakse.

Aet Süvari
aet@epl.ee

FOTO:REUTERS

Jalaga vehkimine Alberto Gilardinot (vasakul) ei päästa – tuleb osata ka väravaid lüüa!

Vutihullu Itaalia spordajakirjanduse lipulaeva La Gazzetta dello Sporti ajakirjanik Riccardo Pratesi ennustas pärast valitseva maailmameistri pühapäevast kesist 1:1 viiki Uus-Meremaaga Itaalia koondisele eriti musta tulevikku. Mis saab, kui Itaalia ei alista alagrupi viimases kohtumises homme Slovakkiat ega pääsegi edasi kaheksandikfinaali?

„Keegi lastakse maha!" kõlas Pratesi sünge ennustus.

Kas just keegi lausa kuuli saab, aga sõnalist turmtuld hakkaks häbiga koju naasvad itaallased igatahes saama paremalt ja vasakult – seda nad teavad, sest ajaloos on Squadra Azzurra seda tunda saanud ka siis, kui on suurturniiril kaotanud alles lõpumängudes ja häbeneda pole olnud tegelikult millegi üle. Meenutagem kas või 1990. aasta MM-i poolfinaali kaotust Argentinale või 2000. aasta Euroopa meistrivõistluste finaali ülinappi, „kuldse väravaga" allajäämist Prantsusmaale, kui kritiseerijate eesotsa asus toonane peaministrikandidaat Silvio Berlusconi ise. Suure surve all sunniti kümme aastat tagasi peatreeneri toolilt lahkuma lausa kuulus Dino Zoff.

Samas, kui itaallased hakkavad juba ajalukku vaatama, võivad nad veel tegelikult ka hirmsast saatusest pääseda. Meenutagem 1982. aastat, kui Itaalia tiim, mis oli tol ajal räsitud koduliigas aset leidnud kokkuleppemängude ja kihlveopettuste skandaalidest, viigistas MM-il Hispaanias kõik kolm alagrupimängu – Poola, Peruu ja Kameruniga. Kuigi Itaalia pääses siiski alagrupist edasi, järgnes sellele ajakirjanduses nii meeletu kriitikatorm, et koondislastele pandi peale täielik meediakeeld – ajakirjanikega tohtisid suhelda üksnes peatreener Enzo Bearzot ja tollal mängijana kaptenipaela kandnud Zoff. Võibolla peaks Itaalia seda kaaluma ka tänavu, sest vähemalt siis raputasid *azzurri*'d end tardumusest lahti ja marssisid seejärel võidult võidule, saades lõpuks kätte ka ihaldatud meistrikarika.

Kehv rünnak, halvad pallurid

Milles Itaalia koondist tänavu siis süüdistada? Avamängus Paraguayga tegid nad ilusa ja ründava esituse ning tolle 1:1 viigi järel nende pihta igatahes tuld ja tõrva veel ei sülitatudki. Kuid viiki Uus-Meremaaga käsitlevad Itaalia ajakirjanikud kui puhast kaotust. Uus-Meremaa on nende jaoks niivõrd marginaalne ja tühine jalgpallimaa, et viik ei tohiks kõne allagi tulla.

Itaalia ootas sellelt mängult väga suureskoorilist võitu, tunnistab Melbourne'i Heraldile La Repubblica ajakirjanik Marco Mensurati. Võib-olla kimbutas selline suureline suhtumine ka pallureid? Mütsiga lööma minemine on tänavusel MM-il saatuslikuks saanud teistelegi suurtele Euroopa meeskondadele – Inglismaale, Prantsusmaale, Hispaaniale, Saksamaale...

Külm dušš juhendajale

Kriitikat on teeninud ka treener Lippi, kellele pannakse süüks vale mängijatevalikut.

Ükski suur Itaalia päevaleht isegi ei kiida Uus-Meremaa head esitust. Süüdistatakse vaid itaallaste „läbikukkumist" ja „ärakustumist".

Itaalia jalgpalliliidu juht Giancarlo Abete aga keeldus pressikonverentsil süüd vaid oma mängijate õlule panemast. Tema kriitika pidas rohkem silmas Itaalia jalgpalli üldisemalt, mis juba noortekoondistest peale ei suuda toota piisavalt häid ründajaid. Seetõttu tekib *azzurri*'del raske olukord, kui vastased peaksid suutma nende vastu skoorida. „Kui lubame endale väravaid lüüa, muutub mängu tulemuse pööramine meie kasuks tunduvalt raskemaks," nentis vutijuht.

Kriitikanooli on teeninud ka peatreener Marcello Lippi, kellele pannakse süüks vale mängijatevalikut – meeskond olevat tõeliseks võitluseks lihtsalt liiga vana. Mis seal salata – üheksal mängijal meeskonnas on tõepoolest turjal üle 30 eluaasta. Need, kes on ka nooremad, ei olevat samuti oma kohta väärt – näiteks ründemees Alberto Gilardino jäi hambutuks juba Slovakkia vastu pallides, kohtumises Uus-Meremaaga ei suutnud ta teha aga ainsatki pealelööki! Teine ründaja Vincenzo Iaquinta pole palju parem.

Ja nii need ajakirjanikud siis viskavadki võllanalju – Gilardinol sihik paigast? Noh, olgu siis ettevaatlik, sest nüüd on ta ise sihikul.

G-ALAGRUPP

BRASIILIA – ELEVANDILUURANNIK 3:1 (1:0)

Johannesburg, Soccer City staadion

Väravad: 25. ja 50. Luis Fabiano, 62. Elano - 79. Didier Drogba

Brasiilia: Julio Cesar, Maicon, Lucio, Juan, Michel Bastos, Felipe Melo, Gilberto Silva, Elano (67. Daniel Alves), Kaká, Robinho (90.+3. Ramires), Luis Fabiano

Elevandiluurannik: Boubacar Barry, Guy Demel, Kolo Toure, Didier Zokora, Siaka Tiene, Emmanuel Eboue, Yaya Toure, Cheik Tiote (72. Romaric), Aruna Dindane (54. Gervinho), Didier Drogba, Salomon Kalou (68. Kader Keita)

Hoiatused: 86., 88. Kaká - 31. Tiene, 75. Keita, 86. Tiote. **Eemaldamine:** 88. Kaká.

Väljakukohtunik: Stephane Lannoy (Prantsusmaa)

Pealtvaatajaid: 84 455

PORTUGAL – PÕHJA-KOREA 7:0 (1:0)

Kaplinn, Kaplinna staadion

Väravad: 29. Raul Meireles, 53. Simao, 56. Hugo Almeida, 60. ja 89. Tiago, 81. Liedson, 88. Cristiano Ronaldo.

Portugal: Eduardo, Miguel, Bruno Alves, Ricardo Carvalho, Fabio Coentrao, Raul Meireles (70. Miguel Veloso), Pedro Mendes, Tiago, Cristiano Ronaldo, Simao Sabrosa (74. Duda), Hugo Almeida (78. Liedson).

Põhja-Korea: Ri Myong-guk, Ri Kwang-chon, Cha Jong-hyok (75. Nam Song-chol), Pak Chol-jin, Ri Jun-il, Ji Yun-nam, Mun In-guk (58. Kim Yong-jun), An Yong-hak, Pak Nam-chol (58. Kim Kum-il), Hong Yong-jo, Jong Tae-se.

Hoiatused: 38. Mendes, 70. Almeida - 32. Pak Chol-jin, 48. Hong Yong-jo

Väljakukohtunik: Pablo Pozo (Tšiili).

Pealtvaatajaid: 63 644

TABELISEIS:

1. Brasiilia	2	2	0	0	5:2	6
2. Portugal	2	1	1	0	7:0	4
3. E-luurannik	2	0	1	1	1:3	1
4. Põhja-Korea	2	0	0	2	1:9	0

H-ALAGRUPP

TŠIILI – ŠVEITS 1:0 (0:0)

Port Elizabeth, Nelson Mandela Bay staadion

Värav: 75. Mark Gonzalez

Tšiili: Claudio Bravo, Waldo Ponce, Mauricio Isla, Carlos Carmona, Alexis Sanchez, Arturo Vidal (46. Jorge Valdivia), Humberto Suazo (46. Mark Gonzalez), Matias Fernandez (65. Esteban Paredes), Jean Beausejour, Gary Medel, Gonzalo Jara.

Šveits: Diego Benaglio, Stephan Lichtsteiner, Steve von Bergen, Benjamin Huggel, Gökhan Inler, Alexander Frei (42. Tranquillo Barnetta), Blaise Nkufo (68. Eren Derdiyok), Valon Behrami, Stephane Grichting, Gelson Fernandes (77. Albert Bunjaku), Reto Ziegler.

Hoiatused: 2. Suazo, 22. Carmona, 25. Ponce, 60. Fernandez, 61. Medel, 90.+2 Valdivia - 18. Nkufo, 48. Barnetta, 60. Inler.

Eemaldamine: 31. Behrami.

Väljakukohtunik: Khalil Al Ghamdi (Saudi Araabia).

Pealtvaatajaid: 34 872

Aasta suurim rallisündmus!

Ahto Viljak, Aili Konakova, Ain Reinsalu, Aino Pugri, Aino Randaru, Ainvar Rahe, Aire Kiviväli, Aldis Kolk, Andres Ilves, Anne-Krista Tellisaar, Ants Soome, Anu Jõearu, Argo Aavik, Arvi Hääl, Arvi Piiroja, Arvo Kereme, Asta Niinemets, Eha Antonova, Elve Laanes, Ene Must, Enn Nigulas, Erik Järvi, Evald Saun, Evi Loik, Garina Toomingas, Gunnar Järve, Heli Kuusk, Ilme Ingel, Imbi Mihheljus, Jaan Tiedemann, Jana Aadli, Janek Ardon, Juhan Toom, Jüri Toome, Kaire Tammiku, Kairit Kaasik, Kalju Puusepp, Kalle Aromäe, Katri Voit, Katrin Hinnosaar, Kersti Vissov, Koit Heintalu, Koit Kolsar, Kristi Mäeorg, Kristi Rasva, Lauri Jaakmees, Lauri Loss, Lauri Veski, Leho-Ivar Tipp, Liidia Küla, Liive Selberg, Luule Joona, Maarika Friedemann, Madis Loit, Mait Siil, Marek Velling, Maren Pihl, Margit Rosin, Margus Maasepp, Margus Ränd, Marianne Paapstel, Marko Mäeots, Meelis Oja, Meelis Tenno, Merike Lember, Milvi Riim, Nelli Markus, Oliver Eglit, Paavo Lepisto, Raido Hannilo, Raivo Saarma, Reet Pakkal, Rein Anton, Rein Reisberg, Riina Mäesaar, Ruth Mäekivi, Signe Paberit, Sille Jaanvere, Silva Pajumaa, Silvia Luts, Sirle Mõnjam, Thea Kaiv, Tiia Kender, Tiit Pappel, Tiit Toomsar, Tiivi Lipp, Triinu Ojala, Triinu Rebane, Urve Kaio, Urve Rüütalu, Valdo Järv, Veiko Busch, Viljar Ozols, Virve Lootus, Virve Sidron, Vladislav Klusov, Väino Rei, Ülla Kiili, Ülle Eller, Ülle Kirotbek

Ülal loetletud Eesti Päevalehe tellijad võitsid kaheinimesepassi aasta suurimale rallispordisündmusele Mad-Croc Rally Estonia 2010, mis toimub 16.–18. juulil Lõuna-Eesti teedel.

Piletid saab kätte kuni 9. juulini tööpäeviti kella 9–17 Eesti Päevalehe toimetusest aadressil Tallinn, Narva mnt 13, 4. korrus. Lisainfo telefonil 680 4444.

Kas Eesti tennises suudab uus põlvkond esile murda?

TENNIS

14-aastane Anett Kontaveit tahab Eesti meistrivõistlustel Margit Rüütlile lahingu anda.

Jaan Jürine
sport@epl.ee

Järgmisel nädalal algavatel Eesti tennisemeistrivõistlustel on tiitel kaitsta 14-aastasel Anett Kontaveitil. Kerge see tal pole, kuigi naiste turniirilt jäävad ilmselt eemale esinumbrid Kaia Kanepi ja Maret Ani.

Kontaveiti eksamineerijaiks saavad Föderatsiooni karikanaiskonna ülejäänud liikmed Margit Rüütel ja Anett Schutting. „Kui Schutting mängib, saab meie Anett kolmanda või neljanda paigutuse, mis tähendab, et ta võib juba poolfinaalis Rüütliga kokku minna," võtab Kontaveiti treener Andrei Luzgin hoogu maha. „Seega pole Anett veel sugugi finaalis."

Vahelepõikeks. Luzgin on treenerina teisel ringil. Ta töötas neli aastat noorteklassist väljunud Kanepiga, juhatades noorte seas üliedukale neiule teed naiste tennises, mis on hoopis teine tera. Nüüd annab Luzgin õpetust uue põlvkonna edukamale noorele Anett Kontaveitile, kes asub ITF-i värskes maailma noorte edetabelis 200. kohal (14. juuni seisuga). Edetabelis, kuhu kuuluvad ka Anettist neli aastat vanemad noored.

Kas Kontaveit võiks Rüütlile vastu saada? „Ta lööb kole kõvasti ja mängib kõrge tempoga," märgib Kontaveit, kes seni on Rüütliga kokku puutunud vaid paaril kergel treeningul. Eestis on aga optimiste, kes usuvad, et nooruke Kontaveit pole tasemelt üle kasvanud mitte ainult Rüütlist, vaid ka Maret Anist.

See asi pole siiski nii lihtne. Rüütli ja Kontaveiti omavahelises mängus ei pruugi otsustada üksnes tase. Määravad esijoones kogemused, mida Rüütlil on kuhjaga rohkem. Edasi, tema nooruke konkurent võib alateadlikult lasta end segada vanema mängija autoriteedist. Ta võib lihtsalt varvast väristada.

Emotsioonid jäävad peale

Kas Anett on selline tüüp, kes laseb emotsioonidel valla pääseda? „Mõnikord võib juhtuda. Aga treener, ema ja teised mind ümbritsevad inimesed on õpetanud, et ka tähtsaid punkte tuleb mängida samamoodi nagu kõiki teisigi. Üritan seda mängu ajal meeles pidada," selgitab Kontaveit, kelle tunnistusel Püünsi koolis olid viite kõrval ainult kaks nelja.

Luzgin kinnitab, et kui mängijad jagada kahte lehte, aktiivseteks ja uimasevõitu tüüpideks, kuulub Anett kindlasti esimeste sekka. „Tüdrukute mängus võib ikka ette tulla, et emotsioonid mõnel hetkel valitsevad. Ei näe selles halba. Anett on aga alles väga noor ja tema mäng välja kujunemata."

Anett Kontaveit
TENNISIST

Tähtsaid punkte tuleb mängida samamoodi nagu kõiki teisigi.

Treeneri meelest on ta hoolealuse areng olnud pidev ja häireteta. „Üks tänavuseks hooajaks planeeritud eesmärk jääb täitma. Oli kavatsus pääseda mõnele suure slämmi noorteturniirile, ent eestkäehoide muutmine võttis kevadel kolm kuud. See muudatus mängutehnikas tuli paratamatult ette võtta," selgitab Luzgin. „Anetti puhul pole tarvidust midagi forsseerida, et arengut kiirendada. Kõik tuleb omal ajal. Tema koht maailma noorte edetabelis on täiesti normaalne. Oma esimese ITF-i turniiri mängis ta ju alles mullu veebruaris," lisab treener.

Ka noor mängija ise leiab, et on seni arenenud kavakohaselt. „Minu meelest on päris hästi läinud. Eriti innustas mind tänavu kevadel Rootsis saadud esimene ITF-i turniiri võit. Harjutamise soov on minus alati tugev olnud, nüüd püüan veel usinam olla. Kui kool läbi, harjutan mõnel päeval kolm korda. Üks treening on sel juhul üldkehaline, mida teen juba kolm aastat Sven Andresoo juhendamisel," kommenteerib Kontaveit.

Käimasoleval Wimbledoni suurturniiril tal erilisi lemmikuid pole. „Muidugi hoian põialt Kaiale. Ja sellist turniiri jälgin loomulikult suure huviga," sedastab ta.

Millal Anett ise Wimbledoni jõuab? „Küll jõuan!" tuleb vastuseks.

14-aastane tenniselootus Anett Kontaveit kaitseb Eesti meistri tiitlit.

Eesti Päevaleht

ESITLEB

Eesti Rattamaratonide sari Elion Estonian Cup

4. etapp, 11. Otepää Rattamaraton 19. juunil 2010

- Osalejaid 1711 ratturit, 93 võistkonda, sh 8 naiskonda
- Maratonil osales 1148 ratturit
- AXA poolmaratonil osales 401 ratturit
- Limpa lastesõitudes osales 162 last

Elion Estonian Cup
Eesti Rattamaratonide sari 2010

Meeskondade paremusjärjestus

Koht	Võistkond	1.etapp	2.etapp	3.etapp	4. etapp	KOKKU
1	ARCTIC SPORT CLUB I	150	142	142	142	576
2	ProShop Team	145	150	145	135	575
3	FIXUS SPORT	139	145	150	140	574
4	Extreme Sport Wasteland	138	140	140	150	568
5	HAWAII EXPRESS	142	137	138	145	562
6	Tartu Ülikooli ASK M	135	136	137	139	547
7	1Spordiklubi Rakke FUJI/ Expert Rakvere	133	138	136	138	545
8	A&T Sport	136	134	134	134	538
9	Haanja Rattaklubi Välla	134	135	133	136	538
10	Spordipartner	125	129	132	137	523
11	Investment Agency Team	140	139	139	102	520
12	CC Rota Mobilis	128	131	129	128	516
13	FIXUS SPORT 2	121	128	130	129	508
14	Rõuge Racing Team I	131	121	125	131	508
15	Gustaf Kopparberg	118	130	131	127	506
16	Amserv Team	127	124	121	130	502
17	KOMO	130	132	122	114	498
18	Cosmos Fun	112	125	128	133	498
19	Eesti Posti Spordiklubi	123	117	124	125	489
20	velo clubbers	129	133	90	132	484
21	Haanja Rattaklubi Kerekunnu	119	118	120	124	481
22	Viljandi Rattaklubi II	120	108	127	123	478
23	HAWAII EXPRESS Rakvere	126	127	126	98	477
24	Harrastajate Spordiklubi	116	119	112	126	473
25	WESTLINE TEAM I	113	111	115	118	457
26	Combidek/ULS Group	115	114	107	119	455
27	JK Paralepa	124	123	118	90	455
28	Costa Bicicleta	111	107	114	121	453
29	Ambla SK	106	115	111	120	452
30	Viljandi Rattaklubi I	137	126	117	70	450
31	Jõelähtme Singel	104	116	116	110	446
32	Vennad-Dahl	114	110	110	108	442
33	Mehed Marsilt	109	103	113	117	442
34	Whirlpool	122	120	123	67	432
35	Türi Rattatiim	102	106	104	116	428
36	Nõmme Rattaklubi	108	109	119	86	422
37	WESTLINE TEAM II	103	86	108	107	404
38	Chapter 11	101	99	98	106	404
39	Fittest Tartu Nooled	95	85	102	112	394
40	Grundfos & Pyhayritus.org	107	102	88	97	394
41	5 + Cycling Team	96	96	101	100	393
42	ProShop Team 2	117	122	69	84	392
43	Eesti Raudtee Spordiklubi	90	82	105	115	392
44	Plekk-Liisu Rattaklubi	98	101	80	111	390
45	Vooremaa Centrum-Farm Plant III	94	98	92	103	387
46	ARCTIC SPORT CLUB II	105	104	64	113	386
47	EthicSport	132	59	135	59	385
48	Tartu SK Velo	84	84	103	109	380
49	Team Mahe	78	112	67	122	379
50	Vooremaa Centrum-Farm Plant I	110	113	84	69	376
51	VARGAMÄE	89	105	106	73	373
52	Iebo racing	93	81	95	101	370
53	Vooremaa Centrum-Farm Plant II	97	100	109	61	367
54	Taliroos	91	90	89	96	366
55	Raadio Uuno Team	87	74	99	105	365
56	Logica	79	87	94	104	364
57	Spordipartner 2	100	95	91	72	358
58	SK KALJU RATTATIIM	75	93	87	95	350
59	VBH-Roto Team	92	94	86	75	347
60	Jussikese 7 Sõpra	81	88	83	94	346
61	Virumaa Politsei Spordiselts	86	92	78	88	344
62	Rõuge Racing Team II	76	89	97	80	342
63	Fittest Tartu TeamRide	77	79	85	99	340
64	xtri:m3	88	97	72	77	334
65	Väike-Maarja RSK	80	80	100	71	331
66	Sportland / MyFitness Team I	82	62	93	92	329
67	Rimi Cycling Team	70	77	96	82	325
68	Enics	85	70	76	93	324
69	Neeme Rattaklubi	73	83	77	89	322
70	Harju Elekter	74	73	79	91	317
71	WESTLINE TEAM III	71	78	82	81	312
72	TPSS/FREESPORT	99	68	60	83	310
73	SG WEBER	62	91	68	87	308
74	Catwees	72	72	75	78	297
75	Sportland / MyFitness T eam II	65	63	81	85	294
76	Eesti Raudtee Spordi-klubi 2	67	71	73	76	287
77	Profex Cycling Team	83	64	74	63	284
78	DeLaval	69	75	70	64	278
79	Rudus Ratturid	68	67	65	74	274
80	IITEE	66	76	71	60	273
81	SIDEPATALJON	61	69	63	68	261
82	Columbus IT	64	60	66	62	252
83	Nissan Nordic Europe	59	65	61	66	251
84	Logistikapataljon	60	61	62	65	248
85	HANSAB MTB Team	63	66	0	79	208

Naiskondade paremusjärjestus

Koht	Võistkond	1.etapp	2.etapp	3.etapp	4. etapp	KOKKU
1	Tartu Ülikooli ASK N	150	145	150	150	595
2	2Spordiklubi Rakke FUJI/Expert Rakvere	145	150	145	140	580
3	Haanja Rattaklubi Haraga/SCANPIX	138	142	142	145	567
4	Cosmos Sun	142	140	140	142	564
5	Gustaf Kopparberg naised	140	139	138	139	556
6	TeamRide Naised	139	138	139	138	554
7	Enicsi naised	137	137	137	136	547
8	Vooremaa Centrum-Farm Plant Naised	136	136	136	137	545

Axa poolmaraton (Sinu elu rütm) · Sarja ametlik autopartner · Sarja ametlik joogipartner · Limpa lastesõidud · Sarja ametlik kütusepartner · Rataste hooldus · Sponsorid · Riigi toetus · Meediapartnerid · Fotod · Sarja peakorraldaja

Järgmine Elion Estonian Cup 2010 osavõistlus 3. Kalevipoja Rattamaraton toimub pühapäeval 4. juulil 2010. Täpsem info: www. sportinfo.ee/estoniancup

FOTO: RAUNO VOLMAR

Levadia saab peagi võimaluse Debrecenile kätte maksta

JALGPALL

FC Levadia vastaseks Meistrite liiga teises eelringis on Ungari tšempion Debreceni VSC.

Gunnar Leheste
gunnar.leheste@epl.ee

Mullu UEFA Meistrite liiga alagrupiturniirile pääsenud Debreceni vutiklubi tuleb Eesti meistri FC Levadia peatreeneri Igor Prinsi arvates juulis Tallinna veelgi tugevamana ja kindlamana kui eelmisel suvel.

„Kindlasti on nad nüüd kogemuse võrra rikkamad. Meistrite liigas kohtuti ikka ju tugevate vastastega ning löödi ka väravaid," märkis Prins, pidades väärt kogemuse all silmas Debreceni mänge Liverpooli, Lyoni ja Fiorentinaga.

Levadia väravavahtide treener Martin Kaalma tunneb mulluste allajäämiste eest Debrecenile kättemaksuiha. „Eelmisel aastal jäi meil väga vähe puudu. Neil oli rohkem õnne, meie raiskasime oma õnne eelmises ringis Krakowi Wisla vastu ära. Ilmselt on ka Ungari klubi võrreldes mullusega koosseisus muudatusi teinud ja mõnedest headest mängijatest loobunud," uskus Kaalma.

Debrecen sai mullu Levadia üle nii kodus kui ka võõrsil 1:0 võidu. Prins kahetseb rohkem Tallinnas käest lastud võimalusi. „Kodumängus oleksime võinud neid rohkem näpistada, lasime paar head olukorda luhta. Mõlemas mängus võinuksime ikka värava ära lüüa. Aga tagantjärele ei saa enam midagi muuta," kahetses juhendaja.

Eesti meistriliigas viimasest viiest mängust neli võitu ja ühe viigi teeninud ning turniiritabelit juhtiv Levadia võõrustab ungarlasi 13. või 14. juulil, korduskohtumine peetakse 20. või 21. juulil Ungaris.

Debrecenis kirev seltskond

„Olen viimastes kohtumistes lõpuks näinud enam-vähem sellist mängu, nagu olen oodanud. Trennis tuleks veel eksimustele rohkem rõhku pöörata. Tahaks Debrecenile ikka väärikalt vastu saada," ütles Prins.

Lisaks mitmele Ungari koondise kogemustega meestele kuulub Debreceni rivistusse veel kaks kamerunlast, makedoonlane, montenegrolane, serblane, brasiillane ja üks Hondurase pallur. Levadia täiendas hiljuti oma ridu endise Nõmme Kalju brasiillase Felipe Nunesega.

FC Flora loositi Euroopa liiga avaringis kokku Gruusia klubi Tbilisi Dinamoga, Narva Trans soomlaste MyPa-ga. Flora peab avamängu võõrsil, Trans kodus.

Lühidalt

Tennis

Federer nägi avaringis kõvasti vaeva

Wimbledoni tenniseturniiri avaringis nägi meeste tiitlikaitsja Roger Federer (Šveits, 1. asetus) tublisti vaeva maailma edetabelis alles 60. kohal asuva kolumbialase Alejandro Falla alistamisega, võites lõpuks 5:7, 4:6, 6:4, 7:6 (7:1), 6:0. Seitsmenda asetusega Nikolai Davõdenko (Venemaa) alistas Kevin Andersoni (LAV) 3:6, 6:7 (3:7), 7:6 (7:3), 7:5, 9:7. **EPL**

Tennis

Zopp tõusis karjääri kõrgeimale kohale

Eesti meeste esinumber Jürgen Zopp tõusis maailma edetabelis 345. kohale, mis tähistab tema karjääri parimat positsiooni. Eelmise nädalaga võrreldes tõusis Zopp kaks kohta. Täna Wimbledoni turniiri avaringis maailma edetabeli kuuenda, austraallanna Samantha Stosuriga kohtuv Kaia Kanepi langes pingereas ühe pügala võrra, 80-ndaks. **EPL**

Korvpall

Brazys siirdus Ventspilsi juhendama

Läti tippklubi BK Ventspils palkas uueks juhendajaks leedulase Algirdas Brazyse, kes juhendas hooajal 2006/2007 Tartu ülikool/Rocki. Brazys on juhendanud ka Venemaa klubisid Krasnojarski Jenisseid ja St. Peterburgi Spartakit ning Leedu suurklubi Kaunase Žalgirist. Lõppenud hooajal oli ta ametis Žalgirise spordidirektorina. **BASKET.EE**

Võrkpall

Kõresaar läks Itaaliasse katsetele

Pärnu VK nurgaründaja Kardo Kõresaar (23, 200 cm) lendas eile Itaaliasse, et läbida Serie A1-st esiliigasse langenud Loreto Esse-Ti juures arstlik kontroll ja osaleda nädala lõpuni klubis katsetel. Kõresaare, kelle leping Pärnuga kehtib veel üks aasta, teenetest huvitus ka Tšehhi hõbedaklubi Libereci Dukla, kuid eestlane loobus pakkumisest. **ERR SPORT**

Kuulutused

TOIMETAJA: MAARJA KARU
TEL: 680 4506 FAKS: 680 4501 E-POST: kuulutus@epl.ee
• KUULUTUSTE INTERNETIPORTAAL KUULUTUS.EPL.EE - kõikide kuulutuste sisestamiseks ja tasumiseks!

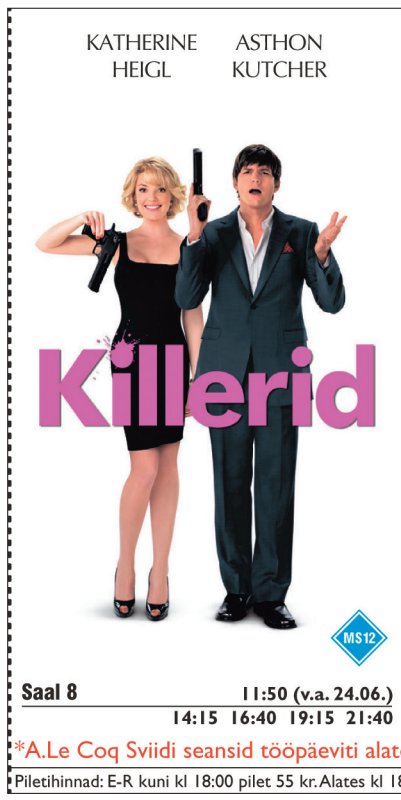

Saal 8 11:50 (v.a. 24.06.) 14:15 16:40 19:15 21:40

Saal 1 15:20 18:25 (v.a. 22.06.) 21:30 (v.a. 22.06.)
Saal 5 11:25 (v.a. 24.06.) 14:35 17:45 20:55
Saal 6 11:30 (v.a. 24.06.) 14:40 17:50 21:00
A.Le Coq Sviit 15:20 (ainult L,P) 18:25 21:30
*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

KALLID KINOKÜLASTAJAD, COCA-COLA PLAZA ON 23. JUUNIL SULETUD. 24. JUUNIL AVAME UKSED KELL 13:00 RÕÕMSAT JAANIPÄEVA!
FORUM CINEMAS

Saal 1 (eesti keeles!) 12:30 (v.a. 24.06.)
Saal 2 (eesti keeles!) 14:10 19:20
Saal 2 (vene keeles!) 11:35 (v.a. 24.06.) 16:45
Saal 2 (inglise keeles ilma eesti ja vene k. tõlketa!) 21:55
Saal 7 (eesti keeles!) 12:00 (v.a. 24.06.) 17:20
Saal 7 (vene keeles!) 14:45 19:55 (v.a. 28.06)

Saal 9 14:20 17:00 19:40
Saal 10 11:45 (v.a. 24.06.) 14:25 17:05 19:45 22:20

Coca-Cola PLAZA
www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182
FORUM CINEMAS

HÜBRIID K14 Saal 3
11:40 (v.a. 24.06.) 16:55 22.10
ROBIN HOOD Saal 3
MS12 13:55 19:05
VARUPLAAN Saal 4
MS12 14:30
PÄRSIA PRINTS: AJALIIV Saal 4
MS12 11:55 (v.a. 24.06.) 16:50 19:25 22:00
LIHTSALT LIIGA KUUM Saal 7
K12 22:15 (v.a. 28.06.)
MULLIVANNIGA MINEVIKKU Saal 9
K14 12:05 (v.a. 24.06.) 22:25

22. juunil otseülekanne Sofiast "Suur Nelik: Metallica, Slayer, Megadeth, Anthrax"! Üritus algab kell 19:00 Coca-Cola Plaza saalis nr. 1!

28. juunil London National Theatre otseülekanne - "London Assurance" kell 21:00!

Piletihinnad: E-R kuni kl 18:00 pilet 55 kr. Alates kl 18:01 pilet 65 kr. L-P ja riiklikel pühadel kuni kl 15:00 pilet 55 kr. Alates kl 15:01 pilet 65 kr. Pere- ja lastefilmdele kuni 12 a. k.a. pilet 40 kr. A.Le Coq Sviit E-N pilet 250 kr. R-P pilet 300 kr.

EESTI KONTSERT

T 22. juuni kell 21 Suure-Jaani kirik
Meditatsioonikontsert löökpillidel
HELE-RIIN UIB & ALEKSANDRA ANSTAL

K 23. juuni kell 03 Hüpassaare soosaar
PÄIKESETÕUSUKONTSERT
Vivaldi "Aastaajad", solist **ARVO LEIBUR** (viiul); Vahetekste loeb Raivo Järvi
Saar, Grieg

K 23. juuni kell 13 Suure-Jaani kirik
JaaniJAZZ Taavo Remmel (kontrabass), Kristjan Mazurtchak (saksofonid), Joel-Rasmus Remmel (klahvpillid), Ahto Abner (trummid)

K 23. juuni kell 17 Suure-Jaani laululava
VÄIKESTE LÖÖTSPILLIDE ÜHING

L 25. juuni kell 20 Haapsalu toomkirik
Haapsalu suvemuusika; Ibeeria
MARIA RÄÄK (koreograafia, tants, löökpillid) Kristo Käo (kitarr, löökpillid), Reigo Ahven (löökpillid, basskitarr); Albeniz

Info tel Tallinnas 614 7760, Tartus 737 7537, Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

Los Angeles'i lastekoor
(dirigent Anne Tomlinson)
ETV Tütarlastekoor
(dirigent Aarne Saluveer)
TASUTA

Tallinna Jaani kirikus
Vabaduse väljak 1
Neljapäev, 1. juuli 2010
kell 18.00
Klassikaline muusika ja ameerika spirituaalid
Classical Movements
EESTI KOORIÜHING

Kukerpillid, Svjata Vatra
Vennakese, Sõsarõ, Leigarid
Ühislaulmised, vanad tantsud, rahvalikud mängud, jaaniõhtu kombed 100 ja 200 aastat tagasi, jaaniöö ended ja maagilised toimingud.
Tavapilet 160kr, sooduspilet 80kr, perepilet 320kr
EVM ROCCA AL MARE
EESTI VABAÕHUMUUSEUM
www.evm.ee

solaris Estonia pst. 9, Tallinn
www.kino.ee
Tel. 663 1380
ARTIS KUNST ON KINOS

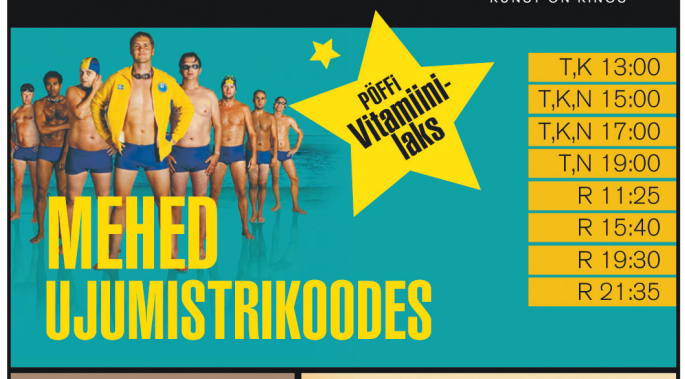

T,K 13:00
T,K,N 15:00
T,K,N 17:00
T,N 19:00
R 11:25
R 15:40
R 19:30
R 21:35

T,K 14:15
T,K 18:15
R 13:30
R 15:00
R 17:45

R 12:45
R 19:00

PÕFFi.võidufilmi.**režissööri** Daniel.**Sánchez**.Arévalo **uus**.film

T,K,N 16:00
T,N 21:45
R 16:45
R 21:15

E-R kuni kl 18:00 pilet 65 krooni, alates kl 18:01 pilet 75 krooni. L-P ja riiklikel pühadel kuni 15:00 pilet 65 krooni, alates 15:01 pilet 75 krooni. Pere- ja lastefilmidele kuni 12.a. k.a. pilet 40 krooni. Tudengitele ja ajateenijatele pilet 65 krooni. Õpilastele ja pensionäridele pilet 50 krooni.

Eesti Päevaleht

KARVAPALLIDE KÄTTEMAKS
Tema tuli. Tema nägi. Nemad vallutasid.
acme FILM
KINODES 30. JUUNIST

lavastaja
ROMAN BASKIN
peaosas
MARKO MATVERE

suvekomöödia
AUGUSTIKUU TEEMAJA
15. juuni - 4. juuli
Varbuse hobupostijaamas
www.kell10.ee
Piletid müügil Piletilevi ja Piletimaalima müügikohtades.

Kuulutused

TOIMETAJA: MAARJA KARU
TEL: 680 4506 **FAKS:** 680 4501 **E-POST:** kuulutus@epl.ee
• KUULUTUSTE INTERNETIPORTAAL KUULUTUS.EPL.EE - kõikide kuulutuste sisestamiseks ja tasumiseks!

EESTI AJALEHTEDE LIIT
E A L L

Tarvo Villomann, õnne sünnipäevaks!

spordiajakirjanik, töötanud Eesti Televisioonis

Eesti Ajalehtede Liit

Müük

- **Muld, liiv, killustik kohaleveoga. Planeerimis ja kaeveteenus.** 5660 4607
- **Küttepuud-lepp, kask, kuusk, koos transpordiga.** Tel. 672 5338 mob. 525 9433, 504 9838 Pidevalt. Võtikmetsa OÜ
- **HALUPUU. KÕDUSÕNNIK 30 kg** 523 8852
- Osta pigem endine kallis, kui odav uus! **Kasutatud büroomööbel ja kodumasinad.** Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 www.apuneks.ee

Võtan rendile

- **Omanikult krt Tln** 508 9052

Koolitus

- **Soodushinnad Odium Autokoolis!** Reg. 648 5481; 648 5826; 501 8860 E-R 12-17.30. www.odium.ee
- **Sõiduõpe, 85 kr/kord.** 5843 9339

Teenus

- **Ennustusliin 900 1727,** 17 kr/min

Äriteenus

- **OÜ WASP Project** - valmisfirmad, äri- ja mittetulundusühingute asutamine ja müük/ incorporation and sale of companies. Gsm (+372) 5112 061, tel (+372) 6770 155, fax (+372) 6770 154. www.wasp.ee Skype: waspltd

Ehitus/remont

- **Siseviimistlustööd** 513 1118
- **Lihvimine, parkett, lakk** 510 1064
- **Teen korterite remonti.** 501 6542
- **San-tehnik-elektrik, lamekatuste katmine rullmat. SBS. Plekk, tuulekastid, korstnapitsid.** 5011413

Laen

- **Laen kinnisvara tagatisel. AS A&O LaenuGrupp.** Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega!
- **Kiirlaen24.ee - laenud tagatisega ja ilma** 800 2424, 730 2155

Tervis

- **Tervislik kiirkõhnumine proua Grossmanni juures.** Tel. 5650 6381, kl 10-19. Info www.kehakaal.com

Teated

- **TOOMAS TOOTSI sünd. 07.07.1965.a. ei oma alates 01.11.2009 OÜ Eltopro nimel mitte mingeid volitusi.** Eltopro OÜ juhatus

epl.ee

Remember.ee

Südamlik kaastunne Dmitrile

EMA

kaotuse puhul.

LabelPrint OÜ pere

Avaldame sügavat kaastunnet Andrus Loogile

ISA

surma puhul.

AS Keila Vesi

Avaldame kaastunnet Heljele kalli elukaaslase

UNO PLUSSI

kaotuse puhul.

Endised töökaaslased OÜ Toomatarest

Kallis Helje, meie siiras kaastunne Sulle kalli elukaaslase

UNO PLUSSI

kaotuse puhul.

Töökaaslased Laura Kauplusest

Kallis Liis ja Peeter, sügav kaastunne Teile ema

EVI VELTMANN-PAAPI

surma puhul.

Perekond Vernik

Avaldame kaastunnet Liis Veltmanile ema

EVI PAAPI

surma puhul.

Endised töökaaslased "Tallinfilmi" kroonikaosakonnast

Avaldame sügavat kaastunnet Helve Kruusile kalli isa

ANTS KRUUSI

surma puhul.

AS Sagro, AS Sagro Food ja OÜ Sagro Elekter kollektiiv

Avaldame südamlikku kaastunnet Rain Ottisele

ISA

surma puhul.

Staabi- ja Sidepataljoni ning Kooperatiivse Küberkaitse Kompetentsikeskuse kollektiiv

Mälestame kauaaegset kolleegi ja avaldame siirast kaastunnet Peep Siimonile isa

OLEV SIIMONI

surma puhul.

Töökaaslased Esco AS-st

Lahkus meie kallis isa, vanaisa ja vanavanaisa

OLEV SIIMON

22.3.1927-20.6.2010

Pojad Tiit ja Peep peredega.

Hüvastijätt 25. juunil kl 13.30 Tallinna Krematooriumis (Pärnamäe tee 36).

Kallid Kristiina ja Helen. Meie sügav kaastunne Teie ema ja vanaema

LEHTE ROSENTHALI

kaotuse puhul.

Janika, Tiia-Ave, Külli, Merike, Merje

Avaldame kaastunnet Marisele pojaga

ABIKAASA ja ISA

kaotuse puhul.

Sirowa kollektiiv

Avaldame siirast kaastunnet Heiki Pisukesele

ISA

surma puhul.

Kolleegid advokaadibüroost Glimstedt Straus & Partnerid

Siiras kaastunne Urmas Mallale kalli abikaasa

EDE MALLA

kaotuse puhul.

Kolleegid SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Hiiu korpusest

Kaotus on valus, mäletus jääb...

Avaldame sügavat kaastunnet omastele kalli klassivenna

MARGUS KEHVA

ootamatu surma puhul.

Saue Gümnaasiumi 4. lend ja õpetaja Eve-Külli

TOOMAS MÕTSKÜLA

16.12.1948-18.6.2010

Kallist venda ning tädipoega leinavad

Ene Vikat perega ja Age Raa.

Hüvastijätt 26. juunil kl 15.30 Pärnamäe krematooiumis.

Südamlik kaastunne kolleeg Helgi Kaivole armsa ema

BABETTE KORPMANNI

kaotuse puhul.

Ilumaailm Tallinna Kaubamaja AS

TAMARA SOLODNIKOVA

25.8.1939-21.6.2010

Mälestame Eesti teatri Meistrit, Eesti Näitlejate Liidu auliiget.

Eesti Näitlejate Liit Eesti Teatriliit

Täname südamest kõiki, kes olid toeks

ANDRES BERGMANNI

viimsele teekonnale saatmisel.

Lähedased

Südamlik tänu sugulastele, sõpradele, koolikaaslastele, kolleegidele, majanaabritele, kes austasid meie kalli

OLEV LEINO

mälestust tema viimsel teekonnal.

Leinavad omaksed

See õhk, see kellade kaja,
see kõlaks kui viimne kord.
All hiilgava taevaraja
Sa korraga oled orb.
(D.Kareva)

Meie sügav kaastunne Janele ja Harlyle armsa ema ning vanaema

EDE MALLA

traagilise kaotuse puhul.

Perekond Pärnaste

Mälestame leinas kallist sõpra

MARGUS KEHVAT

5.11.1972-15.6.2010

Avaldame sügavat kaastunnet omastele.

Round Table 2 Tallinn klubivennad

Hüvastijätt 26. juunil kl 14 Rahumäe kalmistu kabelis.

Sina, kes andsid edasi
elu ja teadmisi,
jääd osaks meist.

Lahkunud on kallis

ALFRED PISUKE

6.8.1929-17.6.2010

Leinavad lesk, lapsed ja lapselapsed.

Hüvastijätt 26. juunil kl 13 Tartu Krematooriumis Jaama 122.

SÕNAJALAD ÕITSEVAD JAANIÖÖL

EestiPäevaleht
www.epl.ee teisipäev, 22. juuni 2010
TOIMETAJA: EDA POST

Arvamus 2 | Uudised 4 | Majandus 13 | Kultuur 14 | Töö&koolitus 15 | Sport 19

Maailmas on koguni 9100 liiki keerdlehiktaimi ehk sõnajalgtaimi (*Polypodiopsida*) 231 perekonnast ja 33 sugukonnast. Sõnajalahuvilisi ja -uurijaid ühendavad mitmes riigis tegutsevad erialaühingud ja seltsid.

Urmas Laansoo:
Mõnel pool usutakse, et siilid on ööloomadena eriti osavad sõnajalaõisi leidma ja tassivad kõik leitud õied oma pesadesse.

Urmas Laansoo
Tallinna botaanikaaed

Elukutselisi sõnajalgade uurijaid tuntakse kui pteridolooge. Eesti oma pteridoloog Ruth Aguraiuja on Hawaii saartel töötades päästnud väljasuremisest kriitiliselt ohustatud väikese metsasõnajala diellia (*Diellia mannii*). Õigupoolest peeti seda väikest graatsilist sõnajalga täielikult väljasurnuks, kuid 2002. aastal taasvastati üksainus isend. Nüüdseks on seda haruldust õpitud paljundama ja liik on väljasuremisohust päästetud.

Eestis kasvab looduslikult 22 liiki sõnajalgu. Nende seas on nii haruldusi, millel Eestis vaid üks leiukoht, kui ka selliseid, mis kasvavad mitmesugustes paikades sagedasti. Meie metsade kõige tavalisemad sõnajalad on kilpjalg, maarjasõnajalg, ohtene sõnajalg, naistesõnajalg ja harilik kolmissõnajalg. 2003. aasta oli õnnelik aeg meie botaanikutele, sest sel aastal avastati Eestis kaks uut sõnajalaliiki – ogane astelsõnajalg (*Polystichum aculeatum*) Kohila vallas ja roheraunjalg (*Asplenium viride*) Saaremaal. 2009. aasta 25. juunil leiti rohe-raunjalga lisaks Saaremaale ka mandrilt Harku vallast.

Troopilistes niisketes mägimetsades kasvavad tüvijalad (*Cyathea*) kuni 24 meetri kõrgusteks puudeks. Kõige hapramad ja õrnemad on aga kilejalad (*Hymenophyllum*), mille lehed koosnevad vaid ühest rakukihist. Pikkade ja peenikeste sitkete vartega sõnajalgu kasvab soojema kliimaga aladel metsaservades ja mägedes. Sellised on ronisõnajalad (*Lygodium*), koralljalad (*Gleichenia*), lehvikjalad (*Sticherus*) ja sõrmjalad (*Dicranopteris*). Nende varsi või leherootsusid kasutatakse soolases ookeanivees vastupidavate kalavõrkude valmistamiseks ning toolide, võrkkiikede ja teeistandustes kasutatavate varjukangaste punumiseks. Sumatral kasutatakse sõrmjala noori võsusid isegi toiduks. Enamasti meeldib sõnajalgadele kasvada varjukates metsades, kuid mõned neist on ilma juurteta ujuvad taimed, nagu salviiniad (*Salvinia*). Üks erandlik liik on koguni üheaastane taim, see on ujuv salviinia (*S. fluitans*).

Mitut värvi „õied"

Eestis usutakse sageli, et just müstilisel jaaniööl puhkevad sõnajalad õide. Kes sellise haruldase nähtuse tunnistajaks juhtub, sellele saab edaspidises elus osaks tugev tervis, rikkus ja õnn. Mõnel pool usutakse, et siilid on ööloomadena eriti osavad sõnajalaõisi leidma ja tassivad kõik leitud õied oma pesadesse. Botaaniku silmadega vaadates on täiskasvanud sõnajalgadel soorused ehk eoskuhjad, mis on küpsenult enamasti pruunikat värvi, kuid võõrliikidel võivad olla ka hõbedased, kuldsed või punased.

FOTOD: PILLE-RIIN PREGEL

1

2

3

4

–1– Maarja-sõnajalg on meie tavalisemaid metsasõnajalgu. –2– Habras põisjalg kasvab paepragudes ja kivimüüridel, sagedam on ta Lääne-Eestis. –3– Odajas astelsõnajalg on väga haruldane ja looduskaitse all. –4– Laanesõnajalg paljuneb pikkade risoomide abil.

Sõnajalgade kasvatamine toas või aias muutub järjest populaarsemaks ka Eestis. Puukoolid ja aiandid pakuvad igal aastal aiapidajatele uusi põnevaid sõnajalaistikuid. Kalmistutel kasvatatakse sageli lihtsamini, risoomidega paljunevat laanesõnajalga (*Matteuccia struthiopteris*). Eostega paljundamine nõuab rohkem teadmisi ja oskusi, kuid vaatamata keerukusele pole nende lummavate ja salapäraste taimede paljundamisest loobutud.

Aiasõnajalgade seast saab valida varju- ja valguselembesemaid. Lausa suure raudkivi peale võib metsakõdu ja sambla sisse istutada kivi-imara (*Polypodium vulgare*). Huumusrikkamat mulda eelistavad naistesõnajalg, laanesõnajalg ja maarjasõnajalg. Need on kodumaised taimed, mis sobivad kasvatamiseks varjuaias, puude naabruses või põhjanõlvadel.

Suurema suursuguse puhmiku moodustab silmarõõmuks parasvöötmes ja troopikas kasvav kuningosmunda (*Osmunda regalis*). Kauni tiheda pinnakatte aia varjulisemasse paika saame Põhja-Ameerikast ja Ida-Aasiast pärit harilikku pärljalga (*Onoclea sensibilis*) istutades. Minu aias kasvab meil vähelevinud sigikehasid moodustav pungpõisjalg (*Cystopteris bulbifera*).

Toasõnajalana kasvatatakse kõige sagedamini pikki juuretaolisi võsundeid moodustavat kõrget nefroleepi (*Nephrolepis exaltata*).

Sõnajalgade kasvatamisel on aednikul hea teada seda, et väga rammusat mulda ja sagedast väetamist nad ei vaja. Sobilikes tingimustes kasvavad ja lummavad nad oma salapäraga palju aastaid. Astelsõnajalgadel (*Polystichum*) on sageli talihaljad lehed, mis püsivad rohelisena kevadeni. Tore on jälgida, kuidas keerdunud lehepungast rullub suveks täiskasvanud leht ja millised huvitavad sõkalsoomused katavad sõnajalgade leherootsusid.

Põnevaid elamusi ja uusi tutvusi kõigile sõnajalahuvilistele jaaniööks!

epl.ee
MINE SÕNAJALAÕIT OTSIMA!

raamat+leht
ISSN 1406-0779
9 771406 077002
leht
9 771406 886000